

HRVATSKARIJEČ

SUBOTICA, 1. PROSINCA 2006. - CIJENA 35 DINARA - BROJ 198

COBISS SR-ID 109442828

Informativno-politički tjednik, izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003.

ISSN 1451-4257

INTERVJU

PETAR KUNTIĆ

Ulazak u parlament
je tek početak

SVEČANOST U SOMBORU

»NAZOR« SLAVI 70. OBLJETNICU

**RASPISAN OGLAS ZA
IZBOR UREDNIKA
TJEDNIKA**

»HRVATSKA RIJEČ«

**PROGLAŠENE ČETIRI
IZBORNE LISTE**

**DJECA U IŠČEKIVANJU
SV. NIKOLE**

S GODIŠNJEG KONCERTA HKPD «MATIJA GUBEC» IZ TAVANKUTA

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Lazar Baraković (predsjednik),
Dušica Dulić, Zdenko Đaković,
dr. Marija P. Matarić, Pavle Pejčić,
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan

DIREKTOR I**V. D. ODGOVORNOG UREDNIKA:**

Zvonimir Perušić

**POMOĆNIK I ZAMJENIK
ODGOVORNOG UREDNIKA:**

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Jasminka Dulić (politika)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Zdenko Samaržija (povijest)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk**KOREKTOR:** Mirko Kopunović

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69**E-MAIL:** hrvatskarijec@tippnet.co.yu**WEB:** www.hrvatskarijec.co.yu**TISAK:** »Rotografika« doo Subotica

List je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine
pod rednim brojem 73.

List je oporezovan PDV-om od 8 posto,
po Službenom glasniku broj 140
od 1. siječnja 2005.

Tjeskobni snovi

Ako bismo htjeli izbrojiti vlakove koji su pokraj nas prošli svih ovih godina ne zaustavljajući se, bit će da bi to bio zaludan posao. Tako velika znamenka možda niti ne postoji. Ili se broj tih propuštenih vlakova konusno približava beskonačnosti, pa o tome više nitko niti ne razmišlja. Ovo s najavljenim, pa odgođenim, pa hoće-neće pozivom Srbije u Partnerstvo za mir samo je najnoviji u nizu odavno zakašnjelih »uspjeha«.

Mi se zato ovdje bavljamo drugim stvarima i gotovo nadrealno djeluje ono što na »putu za Europsku uniju« (kakve li fraze!) srećemo posljednjih dana. Umjesto da nas stručnjaci raznih profila – ekonomisti, bankari, poduzetnici, pravnici, politolozi i ostali – pripremaju za ono što nas čeka u sredeim društvima, nas s TV prijammnika, čini se i više nego do sada, proganjaju slike nekog drugog svijeta: Šešeljev štrajk gladu u Scheweningenu, Glavaševa ista radnja u zatvorskoj bolnici u Zagrebu, šokantno svjedočenje svjedoka suradnika na suđenju za ubojstvo premijera Đinđića, preznojavanje prozvanih političara i nekontrolirani tikovi na njihovim prestrašenim licima...

Što se to zapravo događa i zašto nam je blizak osjećaj da, kao onaj Super Mario u čuvenoj video-igrici, bezglavo trčimo zarobljeni u jednom nivou, i nikako da uskočimo u sljedeći? Jesu li takvome osjećaju pridonijeli samo raspisani izbori, u ime kojih je uvijek dopušteno sve, pa i ono najgore, ili se vrag uvukao najdublje što može, u sve pore sustava s kojim, kao njegov sastavni dio, dijelimo sudbinu?

Budući da kao organizirana društva nismo raščistili s prošlošću, ona nam se, ta prošlost, vraća kao sablasno priviđenje. I svuda nas prate slike koje nam pokazuju tragove zločina, a nemamo snage suočiti se s njima. Čak i onda, kada sa samog vrha države, ove ili one svejedno, stigne poruka – Mržnja osiromašuje, drugi nas obogaćuju! – nama je lakše to previdjeti i prečuti, nego poslušati.

U čudnom to svijetu živimo, a još smo čudniji mi, koji taj svijet tvorimo, ovakvi kakvi već jesmo. Hoće li već jednom svanuti jutro u kojemu bagziji, šešelji, legije i slični neće biti glavne vijesti dana, jutro koje će zauvijek rastjerati tjeskobne snove i najaviti novi dan. Dan naporan, radan i dug, ali – novi.

Z. P.

Ni sporiji se vlakovi kod nas ne zaustavljaju često...

Potpisan Sporazum o suradnji između Istre i Vojvodine

Doprinos bržem društvenom i gospodarskom razvoju

Susret izaslanika Vojvodine i Istarske županije

Zupan Istarske županije *Ivan Jakovčić* i predsjednik Skupštine Vojvodine *Bojan Kostreš* potpisali su u Puli prošloga četvrtka, 23. studenoga, Sporazum o suradnji koji bi trebao pridonijeti bržem društvenom i gospodarskom razvoju ovih regija, prenijela je Beta.

Kostreš je rekao kako su dvije regije djelima u posljednjih pet godina već pokazale rezultate, a da je današnjim činom otvoren novi ciklus u suradnji koji će ih dodatno povezati u

mnogim oblastima.

Jakovčić je ocijenio kako je početak suradnje prije pet godina, kada je izaslanstvo Istarske županije prvi put posjetilo Vojvodinu, »bio povijesni iskorak za dvije regije, odnosno za Hrvatsku i Srbiju, jer je na djelu pokazano rušenje tabua u glavama ljudi«.

Vojvodina i Istarska županija surađuju od 2001. godine, a cilj potpisanog sporazuma jest da se dalje regionalno razvijaju i integriraju u Europsku uniju. ■

Otvoren novi stalni postav Memorijalnog muzeja i Obrazovni centar

Istina se ne smije skrivati ni zaboraviti

Unazočnosti najviših predstavnika hrvatskih državnih vlasti, preživjelih logoraša, predstavnika političkih stranaka, diplomatskog zbora i vjerskih zajednica, u Jasenovcu je u ponedjeljak otvoren novi stalni postav Memorijalnog muzeja i Obrazovni centar Spomen-područja Jasenovca.

Predsjednik Republike Hrvatske *Stjepan Mesić*, Sabora *Vladimir Šeks* i Vlade *Ivo Sanader* istaknuli su da se zlo počinjeno u Jasenovcu nikad ne smije ponoviti i da se istina o ustaškim zločinima ne smije nikad zaboraviti.

»Današnjoj mlađoj generaciji i onima što će slijediti treba objasniti kako istinsko hrvatstvo nikad nije bilo isto što i ustaštvo i kako je povijest tzv. NDH od početka do kraja bila kronika bezumne, ali organizirane orgije ubijanja«

istaknuo je predsjednik Mesić.

»Istina se ne smije skrivati ni zaboraviti, istinom se ne može ni nadmetati ni trgovati« kazao je Sanader i poručio kako »nema cilja koji se postiže zločinom, nema opravdanja za mržnju i radikalizam«. Premijer je istaknuo i da Hrvatska ne želi prijeći preko mračnih strana svoje povijesti, nego iz nje izvući pouke osude svakog ekstremizma, radikalizma, totalitarizma i netolerancije, te je podsjetio i da se na preuveličavanju broja jasenovačkih žrtava tražilo uporište za velikosrpsku agresiju.

»Jasenovac nas treba upozoravati na okrutne barbarske zločine počinjene u ime ideologije i politike koje su bile izraz krajnjeg bezdušja« rekao je Šeks te je poručio kako je »antifašizam trajno uporište

Predsjednici Sanader, Mesić i Šeks na otvorenju Memorijalnog muzeja u Jasenovcu

suvremene demokratske Hrvatske iznjedrene u Domovinskom ratu, koja u potpunosti dijeli ideale i težnje suvremene europske demokracije«.

O novom postavu muzeja govorila je ravnateljica Spomen-područja *Nataša Jovičić*, koja je istaknula

da se novom koncepcijom željelo svaku jasenovačku žrtvu identificirati, a patnju svake od njih individualizirati. U prostoru muzeja ispisana su imena 69.842 žrtve, koliko je dosad utvrđeno. Među njima je bilo i 18.812 djece mlađe od 14 godina. ■

S A D R Ź A J

Republički izbori 2007.	
Do sada proglašene četiri izborne liste	5
Sjednica Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ«	
Raspisan oglas za urednika tjednika	6
U Somboru će se danas i sutra održati središnja proslava 70. obljetnice HKUD »Vladimir Nazor«	
Čuvari tradicije Hrvata	9
U tijeku »Dani Matice hrvatske u Bačkoj«	
Različiti kulturni programi u više gradova	30,31
Bojan Ostrogonac, kapetan nogometne reprezentacije vojvodanskih Hrvata	
U Splitu ćemo pružiti maksimum	45

Dujizmi

- ▶ *Mnoga djeca iz grada nisu vidjela magarca, a često sjede u magarećoj klupi.*
- ▶ *Ako već živimo na klimavim nogama, bar da pijemo.*
- ▶ *Što narod više trpi, to je vlast nestrpljivlja.*

Republički izbori 2007.

Do sada proglašene četiri izborne liste

Nacionalne manjine s velikim biračkim tijelom samostalno izlaze na izbore, malobrojnije manjine na listi Demokratske stranke * Glavni kandidati za formiranje Vlade su DS i SRS

Republička izborna komisija proglasila je prošloga tjedna izbornu listu Srpske radikalne stranke za parlamentarne izbore zakazane za 21. siječnja 2007. godine.

Lista pod nazivom »Srpska radikalna stranka–dr. Vojislav Šešelj« nalazi se na četvrtom mjestu zbirne izborne liste, na trećem mjestu je koaliicijska lista »LDP-GSS-SDU-LSV-Čedomir Jovanović«, na drugom »G17 Plus–Mladen Dinkić«, a na prvom izborna

kandidat Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini *Petar Kuntić* ali i kandidat kojeg je predložilo Bunjevačko nacionalno vijeće, zastupnik u subotičkoj i vojvođanskoj Skupštini, *Mirko Bajić*, te stranka donedavnog ministra za ljudska i manjinska prava *Rasima Ljajića* Sandžačka demokratska partija.

Stranke vojvođanskih Mađara samostalno izlaze na izbore, odnosno Savez vojvođanskih Mađara *Józsefa Kasze* je samostalno for-

Mađara *Sándora Pála* najavile zajednički nastup na izborima, na listi pod nazivom »Mađarska sloga«.

Koalicija bošnjačkih stranaka »Lista za Sandžak–dr. Sulejman Ugljanin« izlazi samostalno na izbore, a Albanci na jugu Srbije, organizirani u četiri političke stranke, još uvijek nisu odlučili hoće li uopće sudjelovati na izborima. Ako bi svi odlučili izići na izbore onda je procjena da bi zajednička albanska lista mogla računati na

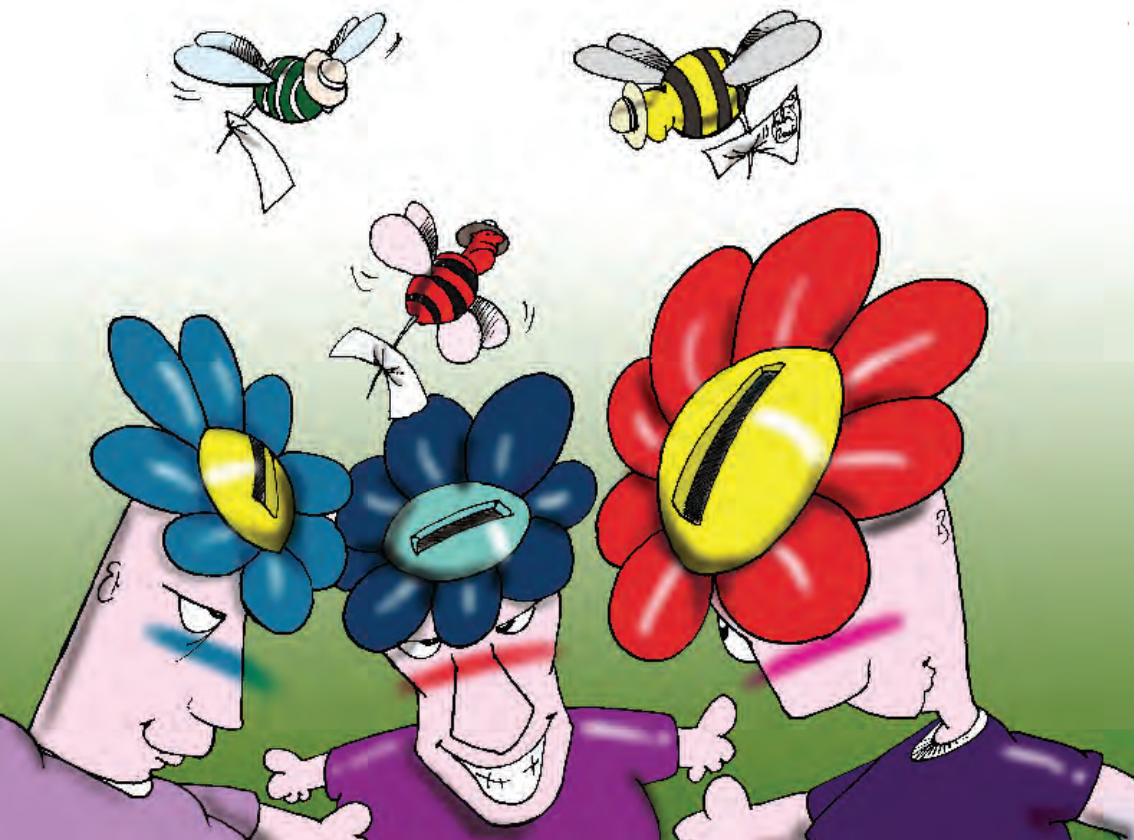
Košunica« na kojem je mjesto našao i *Dragan Marković Palma* i njegova stranka Jedinstvena Srbija te Demokratski srpski pokret obnove *Veroljuba Stevanovića*. Socijalističkoj partiji Srbije predstoji kongres na kojoj će birati svoga predsjednika nakon čega će ući u izbornu trku a Srpski pokret obnove je najavio samostalni izlazak.

U kampanji koja se polako zahuktava sve se stranke zaklinju u pozitivnu kampanju ali su već počela i međusobna optuživanja za prljavu kampanju i niske udarce.

Politički analitičari još su uzdržani u predviđanju rezultata izbora, za sada je jasno toliko da su glavni kandidati za formiranje Vlade DS i SRS dok se još uvijek nagađa tko će s kime u postizbornom periodu. U tom su pogledu od početka jasni DS, SVM, G17 Plus te koalicija pod vodstvom Čedomira Jovanovića, koje su unaprijed isključile svaku mogućnost koaliranja sa SRS-om i SPS-om dok je DSS usprkos pozivima DS-a da se izjasni po pitanju potencijalnih postizbornih koalicija, prije svega je li spreman formirati Vladu sa SRS-om, izbjegavao odgovoriti na to pitanje.

No, tijekom vikenda oglasili su se lideri SRS-a, zamjenik predsjednika *Tomislav Nikolić* i generalni sekretar *Aleksandar Vučić* koji su poručili da neće »ni s Košunicom ni s Tadićem« već će ih sve pobijediti. Radikali su istodobno poručili kako bi eventualno formirali koaliicijsku vladu sa strankama nacionalnih manjina, Savezom vojvođanskih Mađara i Bošnjaka u Sandžaku, no lideri tih stranaka *Jozsef Kasza* i *Sulejman Ugljanin* su odmah odbacili svaku mogućnost sklapanja koalicije sa SRS-om.

J. D.

lista »Demokratska stranka-Boris Tadić«.

MANJINSKE STRANKE: Na listi DS-a nalazi se nekoliko nacionalno-manjinskih stranaka odnosno predstavnika nacionalnih manjina, među ostalima

mirao listu i prikuplja potrebnih tri tisuće potpisa za kandidiranje liste, dok su dvije manje stranke, donedavno u ne baš dobrim odnosima, Demokratska zajednica vojvođanskih Mađara *Andrása Ágostona* i Demokratski savez vojvođanskih

dva zastupnička mjesta u budućem parlamentu.

DEMOKRATSKI ILI RADIKALNO: Demokratska stranka Srbije formirala je koaliciju s Novom Srbijom *Velimira Ilića* pod nazivom »DSS-NS-Vojislav

Sjednica Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ«

Raspisan oglas za urednika tjednika

Upravni odbor Novinsko-izdavačke ustanove »Hrvatska riječ« odlučio je raspisati javni oglas za izbor odgovornog urednika tjednika »Hrvatska riječ«. Ovo je treći put od osnutka ustanove kako se raspisuje oglas za odgovornog urednika jedinog tjednika na hrvatskome jeziku u Vojvodini. Na prethodna dva oglasa nije se javila niti jedna osoba koja bi ispunjavala kriterije iz Statuta ustanove.

Na sjednici Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ«, koja je održana u petak 24. studenoga, raspisivanje oglasa inicirao je predsjednik **Lazar Baraković**, izrazivši nadu da će se ovoga puta izabrati urednik. Inicijativu je podržao i direktor ustanove i vršitelj dužnosti odgovornog urednika tjednika

Zvonimir Perušić, podsjetivši kako je unazad dvije godine i sam više puta tražio da se, zbog prezauzetosti, oslobodi posla uređivanja tjednika. Odluka da se raspiše javni oglas usvojena je većinom glasova

nazočnih članova Upravnog odbora.

Za osobu koja obnaša dužnost odgovornog urednika tjednika »Hrvatska riječ« Statut ustanove predviđa visoku školsku spremu

VII-1 stupnja društvenog smjera, tri godine radnog iskustva na uredničkim ili novinarskim poslovima, te znanje hrvatskoga jezika.

Upravni odbor NIU »Hrvatska riječ« također je usvojio izmjene i dopune Plana i programa rada za 2006. godinu, te je s novim Zakonom o računovodstvu i reviziji uskladio Pravilnik o računovodstvu, popisu imovine i računovodstvenim politikama u NIU »Hrvatska riječ«.

Pokraj predsjednika Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ« **Lazara Barakovića**, u radu sjednice sudjelovali su članovi Upravnog odbora **Stipan Stantić**, **Zdenko Đaković**, **Pavle Pejčić**, **Zvonko Sarić** i **Dražen Prčić**.

Z. S.

Sastanak člana IO HNV-a Mate Groznice s medijskim djelatnicima

Upoznavanje s medijskim proizvodima

Dogovoreno je da se mediji pismeno očituju o svojim financijskim potrebama, kako bi HNV mogao proračunski razmotriti financijsku potporu njihovog rada

Novoizabrani član Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća zadužen za informiranje **Mato Groznica** održao je sastanak s urednicima i djelatnicima tiskanih i elektroničkih hrvatskih medija u Vojvodini, kako bi se upoznao s njihovim medijskim proizvodima i aktualnim problemima s kojima se susreću u svome radu. Bila je to također prigoda da se razgovara o budućoj

suradnji hrvatskih redakcija i novinara.

Na sastanku, koji je održan u subotu 25. studenoga u Subotici ukazano je na nužnost međusobnog povezivanja i promoviranja hrvatskih medija, a predloženo je i formiranje neke vrste novinske agencije u cilju što bolje informiranosti hrvatske zajednice. Naglašena je potreba financijske pomoći hrvatskim medijima od

strane Hrvatskog nacionalnog vijeća.

Urednik Glasnika Pučke kasine 1878, **Josip Ivanković** istaknuo je kako ova institucija sama financira izlaženje Glasnika, a iznio je zamjerku što na site-u HNV-a nema podataka o instituciji Pučka kasina 1878, kao ni o Glasniku. Članica uredničkog vijeća katoličkog lista »Zvonik« **Katarina Čeliković** rekla je među ostalim kako ovaj list nema ni jednog uposlenika i da se radi bez honorara, a urednik lista »Miroljub« **Matija Danić** rekao je da je ovaj list, kao glasilo Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva »Vladimir Nazor« iz Sombora, vezan za manifestacije Društva i da od kreatora lista nitko nije profesionalni novinar, a napomenuo je da je suizdavač lista NIU »Hrvatska riječ«. Urednik emisije »Zvuci bačke ravnice« **Pavle Pejčić** istaknuo je kako se ova emisija emitira na valovima Radio Bačke iz Bače već 16 mjeseci, ali da Općina Bač nije osigurala i potrebne financije za one koji realiziraju ovu radijsku emisiju. Urednik TV emisije »Prizma« **Dragan Jurakić**, koju

emitira Radiotelevizija Vojvodine, napomenuo je kako je uredništvo još u fazi formiranja, a u tijeku su pripreme i za pokretanje radijskog programa na hrvatskom jeziku koji bi emitirala RT Vojvodine. Dječji list »Hrcko«, koji izlazi kao podlistak tjednika »Hrvatska riječ« predstavila je urednica **Ivana Petrekanić Sič**, dok je urednica **Antonija Piuković** predstavljajući emisiju »TV Tjednik«, koju također producira NIU »Hrvatska riječ«, naglasila nedostatak stabilnog izvora financiranja.

Rad NIU »Hrvatska riječ« predstavio je direktor ove ustanove **Zvonimir Perušić**, predloživši da oni mediji koji nemaju sustavno riješeno pitanje financiranja, i u idućoj godini budu poduprti iz proračuna HNV-a. Program na hrvatskom jeziku na Radio Subotici predstavila je urednica **Ljiljana Dulić**, a na koncu sastanka **Mato Groznica** je predložio nastavak razgovora s medijskim djelatnicima, a dogovoreno je da se mediji pismeno očituju o svojim financijskim potrebama.

Z. S.

Urednici i djelatnici hrvatskih medija u Vojvodini na okupu

Sjednica Izvršnog odbora HNV-a

Formiran tim za izradu platforme za obrazovanje

Na prvom radnom sastanku novoformiranog Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća formiran je radni tim za izradu platforme za obrazovanje na hrvatskom jeziku pripadnika hrvatske manjinske zajednice u Republici Srbiji. Za članove tima imenovani su v.d. člana Izvršnog odbora HNV-a zadužen za obrazovanje *Dujo Runje*, profesor Učiteljskog fakulteta u Subotici *mr.*

Josip Ivanović i profesor na Katedri za pedagogiju Filozofskog fakulteta u Novom Sadu *dr. Stipan Jukić*.

Članovi Izvršnog odbora HNV-a usvojili su i odluku o raspodjeli sredstava u iznosu od 220.000 dinara dobivenih od Pokrajinskog tajništva za propise, upravu i nacionalne manjine, a za člana povjerenstva za raspodjelu sredstava hrvatskim institucijama i udrugama koje

dodjeljuje Republika Hrvatska izabrana je članica Izvršnog odbora HNV-a zadužena za kulturu *Antonija Čota*.

Sastanku koji je održan 21. studenoga u Subotici, pokraj predsjednice Izvršnog odbora HNV-a *Slavice Peić*, nazočili su članovi Izvršnog odbora *Mato Groznica*, *Dujo Runje*, *Antonija Čota* i *Joza Kolar*.

Z. S.

Uloga medija na putu ka suvremenoj demokraciji

Akteri uspostavljanja nove javne sfere

Mediji u kontekstu tranzicije nisu samo sredstvo pomoću kojega se informiramo, zabavljamo ili učimo, nego se njihova uloga i položaj blisko povezuju s uspješnim prelaskom na demokratski politički sustav

Piše: Željka Zelić

Govor o demokraciji, ili pak samo putu ka istoj, točnije tranziciji u kojoj se i sami nalazimo, gotovo je nemoguć bez pravilne artikulacije ovoga pojma, osobito u medijima. Neprijeporno je naime da zemlje u tranziciji teže ka konačnom stupnju demokracije tj. konsolidaciji demokracije kao posljednjem njezinom stupnju.

Iako je jasno da su se mediji kroz povijest koristili u različite, ponekad destruktivne ciljeve, u kontekstu percipiranja današnje stvarnosti, jasno je da društvo ne može pravilno funkcionirati bez pravilnoga funkcioniranja medija. Nemoguće je naime posebno izdvojiti medije i stupanj demokracije jedne države, budući da jedna drugu ne potiru i ne isključuju. S tim u svezi postavlja se i pitanje kako u današnjemu vremenu uskladiti ove dvije sfere, ali na takav način da one ne povređuju dostojanstvo i ne ugrožavaju sigurnost svakoga njenoga člana pojedinačno?

MEDIJI U TRANZICIJI: »Da bi mediji mogli ostvariti svoju ulogu u demokratskoj konsolidaciji, potrebna je aktivnost države u stvaranju demokratskog okvira na institucionalnoj razini«, ističe *Zrinjka Peruško Čulek* u knjizi »Demokracija i mediji«.

Budući da smo ipak svjedoci da su tijekom povijesti i mediji, ali i

Bez pravilnog funkcioniranja medija niti društvo ne može funkcionirati...

pokušaji mnogih političara da za kratko vrijeme stvore demokratsku državu, kršili upravo osnovna ljudska prava i sigurnost države za koju su bili zaduženi, još jedno pitanje koje se da postaviti jest to kako onda takav kompleksni sustav najbolje urediti s obzirom na to da je uloga medija u društvu od velikog, ako ne i odlučujućeg značaja. Peruško-Čulek ističe kako je medijska politika svake nove demokracije mjerena za-

padnoeuropskim standardima u sustavu masovnog komuniciranja. Mediji tako u kontekstu tranzicije nisu samo sredstvo pomoću kojega se informiramo, zabavljamo ili učimo, nego se njihova uloga i položaj blisko povezuju s uspješnim prelaskom na demokratski politički sustav. Stoga se suvremeni razvoj medija u zemljama srednje i istočne Europe može promatrati u procesu njihova odvajanja od sfere države i ulaska u sferu društva.

Ovakvom tranzicijom mediji postaju glavni akteri uspostavljanja nove javne sfere, te izrazito utječu na uspješnost ukupne društvene tranzicije.

No, fokusiramo li se ovdje samo na pitanje funkcioniranja današnjih medija, jasno je da u pojedinim sredinama vlada pravi medijski kaos, te u tom smislu ne možemo svu krivnju svaliti samo na nepravilno uređenje države. Donekle bismo to mogli rastumačiti »rasprodajom«

brojnih medija stranim medijskim kućama, kao dijelom »rasprodaj-noga modela privatizacije«, čime pojedini mediji postaju marionete te gube dio vlastitoga identiteta. Drukčije rečeno, novinarima je često uskraćeno traganje za istinom, a poduzetnički i društveni interes nakladnika često utječe na rad novinara, te oni prestaju biti neovisni. Dobar primjer za to mogao bi biti njemački medijski koncern WAZ Medien Gruppe, koji u Hrvatskoj ima 50 posto udjela vlasništva u Europapress holdingu, a svoj je »imperij« osim na Austriju, Mađarsku i Rumunjsku gdje izdaje mnoge novine i časopise, počeo širiti i na teritorij Srbije.

ZAŠTITA NOVINARA I KORISNIKA: Stoga, govoriti o ovoj temi nemoguće je, a ne spomenuti i zaštitu samih novinara (ali i medijskih korisnika) kao dijela medijskoga prostora. Iako je za funkcioniranje medija i njegovih djelatnika primaran zakon o informiranju, jasno je da je važna i insti-

tucionalna organiziranost novinara, novinarskih udruga i sindikata, ali i nakladnika i njihovih udruga te nevladinih organizacija zainteresiranih za djelovanje medija i medijskih stručnjaka. U tom smislu, vrijedna je npr. inicijativa istih u Hrvatskoj, koji su na konferenciji u Opatiji održanoj od 27. do 29. listopada o.g., potpisali Deklaraciju o osnivanju Hrvatskoga vijeća za medije, autonomne samoregulatorne institucije, želeći na taj način pridonijeti unapređenju profesionalno-etičke kvalitete medijske produkcije i autonomnoj dogradnji temeljnih institucija sektora javnog informiranja. Kao najvažnija zadaća Vijeća istaknuto je »usvajanje etičkog kodeksa i tumačenje profesionalno-etičkih standarda, rješavanje pritužbi posredovanjem između oštećenoga i odgovarajuće redakcije ili - ako mirenje nije moguće - prosudbom profesionalno-etičke odgovornosti redakcije i, prema potrebi, izricanjem sankcije, koje mogu biti isključivo

moralne prirode«. U deklaraciji je istaknuto i kako je »fundamentalno važno osigurati neovisnost Vijeća spram državne vlasti i zaštititi ga od komercijalnih i bilo kojih drugih partikularnih interesa, a država će najbolje pridonijeti tome cilju pružanjem snažnih jamstava za slobodu informiranja i to ne samo u zakonodavstvu, već i u primjeni zakona te djelovanju parlamenta, izvršne vlasti i pravosuđa i djelotvornim pomaganjem aktivne partnerske uloge javnosti u sustavu masovnog komuniciranja«, naznačeno je u Deklaraciji.

MOGUĆNOSTI POVEZIVANJA: Da zaključim, sve izrečeno moglo bi biti dobar poticaj i medijima na hrvatskom jeziku koji djeluju na području Srbije odnosno Vojvodine, u smislu tješnjega povezivanja i koordinirane suradnje, radi lakšega postizanja zajedničkih ciljeva. Prvi korak ka tomu mogla bi biti i inicijativa iznesena na sastanku člana Izvršnog odbora Hrvatskoga nacionalnoga vijeća

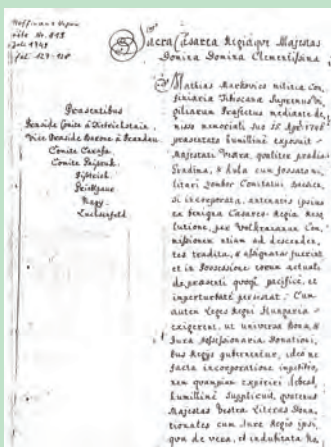
zaduženog za informiranje *Mate Groznice* s urednicima hrvatskih medija u Vojvodini, koji je održan 25. studenoga u Subotici. Sastanak kojemu su nazočili urednici svih tiskanih i elektroničkih medija koji pišu ili emitiraju programe na hrvatskom jeziku – od Novog Sada, preko Bača, Vrbasa i Sombora do Subotice, bio je prilika za raspravu o mogućnostima povezivanja hrvatskog medijskog prostora u Srbiji, radi bolje međusobne informiranosti, a u cilju bolje informiranosti pripadnika naše manjinske zajednice o događanjima unutar zajednice na cijelom prostoru Vojvodine gdje žive Hrvati. »Glas« medija na hrvatskom jeziku u Vojvodini trebao bi biti jači ne samo na prostoru Hrvatske u kojoj često za probleme hrvatske zajednice nema dovoljno sluha, već i na prostoru same Vojvodine i Srbije, koja bi ih u sustavu prava nacionalnih manjina, trebala pravilno participirati.

Reagirane predsjednika HNV-a na članak prof. dr. Berbera u beogradskom listu »Politika«

Dokument govori nešto sasvim drugo

Jedno je pravo na izjašnjavanje a sasvim nešto drugo povijesne činjenice o podrijetlu i pripadnosti jedne etničke skupine

U »Politici« od 20. studenoga 2006. objavljen je članak prof. dr. *Stojana Berbera* »Bunjevci kao narod«. Predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća *Josip Z. Peko* reagirao je na tvrdnje iznesene u ovome članku. Do utorka, 28. studenoga, reagiranje nije objavljeno u beogradskom dnevnom listu »Politika«. Peko

U »Politici« od 20. studenoga 2006. objavljen je članak prof. dr. *Stojana Berbera* »Bunjevci kao narod« u kojem se autor poziva na dokument iz Bečkog arhiva i donosi sljedeći zaključak: »*Dujo (Dominika) Marković* je (prema meritornom svjedočenju svog unuka *Marka*), kao Srbin pravoslavne vjere, odbacio pravoslavlje ('šizmu'), prihvatio rimokatoličku vjeru i svojim primjerom poveo mnoge druge Bunjevce'.

Međutim, pomenuti dokument iz 1749. g. govori sasvim nešto drugo. To je pismo koje je napisao ugarski financar *Mariji Tereziji* u ime *Matije Markovića*, unuka *Duje Markovića*, koji je 1687. g. doveo posljednju veliku skupinu bunjevačkih Hrvata u Bačku.

i neprekidno dosada služili veličanstvenoj austrijskoj kući prolivajući mnogo krvi, zatim

Drugo: Njegov djed *Dominik Marković* bio je na osnovu svoje vjerne službe 1687. godine imenovan za kapetana...

Ovo pismo ne piše potomak *Duje Markovića*, već treće lice, koje moli da se *Markovićima* dodijeli pustara *Gradina*. Budući je morao naći jake argumente za ovakav dar, navodi da su im preci prije skoro jednog stoljeća prihvatili rimokatoličku vjeru. Ne postoji ni jedan povijesni dokument s izjavom bilo kog člana ove loze *Markovića* da su im preci bili Srbi ili

U pismu čiju kopiju prilažem, između ostaloga stoji: »...ponizno molim Vaše Veličanstvo da njemu (*Matiji Markoviću*) i njegovom potomstvu milostivo dodijeli donacionu povelju s kraljevskim pravom kao istinitom i nesumnjivom plemiću, zbog sljedećih provjerenih zasluga:

Prvo: zaista skoro je prošao jedano stoljeće kada su njegovi preci prihvatili rimokatoličku vjeru i svojim primjerom također mnoge druge na to privukli,

pravoslavne vjere. I danas u salašima *Gradina*, kraj *Sombora*, žive direktni potomci *Duje Markovića* koji nose nadimak - »kapetani«. Oni tvrde da su njihovi preci Hrvati.

Kako su prije dolaska u Bačku, živjeli pod Turcima, moguće je da su bili primorani primiti islam.

U knjizi »Najstariji podaci o Hrvatima u Somboru« poznati autor *Milenko Beljanski* piše:

U Somboru je i prije 1687. g. bilo žitelja hrvatske nacionalnosti. Ovamo su 1480. g. prispjeli katolički kaluderi dominikanskog reda iz Dalmacije...Knez *Maksimilian Emanuel* i general *Karafa* zaslužni su što je Ratni savjet Austrije dozvolio Hrvatima da se nastane u Bačkoj... Malobrojnom zatečenom stanovništvu pridružit će se veći broj hrvatskih porodica, koje su iz Dalmacije i Bosne doveli *Dujo Marković* i *Jure Vidaković*...«

Bunjevci i danas žive u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Mađarskoj i smatraju se građanom hrvatskoga naroda. To su potvrdile i tri akademije znanosti: Hrvatska, Mađarska i Vojvodanska. Jedino neki krugovi u Srbiji pokušavaju Bunjevce prikazati kao Srbe.

Bunjevce nitko ne sili da se izjašnjavaju Hrvatima. Jedno je pravo na izjašnjavanje a posve nešto drugo povijesne činjenice o podrijetlu i pripadnosti jedne etničke skupine.

Josip Z. Peko, predsjednik HNV-a

Središnja proslava 70. obljetnice HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora

Čuvari tradicije Hrvata

U Hrvatskom domu večeras predstavljanje pjesnika sudionika susreta »Lira naiva 2006.«, nakladničke djelatnosti NIU »Hrvatska riječ«, izložba bijeloga veza i prodajna izložba radova nastalih na likovnoj koloniji »Colorit« * Sutra slijedi svečana akademija u Skupštini Općine, dok će u večernjim satima u Hrvatskom domu biti priređen kulturno-umjetnički program

Predstavljanjem pjesnika iz Sombora i okolice koji su sudjelovali na susretu »Lira naiva 2006.«, te nakladničke djelatnosti NIU »Hrvatska riječ«, kao i izložbom bijeloga veza i slika nastalih na likovnoj koloniji »Colorit«, večeras, u petak 1. prosinca u Hrvatskom domu (u 20 sati), počinje središnja proslava 70. obljetnice postojanja i rada Hrvatskog kulturno umjetničkog društva »Vladimir Nazor« iz Sombora, čiji je cilj, kako od osnutka a tako i danas, njegovanje kulture i običaja bunjevačkih i šokačkih Hrvata ovoga kraja.

Proslava se nastavlja u subotu, 2. prosinca, svečanom akademijom u velikoj dvorani Skupštine Općine Sombor, s početkom u 11 sati, a okončava se navečer kulturno-umjetničkim programom koji će se, s početkom u 20 sati, održati u Hrvatskome domu, a u kome će pokraj članova sekcija domaćeg, sudjelovati i gostujuća Društva. Kako je u najavi istaknuto, prigodom proslave bit će dodijeljena priznanja i povelje istaknutim članovima Društva.

KRATKA POVIJEST: Današnje HKUD »Vladimir Nazor« službeno je osnovano 6. prosinca 1936. godine, kao Hrvatsko kulturno društvo »Miroljub«, a ime je dobilo po glasovitom hrvatskom pjesniku, svećeniku *Ante Evetoviću Miroljubu* (1862.-1921.).

U Drugom svjetskom ratu, u okupaciji, Društvo radi u težim uvjetima, a konačno, 12. svibnja 1944. godine okupacione vlasti zabranjuju rad Društva i brišu ga iz registra kulturno-umjetničkih Društava. Te godine Društvo tajno održava svoje sastanke i čuva svoju imovinu koja je bila »zapečaćenac«.

Nakon oslobođenja Sombora, 2. lipnja 1945. godine održana je obnoviteljska skupština Društva, na kojoj je dolazi do preimenovanja udruge u »Hrvatski prosvjetni Dom«.

Dana 24. travnja 1949. godine, Društvo naziv mijenja u Hrvatsko kulturno prosvjetno društvo »Vladimir Nazor«, a u prosincu

1957. godine iz naziva se briše nacionalni predznak, te Društvo dugi niz godina nosi naziv Kulturno prosvjetno društvo »Vladimir Nazor«. Na Saboru Društva, održanom 20. svibnja 2001. godine, donesena je odluka o promjeni imena, vraćen je hrvatski predznak, a društvo nosi današnje ime. **DRUŠTVO DANAS:** U okviru Društva trenutačno djeluje više

sekcija – folklorna, dramska, tamburaška, likovna, sekcija »veza«, te sekcija za njegovanje kulture i običaja bunjevačkih i šokačkih Hrvata, koja pokraj aktivnosti kao što su izložbe, književne večeri, prikupljanje starina i slično, već devetu godinu izdaje list »Miroljub« koji izlazi četiri puta godišnje. Dosad je objavljeno 36 brojeva, a prvi mu je urednik bio

sadašnji predsjednik HNV-a *Josip Z. Pekanović*, kojega je prigodom preuzimanja ove dužnosti, na mjestu urednika zamijenio *mr. Matija Đanić*. Također, valja istaknuti da je Društvo u povodu 70. obljetnice izdalo CD »Od Miroljuba do Nazora« *Antonije Čote*, te brošuru »Stopama naslijeđa« čija je autorka *Marija Šeremešić*. D. B. P.

Novi broj lista »Miroljub«

Na stranicama četvrtog ovogodišnjeg broja lista HKUD-a »Vladimir Nazor«, u dijelu posvećenom aktivnostima Društva, među ostalim, možete pročitati o tome kako je protekla proslava Dužionice u Somboru, zatim o gostovanju članova Društva na proslavi »Miholje 2006.« u Novom Slankamenu, predstavi »Bijeli jelen« i drugim aktivnostima Dramsko-recitatorske sekcije, ovogodišnjoj Likovnoj koloniji »Colorit 2006.«, kao i o nastupima Folklorne sekcije, koje su priredili izvan Sombora. Rubrika Povijesni kutak donosi tekstove o Križarskom bratstvu i sestrinstvu u Bačkom Monoštoru, te o recepciji djela pjesnika Ante Evetovića Miroljuba nakon njegove smrti 1921. godine. U rubrici Priče iz naše povijesti, u novom broju objavljene su - »Božićno slavlje« i »Jedno djetinjstvo«. Pokraj Dječje stranice, tu je i zdravstveni kutak, dio namijenjen poetskom stvaralaštvu, šarena stranica, te fotoreportaže s ovogodišnje Dužionice i petih »Dana Balinta Vujkova« u Subotici.

Petar Kuntić, predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini

Ulazak u parlament je tek početak

*Kao predstavnik DSHV-a, i u zastupničkoj skupini
Demokratske stranke i u Vladi, prezentirat ću
probleme Hrvata i zalagati se
za njihovo rješavanje * Svakako je najveća
autonomija kada dobijemo izravnog zastupnika
koji će bez ikakvih ograničenja moći zastupati
interese svoje manjinske zajednice*

Razgovor vodila: Jasminka Dulić

*P*oslije skoro petnaest godina Demokratski savez Hrvata ima šanse da ponovno ima svoga zastupnika u Narodnoj skupštini Republike Srbije. DSHV se zalagao za izravan ulazak predstavnika hrvatske nacionalne manjine u parlament, temeljem međudržavnog Sporazuma o zaštiti manjina koji su potpisale Republika Hrvatska i Republika Srbija. Međutim to se nije dogodilo a niti nedavno smanjen uvjet za broj prikupljenih potpisa ovjerenih na sudu s deset na tri tisuće za stranke nacionalnih manjina i smanjenje cenzusa s pet posto na tzv. prirodni

prag ne garantira ulazak predstavnika ove nacionalno-manjinske stranke u parlament. Prošloga tjedna saopćeno je kako će se predstavnik DSHV-a naći na listi Demokratske stranke a stranka je odlučila da će to biti predsjednik stranke Petar Kuntić, koji trenutačno obnaša i dužnost zamjenika predsjednika Općine Subotica.

HR: Vaša su zalaganja posljednjih mjeseci bila usmjerena k tomu da se temeljem međudržavnog Sporazuma između Republike Hrvatske i Republike Srbije osigura izravni zastupnik hrvatske nacionalne manjine u parlamentu Srbije. Tražili ste i smanjenje broja potpisa i to je urađeno, no ipak ne izlazite samostalno na izbore. Zbog čega?

Prilikom posljednjeg razgovora s premijerom Srbije Vojislavom Koštunicom spomenuto je pitanje tzv. izravnog predstavnika hrvatske manjinske zajednice u srbijanskom parlamentu ali niti na tom sastanku premijer nije obećao da će se to provesti jer je, prema njegovim riječima, odnos snaga takav da ne omogućuje prolaz takvom rješenju. No, on je obećao da će se ići na umanjenje potrebnog broja potpisa i to je urađeno. Međutim, za većinu manje brojnih manjina to ne znači mnogo jer je za male stranke potrebno jako puno vremena, skoro mjesec dana, da se potreban broj potpisa sakupi.

To bi čitavu kampanju odložilo a ne treba smetnuti s uma da smo mi, Hrvati u specifičnom položaju zbog proteklih ratova i da još uvijek postoji ustručavanje i strah naših ljudi da daju svoj potpis za hrvatsku

manjinsku stranku ovjeren u sudu, osobito u mjestima van Subotice.

HR: Na listi Demokratske stranke za predstojeće parlamentarne izbore u Republici Srbiji nalazite se skupa s Mirkom Bajićem, kojega je predložilo Bunjevačko nacionalno vijeće. Do sada gledate tzv. »bunjevačkog pitanja« a i u subotičkoj skupštini bili na suprotnim stranama.

Uoči samih pregovora s Demokratskom strankom, DSHV je imao jasno definirane ciljeve, a iz dogovora u Novom Sadu sa sadašnjim predsjednikom Izvršnog vijeća AP Vojvodine Bojanom Pajićem i članom Predsjedništva DS-a Oliverom Dulićem proistekle su i naše jasno definirane obveze. U tom trenutku uopće nije bilo riječi o tome da će bunjevačka opcija imati svoga predstavnika na listi DS-a, a nama je prvenstveno bilo interesu da se interesi naše stranke i naše manjinske zajednice zadovolje. Prema tome sve ono što se događalo oko Bunjevaca događalo se poslije našeg dogovora. Je li to potrebno ili ne, kako bi se pobijedilo na ovim izborima, pitanje je, ali ne bih se želio miješati u unutarnja pitanja stranke koja trenutačno može računati na trideset posto biračkoga tijela na razini države Srbije.

HR: Postoji li opasnost da se time DSHV »utopi« u DS?

Naše je polazište, shodno odlukama Vijeća DSHV-a, da se u ovoj koaliciji jasno definiraju ciljevi i da naše obveze poštujemo do kraja, to jest da se na području gdje žive Hrvati animira naše pučanstvo za izlazak na izbore i da pruži podršku Demokratskoj stranci na čijoj se listi »Demokratska stranka – Boris Tadić« nalazi i kandidat DSHV-a, kao i drugih nacionalnih manjina. Smatramo da je DS europski orijentirana stranka koja bi mogla ovu državu usmjeriti jasnije ka

europskim integracijama.

S druge strane jedna od obveza iz koalicijskog dogovora je da DSHV pokraj jednog zastupnika u parlamentu dobiva i stalne izvore prihoda temeljem tog jednog mjesta u parlamentu. Sredstva koja će DS prebacivati na račun DSHV-a na godišnjoj razini nisu mala i s njima ćemo uspjeti stabilizirati određene funkcije u samoj stranci. Odavno se govori o potrebi profesionalizacije odnosa s javnošću, profesionalnom tajniku u stranci, radu u dvije smjene, što se ništa ne može ostvariti bez novca. Kada to uspijemo ostvariti bit ćemo svakako više prisutni i prepoznatljiviji u javnosti.

HR: U kojoj mjeri ćete uspijevati zastupati interese DSHV-a budući ste na listi druge stranke?

U svim strankama postoji partijska stega, ili disciplina i svaki je zastupnik mora poštovati. Obično su manjinska pitanja na repu plana i interesa velikih stranaka i zato one teško mogu adekvatno zastupati interese manjinskih naroda. Mi jesmo na listi DS-a i morat ćemo, u većini slučajeva, poštovati dogovor zastupničke skupine, ali kao predstavnik DSHV-a i u zastupničkoj skupini kao i u Vladi, svugdje ću moći prezentirati probleme Hrvata i zalagati se za njihovo rješavanje. Svakako je najveća autonomija kada dobijemo izravnog zastupnika koji će bez ikakvih ograničenja moći zastupati interese svoje manjinske zajednice.

Ipak, smatramo da u okviru ove koalicije kao stranka ne gubimo ništa što se tiče naše autonomnosti jer su zaključci Vijeća DSHV-a prihvaćeni od strane DS-a a i u samoj kampanji će DSHV biti prepoznatljiv jer u mjestima gdje žive Hrvati imamo vlastitu promidžbu, uz goste iz DS-a.

HR: Na prvim republičkim izborima DSHV je išao u koaliciji sa strankom vojvodanskih Mađara, tadašnjom Demokratskom zajednicom vojvodanskih Mađara. Sa SVM-om ste u dugogodišnjoj vladajućoj koaliciji u Subotici. Znači li izlazak na izbore na listi DS-a, prethodno na pokrajinskoj razini a sada i na republičkoj, razlaz s dugogodišnjim koalicijskim partnerom?

U razgovoru s predstavnicima

DS-a u Novom Sadu apsolutno nije bilo govora ili uvjetovanja da odnosi na razini republičkih izbora moraju biti preslikani i na odnose na razini općine. Za sada dakle o tome nije bilo riječi i stav je našega Vijeća, a mi ne mijenjamo stavove tako često, da ćemo na lokalnu izlaziti samostalno a na pokrajinskim izborima ćemo vidjeti naše interese. Sve ovisi o tome kakvi će biti izborni zakoni, odnosno hoće li biti izravnog zastupanja manjina. Ako takav zakon bude donesen to će izmijeniti čitavu situaciju.

HR: Za što ćete se zalagati ukoliko uđete u parlament?

Naše stavove i planove mi ne mijenjamo tako često i naš program ostaje isti a to je da ćemo se i dalje zalagati za direktne predstavnike nacionalnih manjina u parlamentu i mi ćemo i dalje inzistirati da se poštuje međudržavni sporazum o zaštiti manjina između Srbije i Hrvatske. Zalagat ću se i da se počnu rješavati očividne disproporcije u zapošljavanju Hrvata u institucije države Srbije. Hrvati su veoma lojalno pučanstvo u Srbiji glede ispunjavanja građanskih obveza te smatramo da i odgovor države mora biti adekvatan i da nas prihvatiti takve kakvi jesmo.

HR: Što znači za Hrvate u Srbiji jedan zastupnik u parlamentu?

To znači da će Hrvati imati nekoga svog u parlamentu i kad budu imali neki problem imat će se kome obratiti. Stav je naše stranke da će onaj, tko sad ne bude ušao u parlament, ostati na repu svih događanja i informacija, a i mogućnosti za redovitu komunikaciju sa službenim Beogradom.

HR: Na koje oblasti se to odnosi?

Odnosi se na garantirana mjesta u parlamentu, razmjerno upošljavanje Hrvata u sve institucije kao što su policija, vojska, sudstvo i druge, te na ostvarenje kulturne autonomije. Želimo mnogo bržu izgradnju obrazovnih, kulturnih i informativnih institucija. Na nama, političarima, je da određene programe »proguramo« jer ako čekamo sljedećih dvadeset godina kako bismo došli na razinu Slovaka, Mađara i drugih manjina glede obrazovanja, kulture, informiranja itd. onda je pitanje koliko će na ovim prostorima ostati Hrvata

budući da nas je na svakom popisu sve manje i manje. Sve institucije koje se financiraju iz proračuna države moraju stati na noge što prije, u prvom redu gimnazija na hrvatskom jeziku, drama na hrvatskom jeziku u subotičkom Narodnom kazalištu, redakcija na RTV Novi Sad, itd.

Tu su i pitanja vezana uz gospodarstvo te ću se, osim na pitanjima vezanim za manjinsku problematiku, pokušati aktivirati i u onim odborima koji su vezani uz poljoprivredu jer mi je to struka, a treba ići k tomu da se nastave i nadograđuju pozitivni rezultati što ih je prethodna Vlada ostavila na polju poljoprivrede. Ne smije se zaboraviti niti mali proizvođač na malom posjedu jer ako se nastavi ovakav trend da samo veliki opstaju a mali i srednji propadaju, imajući u vidu veliku nezaposlenost, to će izazvati veliku krizu. Demokratska stranka je po tom pitanju jasna – da se mora omogućiti maksimalna fleksibilnost ulaganja stranog kapitala kako bi se povećala uposlenost a glede poljoprivrede tu se mora malo proširiti lepeza poticaja od strane države i na mala i srednja obiteljska gazdinstva. Oni u ovim uvjetima vrlo teško žive i s vrlo malo novca nisu sposobni upustiti se u utrku s puno jačim proizvođačima u okruženju iza kojih stoji država sa snažnim poticajnim mjerama.

HR: Osim mjesta u parlamentu DS je obećao i jedno mjesto zamjenika, pomoćnika ili savjetnika u Vladi Republike Srbije?

Ako sve prođe kako je planirano i osvojimo dovoljan broj glasova, a ne sumnjam da ćemo u svim onim izbornim jedinicama koje će biti parametri praćenja u koaliciji s DS-om pobijediti, imat ćemo jednog pomoćnika ili zamjenika ministra ili savjetnika, sve ovisi o tome kakav ćemo kadar ponuditi

HR: Što predstoji hrvatskoj zajednici u sljedećih nekoliko godina?

Sigurni smo da će DS biti stranka koja će formirati novu vladu a ona je stranka koja ima jasnu europsku orijentaciju. Europska orijentacija pak ne znači samo konstantno ispunjavanje nekih obveza prema Europskoj uniji nego i ulazak određene količine novca u državu preko raznih fondova i donacija.

I sama hrvatska zajednica se mora uključiti i preko Hrvatskog nacionalnog vijeća i političke stranke, DSHV-a, u procese koji su pred nama. Hrvatska zajednica se mora organizirati kako bi konkurirala za sredstva koja će biti dostupna i zato planiramo na razini zajednice

angažirati jednu ili više osoba koje će pratiti sve natječeaje na razini Europe, matične države Hrvatske i domicilne države Srbije. To će biti osoba ili institucija kod koje će se svako moći raspitati i dobiti pomoć u apliciranju na ta sredstva, bilo da se radi o ostvarivanju kulturne

autonomije, o interesima ostvarivanja našeg poljoprivrednog proizvođača, ili otvaranja novih radnih mjesta. Kao zastupnik u parlamentu bit ću na izvoru informacija i moći ću pomoći i u ovom procesu.

Dok u Hrvatskoj potomci brendiraju Titovo ime, njegova unuka u Sarajevu za to ne vidi opravdanje

Imaju li moralno pravo zaštititi Maršala?

Zaraditi na zaštiti njegovog imena imalo bi smisla samo ako se od toga budu stipendirali studenti, kaže Svetlana Broz

Razgovarala i snimila: Tatjana Ljubić

Svetlana Broz

Hrvatska redateljica **Saša Broz**, unuka Josipa Broza Tita, sa svojim je ocem *Mišom* zaštitila ime i potpis svoga djeda. Korištenje Titova imena i potpisa u komercijalne svrhe Saša smatra »prostitucijom svoga djeda«, pa je stoga izjavila da »oni koji će imati namjeru baviti se zaradom koristeći ime moga djeda, moraju znati da to neće moći napraviti bez dozvole moga oca, a o uvjetima će razgovarati s njim«.

Druga od šestoro Titovih unuka, Beogradanka **Svetlana Broz**, od 1998. godine živi u Sarajevu. Svetlana je ćerka najstarijeg Titovog sina, **Žarka**, a o ovom postupku njezine obitelji mislim posve drugačije.

»Očigledno da po zakonima Hrvatske, a i drugih država bivše Jugoslavije pravna osnova postoji. Međutim, postoji razlika između zakonskog i moralnog prava. Imaju li i moralno pravo na to? Ja

ne želim ulaziti ni u čije motive. To bi moglo imati smisla i opravdanja samo ukoliko bi se sav novac od takve vrste zaštite Titovog imena uložio u instituciju koja bi se zvala Titov fond za stipendiranje studenata. Putujem po svijetu i nigdje nisam našla na nešto što je neprikladno, a da je bilo vezano za Titovo ime«.

KNJIGA SVETLANE BROZ: Kao kardiolog radila je dvanaest godina u Vojnomedicinskoj bolnici u Beogradu. Kada je izbio rat, Svetlana je otišla u Bosnu i Hercegovinu, kako bi kao liječnica pomagala ratom unesrećenim ljudima. Tada su joj pacijenti bili iz sva tri zaraćena naroda u BiH i često je slušala njihova svjedočenja o nekome tko im je spasio život ili pomogao da prežive, a bio je druge nacionalnosti.

»Zbog toga sam uzela diktafon i krenula širom Bosne u potragu za sličnim svjedočenjima, jer su ona iz ordinacije ostala moja profesio-

nalna tajna, ali i motiv i inspiracija«.

Iz tih svjedočenja nastala je knjiga »Dobri ljudi u zla vremena« i ideja da se, po uzoru na Jad Vašem u Jeruzalimu, u Sarajevu napravi park pravедnika.

»Radi se o ideji da se u Sarajevu, kao gradu simbolu stradanja u ratovima koji su se dogodili prije 1999. godine na prostoru bivše Jugoslavije izgradi park u kojem će se komemorirati ljudi iz svih tih ratova, čestiti, moralni ljudi koji su imali građanske hrabrosti da u vremenu ludila kažu – ne – tom zlu. Knjiga je početak rada na takvoj ideji. U toj knjizi postoji 90 primjera ljudi koji su rušili etničke, vjerske i bilo kakve druge granice i pomagali jedni drugima. Takvih primjera ima na tisuće. Da te pozitivne likove iz prošlosti prebacimo u budućnost i ostavimo trag o njima. Svaki taj čovjek ili žena imat će svoje drvo u parku i ispisano ime i prezime da bi neke iduće generacije kada budu šetale tim parkom mogle pitati zašto to ime zasluđuje da bude napisano«.

EDUKACIJA MLADIH: Svetlana Broz u Sarajevu vodi ogranak nevladine organizacije Gariwo i intenzivno radi na projektima edukacije mladih o građanskoj hrabrosti.

snage i njihovog potencijala kada se probude. Svjesni su toga da budna mladost ove zemlje neće trpjeti ovakvu politiku. Ako nekoga uspavljujete od kada se rodio, ako imate roditelje koji su traumatizirani ratom i uče svoju djecu – ne talasaj, a to vrlo često čujem, jer je to lakše nego da se bore, onda se oni već od malih nogu uče da budu gmizavci, da pužu pred autoritetima, umjesto da se usprave na svoje noge i pošalje te autoritete tamo gdje im je mjesto, a to je pred pravosudne organe. E, taj preokret u glavama mladih ljudi zahtijeva vrijeme«.

JUGONOSTALGIJA: Bosna je zemlja u kojoj se žalost za Titom najviše osjeti – na njegov rođendan smrtnice mu izlaze u novinama, bista ispred nekadašnje vojarne obasuta je cvijećem, kafić »Tito« sada je već kulturno mjesto u kojem stoji i štafeta mladosti, a na svakom koraku prodaju se suveniri sa njegovim likom.

Svetlana Broz za sebe kaže da je jugonostalgicar, ali i da je toj sintagmi zloupotrijebljen smisao.

»Ja nikada niti jednu nostalgiju ne bih stavila u negativan kontekst. Svi imamo pravo da patimo za nečim i da nam nedostaje nešto što nam je dio života učinilo ljepšim. To je jugonostalgija. Ja volim zem-

Odluka o zaštiti Titovog imena i potpisa za sada vrijedi samo u Hrvatskoj, a presudan je bio poduzetnik iz Zagorja koji je svoju vodu iz marketinških razloga nazvao »Titov izvor«. Ono što je ogorčilo obitelj Broz je činjenica da je poduzetnika interesirala jedino zarada. Ljuti na takvu vrstu eksploatacije oni su zaštitili ime, i u okviru međunarodne klasifikacije zaštitili gotovo 90 posto proizvoda, kao što su ambalaže duhana, šalica, majica, upaljača, čarapa, pa čak i materijala za čišćenje i čeličnu vunu. »Tko zna, možda bi netko išao i do takvih apsurd« izjavila je Saša Broz.

»Depresivnost mladih na ovim prostorima zapravo je posljedica sustavnog rada političkih struktura na toj vrsti uspavanosti. Oni koji vladaju na ovim prostorima imaju želju da mladi ljudi ostanu uspavani, jer ih se boje. Boje se njihove

lju u kojoj sam se rodila i naravno da patim što je više nema. Svi dijelovi te zemlje koja je ubijena 91. godine u emotivnom i psihološkom smislu su i dalje moja zemlja. Ja sam i dalje Jugoslavenka bez zemlje i državljanstva«.

Humanitarna priredba generalnih konzulata
Republike Hrvatske i Republike Mađarske u Subotici

Poziv na Božićni bazar

Sradošću Vam javljamo da će se i ove godine u organizaciji Generalnog konzulata Republike Mađarske i Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici održati Božićni bazar.

Humanitarna priredba održat će se u prostorijama Mađarskog kulturnog centra »Nepkôr« (Trg Lajos Kossutha br. 4) 10. prosinca 2006. godine od 14 do 18 sati.

Pozivamo Vas da svojom nazočnošću uveličate ovu priredbu, te sa nama provedete ugodno nedjeljno popodne. Sredstva prikupljena od prodaje ponuđene robe na Bazaru namijenjena su Dječjem dispanzeru u Subotici.

U očekivanju dragih posjetitelja,
Generalni konzulat Republike Hrvatske
Subotica

NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II
24 000 Subotica, tel-fax. 381(024) 55-33-55; 55-15-78
e-mail: hrvatska.rijec@suonline.net,
www.hrvatskarijec.co.yu
broj žiro računa 355-1023208-69

Temeljem članka 27, točka 10 Statuta Novinsko-izdavačke ustanove »Hrvatska riječ«, a u svezi s člankom 38, 39 stavak 3 i 40, Upravni odbor Novinsko-izdavačke ustanove »Hrvatska riječ« na svojoj sjednici održanoj dana 24. studenoga 2006. godine raspisuje

Javni oglas

za izbor odgovornog urednika novina »Hrvatska riječ« u Novinsko-izdavačkoj ustanovi »Hrvatska riječ«, Subotica, na mandatno razdoblje u trajanju od 4 godine.

Osim općih uvjeta propisanih pozitivnim zakonskim propisima, kandidati moraju ispunjavati i posebne uvjete:

1. visoka stručna sprema, VII/1 stupanj,
2. tri godine radnog iskustva na uredničkim ili novinarskim poslovima i
3. znanje hrvatskog jezika.

Kandidati su uz prijavu obavezni priložiti dokaze o ispunjavanju traženih posebnih uvjeta, kao i prijedlog plana i programa rada novina »Hrvatska riječ« za mandatno razdoblje.

Prijave, s kraćim životopisom, na ovaj javni oglas se podnose Upravnom odboru Novinsko-izdavačke ustanove »Hrvatska riječ« u roku od 15 dana od dana objavljivanja u tjedniku »Hrvatska riječ«, osobno ili poštom na adresu Novinsko-izdavačke ustanove »Hrvatska riječ«, 24000 Subotica, Trg cara Jovana Nenada broj 15/II, obvezno s naznakom »Javni oglas za odgovornog urednika«.

Neblagovremene, neuredne i nepotpune prijave neće se razmatrati.

Predsjednik Upravnog odbora Novinsko-izdavačke ustanove
»Hrvatska riječ«, Subotica
Lazar Baraković, v.r.

Hrvatsko društvo za pomoć učenicima »Bela Gabrić« Subotica
raspisuje

Natječaj

u školskoj 2006./2007. godini

Za jednokratnu pomoć učenicima (srednjoškolcima) i studentima, pripadnicima hrvatske zajednice koji se školuju u Srbiji

Uvjet: da su redoviti učenici ili studenti srednje, više ili visoke škole (fakulteta)

Potrebna dokumentacija:

1. POPUNJENA PRIJAVNICA (formular)*
2. SVJEDODŽBA o prethodno završenom razredu srednje škole ili godine studija (original se donosi na uvid s jednom fotokopijom ili poslati ovjerenu fotokopiju ako se šalje poštom)
3. POTVRDA o upisu u tekući razred ili godinu studija
4. DOKAZ o pripadnosti hrvatskoj zajednici s fotokopijom dokumenta bar jednog roditelja gdje se vidi pripadnost hrvatskoj zajednici (osim onih koji su već podnosili ovaj dokument)
5. POTVRDA o zaposlenosti roditelja s prosjekom primanja za zadnjih šest mjeseci ili o nezaposlenosti roditelja (od Zavoda za zapošljavanje) a za vlasnike zemlje fotokopija poreskog rješenja za tekuću godinu
6. PREPORUKA ili POTVRDA o angažiranosti u hrvatskoj zajednici

Podaci se daju pod punom materijalnom i moralnom odgovornošću, a u slučaju krivotvorenja pomoć će se uskratiti.

Natječaj je otvoren do 15. XII. 2006. a pozvani će pomoć podići u petak, 22. XII. u Spomen-kući prof. Bele Gabrića od 10-12 sati.

* Dokumenti bez prijavnice neće biti uvaženi, a ona se može dobiti (i popuniti) na adresi Društva u Spomen-kući prof. Gabrića.

Ured je otvoren srijedom, petkom i subotom 10-13, utorkom i četvrtkom 16-19 sati.

Molbu s potrebnom dokumentacijom poslati poštom na adresu: Hrvatsko društvo za pomoć učenicima »Bela Gabrić«, Ulica Bele Gabrića 21, 24000 Subotica ili osobno.

Reagirane na priopćenje DSHV-a

Netočni navodi

U broju 197 »Hrvatske riječi« objavljeno je na strani 5. priopćenje za javnost Predsjedništva DSHV-a pod naslovom »Petar Kuntić na listi Demokratske stranke« i poslije toga na istoj strani izjava predsjednika DSHV-a Petra Kuntića pod naslovom »Očekujemo mjesto u parlamentu«. Zbog netočnih navoda, kao vijećnik HNV-a, dakle kao član nacionalnog predstavnič-

kog tijela Hrvata u Republici Srbiji, moram reagirati.

Radi se o sljedećem: Dušan Petrović, potpredsjednik Demokratske stranke u izjavi za javnost rekao je kako je Predsjedništvo DS-a usvojilo listu od 250 kandidata za republičke zastupnike. Jedina stranka na listi Demokratske stranke je SDP Rasima Ljajića, a temeljem ponude na listi Demokratske stranke nalaze se i predstavnici rumunjskog, slovačkog, bunjevačkog i hrvatskog nacionalnog vijeća – Jon Magda, Ana Tomanova-Makanova, Mirko Bajić i Petar Kuntić. Svi osim Petra Kuntića predloženi su od svojih nacionalnih vijeća što je i logično, jer su vijeća jedina predstavnička tijela nacionalnih manjina, a Predsjedništvo DS-a je prijedloge i tražilo od nacionalnih vijeća.

Zašto to nije učinjeno kod Hrvata? Hrvatsko nacionalno vijeće je moralo imati o tome informaciju i na sjednici Vijeća

odlučiti tko će biti taj koji će posredstvom Demokratske stranke predstavljati Hrvate u srpskom parlamentu. Tko će predstavljati Hrvate na svim razinama, i državnim i lokalnim, odlučuje Hrvatsko nacionalno vijeće, to je definirano i potvrđeno Zakonom o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, međudržavnim Sporazumom između Republike Hrvatske i Republike Srbije o zaštiti manjina, te Statutom HNV-a. Predsjedništvo DSHV-a i Petar Kuntić krivo su interpretirali i izvrnuli činjenice prijedloga DS-a glede prihvaćanja predstavnika hrvatske nacionalne manjine na njihovu listu.

U spomenutom priopćenju DSHV-a stoji nekoliko netočnih navoda, kao na primjer: »Razgovori s DS-om donijeli su sve ono što je zahtijevalo Vijeće DSHV-a...; DSHV je od 15. studenoga 2006. godine u izborima za Narodnu skupštinu Republike Srbije u koaliciji s Demokratskom strankom...;

Predsjedništvo DSHV-a je odlučilo da će predstavnik DSHV-a biti Petar Kuntić...;« itd. Nije točno da je bilo što DSHV zahtijevao od DS-a, niti odlučivao glede DS-a, niti je u koaliciji s DS-om. Demokratska stranka je pozvala predstavnike nacionalnih manjina, kao što je to javno obećao predsjednik Boris Tadić, ali ne samo Hrvatima nego i ostalim nacionalnim manjinama, da se priključe na njegovu listu. To je cijela istina i to je učinjeno. Jedino Hrvati nisu ispoštovali proceduru. DSHV je uzurpirao informacije i sve aktivnosti u svezi toga predmeta. Ovakav postupak DSHV-a potvrđuje i govori o njihovom moralnom profilu i o transparentnosti njihovog stranačkog rada. Pokazuje koliko se pojedinci u DSHV-u zalažu za interese zajednice, a koliko, zlouporabom položaja, za svoje osobne interese.

Lazo Vojnić Hajduk
vijećnik HNV-a

Reagirane na reagiranje predsjednika HNV-a Josipa Z. Pekanovića

U HNV-u nikakve krize nema?

U broju 196 »Hrvatske riječi« objavljeno je reagiranje Josipa Pekanovića, predsjednika HNV-a na izjavu o stanju u HNV-u i mogućnostima za nadvladavanje krize. Kao vijećnik i potpisnik spomenute Izjave ne mogu prihvatiti mišljenje gospodina Pekanovića, pa Vas molim na temelju Zakona o informiranju da objavite ovo reagiranje.

Ima li krize u HNV-u od prvoga dana do danas, govore činjenice:

1. Zalaganje elektora liste »A« da elektori liste »B« ne budu zastupljeni u izbornoj komisiji koja prebrojava listiće tajnog glasanja za izbor vijećnika.
2. Prilikom usvajanja Statuta HNV-a vijećnici liste »B« se udaljavaju sa sjednice i Statut se »silom« natura HNV-u.

3. Za 4 godine postojanja i rada HNV-a nijednom proračun trošenja novca nije na vrijeme usvojen od strane Vijeća, i kada je usvojen nije poštovan.

4. Za prvih 10 mjeseci 2006. godine gospodin Pekanović troši ili daje ovlaštenje za trošenje, mimo odluka HNV-a, na ime reprezentacije cca 1.000.000 dinara. Na ime službenog putovanja cca 1.000.000 dinara, na ime ugovora o djelu cca 600.000 dinara, na ime upotrebe mobilnog telefona cca 60.000 dinara... Kada se problem promatra iz ove perspektive, u HNV-u nikakve krize nema!!!

Točno je da gospodin Pekanović ima određene zasluge u hrvatskoj zajednici. Predsjedao je sjednici DSHV-a na kojoj je smijenjen bivši

predsjednik DSHV-a, navodno zbog nenamjenskog trošenja novca, što je nadležni sud osporio.

Točno je da su vijećnici DSHV-a i na 13-oj sjednici HNV-a glasovali protiv smjene gospodina Pekanovića, što znači da svoje dužnosti obavlja uz suglasnost i odobrenje člana DSHV-a.

Točno je da je DSHV na vlasti u gradu Subotici 16 godina, da od konzumiranja te vlasti Hrvati imaju možda više štete nego koristi, dok pojedinci...

Točno je da je DSHV milom ili silom slao svoje članove u članstvo »građanskih stranaka« sa sjedištem u Beogradu. Također je točno da su na zavidnoj poziciji takve »građanske« stranke predsjednik DSHV-a i predstavnik Bunjevačke stranke, što govo-

ri da je suradnja moguća.

Na koncu, kao i gospodin Pekanović, pitam se tko stoji iza tih ljudi? Veliki meštiri očigledno znaju što rade!

Josip Ivanković
vijećnik HNV-a

U povodu blagdana sv. Klementa

Susret Hrtkovčana u Zagrebu

Tradicionalno okupljanje Hrtkovčana u povodu svoga crkvenoga goda održano je u prostorijama Udruge protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata

Hrtkovčani su obilježili 23. studenoga u Zagrebu, u službenim prostorijama Udruge protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata blagdan svog nebeskog zaštitnika sv. Klementa. Ovo tradicionalno okupljanje Hrtkovčana u povodu svoga crkvenoga goda otvorio je *Franjo Nilić*, predsjednik Zavičajnog kluba Hrtkovčana »Gomolava«

imenom Hudrovcz, a 1749. godine, uredbom Marije Terezije, prilikom formiranja Vojne krajine kao bedema pred najezdom Turaka, postaje stalno naselje. Prilikom osnivanja župe Nikinci, 1770. godine, Hrtkovci su bili njena filijala sve do 1786. godine kada su i Hrtkovci postali samostalna župa. Hrtkovci su već u to vrijeme imali 97 kuća, narodnu školu i crkvu. Prva škola

dom Jugoslavije, započelo je nasilno istjerivanje Hrvata i ostalog nesrpskog stanovništva, tako da je te 1991. i 1992. godine iz Hrtkovaca otjerano oko 450 obitelji, odnosno oko 1900 osoba. Kasnije se iseljavanje nastavilo i u drugim mjestima širom Srijema, a po Hrtkovcima, koji su bili prvi, cijeli taj proces nazvan je - sindrom Hrtkovaca«, završio je svoju šetnju

tradicionalnog hrtkovačkog zajedništva.

»Klub je dobio ime po arheološkom nalazištu Gomolava, koja postoji od 3800-te godine prije Krista, što znači da je već tada na mjestu današnjih Hrtkovaca postojao život. Mi Hrtkovčani osjećamo tu snagu svoga mjesta rođenja, snagu kojom je čovjek, tisuće godina prije nas, baš tu orga-

Mato Jurić i Franjo Nilić

pozdravivši sve prisutne, predsjednika Udruge protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata *Matu Jurića*, predstavnike zavičajnih klubova iz Golubinaca, Slankamena, Beške, Srijemske Mitrovice, Rume, Petrovaradina i brojne prijatelje iz svih krajeva Hrvatske.

BOGATA PROŠLOST HRTKOVACA: U prvom dijelu večeri koja je bila posvećena crkvi sv. Klementa i bogatoj prošlosti Hrtkovaca govorio je njezin dobar poznavatelj *Miroslav Ilić*.

»Hrtkovci, mjesto u Srijemu s pet tisuća stanovnika smješteno na lijevoj obali Save, uz staro rimsko naselje Gomolava, prvi se put spominje još daleke 1477. godine, pod

otvorena je još 1773. godine, a prva crkva, mala, drvena, sagrađena je 1786. godine. Izgradnja nove, današnje crkve nazvane po sv. Klementu, papi mučeniku, trajala je četiri godine. Počela je 1824., a završila 1828. godine, što znači da će Hrtkovčani za dvije godine obilježiti njenu 180-tu godišnjicu«, rekao je Miroslav Ilić iznoseći zanimljiv podatak kako su Hrtkovci sa svojim prvim stanovnicima, njegovim osnivačima, Klementincima, tri godine bili pod izravnom upravom Vatikana, da bi kasnije prvo bili pripojeni Senjskoj, a zatim Đakovačko-srijemskoj biskupiji.

»Krajem 1991. godine, raspa-

Hrtkovčani su obilježili blagdan sv. Klementa

prošlošću Hrtkovaca Miroslav Ilić, uz napomenu kako je neizmerno sretan što je imao privilegij osobno prisustvovati silnom izljevima emocija pri oproštaju divnog čovjeka i svećenika *Željka Tovila*, koji je nakon vrlo kratkog vremena, na jednom malom otoku katolicizma, u ravnici Srijema, u hrtkovačkoj crkvi svetog Klementa uspio učvrstiti temelje za dalje naukovanje i poštovanje katoličke vjere.

ZAVIČAJNI KLUB »GOMOLAVA«: U nastavku ove hrtkovačke večeri o Zavičajnom klubu Hrtkovčana govorio je njegov dopredsjednik *Ante Plivelić* naglasivši kako je »Gomolava« izrasla iz specifičnog hrtkovačkog duha i

nizirao život. Ta iskonska snaga protkana duhom zajedništva obilježila nas je kao ljude«, rekao je Ante Plivelić i dodao da Zavičajni klub Hrtkovčana ima svoj duboki smisao, jer čuva duhovnu vezu s Hrtkovcima, u kojima je poštovano dostojanstvo svakog čovjeka i gdje je ljudska dimenzija bila temelj zajedničke budućnosti. Za kraj ovog hrtkovačkog susreta posvećenog svetom Klementu predsjednik Zavičajnog kluba »Gomolava« Franjo Nilić govorio je svoju pjesmu »Nostalgija sjećanja« koja je kod prisutnih izmamila uzdahe i po koju suzu.

Zlatko Žužić

Predstavljena nova knjiga vlč. Antuna Devića

»Župa Kukujevci«

Prošle je srijede u prostorijama udruge »Šokačka grana« u osječkoj Retfali, održana promocija nove knjige vlč. *Antuna Devića*, »Župa Kukujevci«, kojom ovaj župnik iz Jarmina u vinkovačkom kraju odužuje svoj pastoralni dug prema župi gdje je službovao nedugo od 1982. do 1984. godine, ali dovoljno dugo da zavoli svoje župljane i da im se na ovaj način oduži. Urednica knjige je dr. sc. *Milica Lukić*, profesorica na Filozofskom fakultetu u Osijeku, tehnički urednik je *Mirko Mihaljević* a za tisak je odabrana tiskara »Sitograf« u Osijeku. Knjiga je tiskana u osobnoj nakladi župnika Devića.

U dvorani u Retfali najviše je bilo raseljenih Kukujevcana i drugih Srijemskih mjesta ali i dosta Osječana, ljubitelja lijepe riječi. Sve je njih pozdravila predsjednica Šokačke grane mr. *Vera Erl*.

KUKUJEVCI NEKAD I SAD:

O Kukujevcima, nekad i sad, govorili su *Ilija Tomić* i *Jelena Dodig*, a potom je o najnovijem uratku vlč. Devića govorila dr. sc. *Milica Lukić*, koja je istaknula kako bi »da je ova knjiga objavljena prije dvadeset godina, imala drukčije značenje i ne bi ni izdaleka bila toliko snažna, kao danas, kada doslovce postaje novi dom, kohezijska sila kojoj je zadatak Kukujevcane, iznova povezati u zajednicu, koja ne ovisi o prostoru, u zajednicu koja je duhovni prostor u koji stane svaka misao o tome kako je bilo i kako je moglo biti u Kukujevcima«.

U vrijeme svoga župnikovanja u Kukujevcima, vlč. Dević je sastavio četiri opsežna sveska župne spomenice utemeljene na građi župne arhive Kukujevačkoga dekanata i uz pomoć brojne literature. Osim podataka o župi i župnicima, on je u spomenici zapisivao i one događaje koji se nisu izravno ticali crkvenoga života. »Ja sam slab govornik i moram priznati da bolje pišem nego što govorim«, obratio se nazočnima vlč. Antun Dević. »Bilo mi je teško pisati o župi u kojoj sam službovao, a evo vidim mnoge od vas koje sam

upamtio s nedjeljne euharistije, teško mi je bilo pisati o župi čiji su župljani često znali napuniti onu lijepu crkvu Presvetog Trojstva, a danas u tome selu ima tek 20 – 30 vjernika-katolika. Podaci govore da su Kukujevci imali župnu crkvu još u srednjem vijeku koja je pripadala Pečuškoj biskupiji i Moravičkom arhidakonu, a u poslijetursko vrijeme, već 1713. godine žitelji ponovno nastanjuju Kukujevce i prema pisanju *Josephusa Brusztlea*, 1729. imaju crkvu drvetom građenu, pokrivenu trskom pokraj državne ceste. Novu su crkvu počeli zidati 1780. godine, a biskup *Krtica* je u kanonskoj vizitaciji 1802. zabilježio da je

to lijepa i velika crkva, ciglom zidana i da je blagoslovljena a ne posvećena. Novoj se crkvi divio i đakovački biskup *Antun Mandić* 1811. godine za prvoga posjeta i nazvao ju je Bazilikom Presvetoga Trojstva«. Zahvaljujući se svima nazočnima vlč. Dević posebno se zahvalio dr. *Milanu Bičaniću*, vlč. *Marku Kljajiću*, *Ceciliji Marković djev. Litrić* i *Josi Šorgiću*, čije je rukopise koristio u radu na knjizi.

POTRESNE STRANICE: Brojne čitatelje zrelijih godina zanimat će svakako, među ostalim, poglavlje pod nazivom »Srpska agresija na Hrvatsku i njezine posljedice na Kukujevce«, a to su i najpotresnije stranice ove monografije. Potresno

je to viđenje autentičnih događaja iz usta ljudi koji su im svjedočili, koji su sve to proživljavali, a sadržani su i podaci o ubijenim i nestalim Kukujevcanima u periodu od 1991. – 1995. godine.

O knjizi je još govorio vlč. *Mirko Crnčan*, župnik župe u Rokovcima-Andrijaševcima koji je vlč. Devića upoznao 1991. godine a Kukujevce tek u rujnu ove godine. »Lijepo srijemsko selo, ali nekako tužno. Crkva velika, lijepa, ali u žalosnom stanju, u sakristiji smeće, namještaj devastiran, a jedno je vrijeme u crkvi radila i stolarska radiona. Od onoga što je ostalo autentično, to je propovjedaonica s likovima četiriju evanđelista i jedna stolica, a u župnome stanu danas je uređena samo jedna soba, gdje se s vremena na vrijeme obavlja bogoslužje. Na glavnim crkvenim vratima su četiri ocila a na prednjem zidu župnoga stana piše 'Ovo je Srbija'. Bili smo i na groblju, pomalo zapušteno, ali križevi i spomenici svjedoče o prošlosti, o povijesti Kukujevaca«, kazao je Crnčan.

Slavko Žebić

Iz kuta mladih: Aleksandar Vidaković

Puno se toga može uraditi

Moje aktiviranje u selu bio je splet okolnosti, naime zatekao sam se na zboru u građana gdje je nekolicina mladih predložila mene za koordinatora skupine za razvoj sela* Poslije završenih kraćih obuka, uplovio sam u svijet natječaja i donacija* U ugostiteljstvu čovjek može birati hoće li se baviti time isključivo zarade radi ili će se držati svojih principa i stalnih gostiju

Razgovor vodila: Olga Perušić

Aleksandar Vidaković (1975.) osnovnu školu završio je u Lemešu (Svetozaru Mileticu), a srednju u Somboru za slastičara. Želja mu je bila izučavati nešto iz područja ugostiteljstva, a tada se malo ljudi odlučilo

za taj smjer, što je njemu predstavljalo izazov. U ugostiteljstvu je uvijek sebe vidio, a tada je i puno razmišljao o odlasku iz zemlje radi uposlenja. Ipak, kako je vrijeme odmicalo Aleksandar je odlučio ostati u svom selu, Lemešu.

»Isprva se nisam smio upustiti u područje poduzetništva, niti su za to postojali uvjeti. Badio sam se zemljoradnjom, uzgojem cvijeća i radio sam u Somboru kao pizza majstor. Tek nakon toga sam počeo razmišljati o svom baru

ili slastičarnici«, priča Aleksandar Vidaković.

RAZVOJ SELA: Nakon što je odlučio ostati u selu, sa svojih dvadesetak godina poželio je pridonijeti i razvoju svoga sela.

»Moje aktiviranje u selu bio

je splet okolnosti, naime zatekao sam se na zboru građana gdje me je nekolicina mladih predložila za koordinatora skupine za razvoj sela i poslije završenih kraćih obučavanja, uplovio sam u svijet natječaja i donacija. Nedugo nakon toga shvatio sam koliko toga mogu uraditi. Otpočela je suradnja s donatorima, konkretno, projekte nam je podržavao ADF i USAID. U cijeli proces uključili su se ljudi koji su razvoju sela posvećivali dobar dio svoga slobodnog vremena. Vidjeli smo velik novac koji se smiješilo našoj lokalnoj zajednici i šteta je bila ne iskoristiti te mogućnosti. Projekt na kojem smo radili zvao se 'Revitalizacija društva putem demokratskog djelovanja' i tek na kraju smo shvatili kako je bit cijelog četverogodišnjeg projekta poticaj ljudi da u svojim zajednicama aktivno sudjeluju i ulaganjem svog aktivizma i demokratskih načela, promijene svoj život na bolje», prisjeća se Aleksandar Vidaković. Krenuli su projekti jedan za drugim, postajalo je sve lakše i lakše. Lemeš, se izdigao iz sjenke prošlog razdoblja i postao je jedno od suvremenijih vojvodanskih sela.

Četiri godine, koliko je Aleksandar na čelu skupine za razvoj Lemeša, kako sam kaže kao prvi među jednakima u projektu, prošlo je vrlo brzo. Sada se prisjeća kako skupih projekata od dvadesetak tisuća američkih dolara do onih malih, primjerice, kad se povodom Dana planeta zemlje, organiziralo čišćenje životnog prostora, gdje je cijela akcija bila u znaku druženja. To razdoblje Aleksandar je istodobno bio i član Savjeta mjesne zajednice i tako je povezao dva društvena angažmana koja su se dopunjavala.

»Lemeš je prvo selo koje je u somborskoj općini dobilo semafore i to je bio naš drugi projekt. Donatori s kojima smo mi surađivali polako završavaju svoj posao u našem selu, pa kad pogledam unatrag, vidim kako se mnogo toga desilo i promijenilo u selu. Danas mi je prosto čudno kako neki ljudi poslije viđenih četiri godina truda i rezultata na terenu i dalje sjede nezainteresirano, jer misle kako su ti fondovi nedostižni«, komentira Aleksandar.

Projekte razvitka sela uvijek je bilježio fotoaparatom, i kako

saznajemo, planira prikazati te slike ostalima, kako bi se skupa podsjetili sela od prije i vidjeli što se sve uradilo. Kako ističe, u Lemešu postoji problem nedovoljnog aktivizma mladih, te premda se većina odazove na akciju, gotovo nitko ne preuzima inicijativu u svoje ruke.

HODOČAŠĆA: Naš sugovornik, Aleksandar preuzeo je odgovornost još u jednom području i to nakon prvog posjeta zajednici Taize, 2000. godine, kada je išao sa skupinom iz Subotice.

»Na mom prvom hodočašćenju u Taize, brat Rishar, mi je ponudio da iduće godine povedem skupinu iz somborske općine. Poslije proljetnog posjeta, brata Rishara našem selu, službeno me je pozvao da povedem mlade na hodočašće. Do tada se putovalo iz Subotice i broj mjesta je bio ograničen. Te prve godine, kada se pojavila mogućnost hodočašćenja u inozemstvo, zainteresiranost je bila vrlo velika, cijene su bile simbolične, a riješeni su bili problemi viza.

Na molitvenim susretima u crkvi mladi su se pripremali za hodočašće i mnogi su tako vidjeli o čemu se radi. Neki su se prepoznali u tome, a neki su odustali. Ljudi koji su išli na ta hodočašća bili su bliski crkvi i strogo se vodilo računa da hodočašća ne pređu u turizam. Većina ljudi koji danas putuje s nama su hodočasnici od početka mog vođenja. U posljednje vrijeme i svećenici putuju s nama, tako put poprima pravo značenje. Prije par godina prijavili su se i mladi pravoslavne vjeroispovijesti, koji su se također priključili hodočašću, a dobili su preporuke iz svojih crkvenih zajednica. Ove zime hodočasti se u Zagreb i pripreme su u tijeku«, kaže Aleksandar Vidaković.

UGOSTITELJSTVO: Aleksandrova želja je bila da u svom selu napravi ugostiteljski kutak. Prvi korak u realizaciji toga napravio je prije četiri godine, od kad radi njegov caffe-bar.

»Uočio sam kako u Lemešu postoji problem da malo starije generacije mladih nemaju gdje

izlaziti. Ti mladi odrasli su s jednom vrstom glazbe, a sada se sluša potpuno druga. Odlučio sam pratiti njihove potrebe. U ovome poslu čovjek može birati hoće li se baviti isključivo zarade radi ili će se držati svojih principa i stalnih gostiju. Kad sam otvorio bar, kružile su priče kako sam ga otvorio za jedan određeni krug ljudi, nadalje, kako su u lijepo sredenom prostoru sigurno cijene previsoke i slični komentari. Sam lokal ima svoj imidž i pravac, koji se tijekom četiri godine uspio sačuvati, a mogu reći kako se razlikujemo od ostalih konkurenata u selu po razini usluge, po ugledu na gradske caffe-barove«, ističe Aleksandar. Svakako, teško je izboriti se s novim trendovima glazbe, koja je sada popularizirana jer kako kaže nije umjetnost kupiti piće u trgovini za trideset dinara i prodati ga za pedeset nego treba osigurati zadovoljstvo gostiju u čemu Aleksandar i uspijeva.

FOND ZA RAZVOJ GOSPODARSTVA OPĆINE SUBOTICA

Na temelju članka 13. točka 2. Odluke o razvoju i unapređenju gospodarstva putem razvoja privatnog poduzetništva na teritoriju Općine Subotica, kao i u skladu s Godišnjim programom rada za 2006. godinu, predsjednik Općine Subotica

r a s p i s u j e

NATJEČAJ

ZA DODJELU DUGOROČNIH KREDITA ZA UNAPREĐENJE GOSPODARSTVA PUTEM RAZVOJA PRIVATNOG PODUZETNIŠTVA NA TERITORIJU OPĆINE SUBOTICA

1. CILJEVI DODJELE SREDSTAVA

Osnovni ciljevi dodjele sredstava su: oživljavanje ekonomskih tokova i dinamičniji razvoj gospodarstva Općine Subotica kroz uvođenje suvremenih tehnologija, poticanje i razvoj inovativnih aktivnosti, rješavanje problema nezaposlenosti i osiguravanje nedostajućih financijskih sredstava.

2. NAMJENA SREDSTAVA

Po ovom natječaju krediti će se dodjeljivati za nabavu osnovnih sredstava odnosno opreme. Kupovina zemlje, građevinskih objekata kao i adaptacija istih nisu predmet kreditiranja.

Sredstva Fonda ujedno se mogu koristiti i kao vlastiti udio u programima kreditiranja i financiranja drugih financijskih institucija.

Prioritet u dodjeli sredstava po ovom natječaju će imati:

- programi koji podržavaju uvođenje suvremene tehnologije
- inovativni programi

3. PRAVO SUDJELOVANJA I PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA DODJELU SREDSTAVA

Pravo sudjelovanja po ovom natječaju imaju isključivo fizičke osobe sa sjedištem na teritoriju Općine Subotica koja su:

- registrirani poduzetnici (izuzevši trgovinske djelatnosti)

Sudionici natječaja za dodjelu sredstava uz Zahtjev podnose:

1. Poslovni plan
2. predračun predmeta kreditiranja
3. ovjerenu fotokopiju Rješenja o upisu u registar gospodarskih subjekata
4. uvjerenje nadležnog poreskog tijela o izmirenosti obveza po osnovi poreza.
5. ZK uložak i na zahtjev Povjerenstva za plasman, procjenu vrijednosti nekretnine od strane ovlaštenog procjenitelja, odnosno pismo o namjerama banke o izdavanju bankarske garancije

4. UVJETI KREDITIRANJA

Rok oplate kredita sadrži razdoblje mirovanja vraćanja kredita od 12 mjeseci i iznosi 4 (četiri) godine, uz primjenu valutne klauzule.

Maksimalan iznos po pojedinačnom zahtjevu ne može biti veći od 2.000.000,00 dinara.

Korisnik kredita ima obvezu plaćanja 2% godišnje od iznosa kredita na ime troškova obrade kredita i troškova koje iziskuje natječajna procedura.

Prioritet u dodjeli sredstava osim osnovnih određivat će i sljedeći kriteriji:

- veći vlastiti udio u ukupnoj vrijednosti investicije
- da Poslovnim planom potencijalno dokazuje nadregionalni plasman proizvoda odnosno usluga
- veći broj radnika koje zapošljava

Kriteriji i mjerila koja Povjerenstvo primjenjuje boduju se i to:

- primjena suvremene tehnologije	30 bodova
- inovativni programi	20
- veći vlastiti udio	15
- nadregionalni karakter plasmana	10
- broj novozaposlenih osoba	15

Natječaj je otvoren do 12.12.2006. godine. Zahtjevi se podnose u Uslužnom centru Općine Subotica, Trg slobode 1. Sve dodatne informacije mogu se dobiti u Službi za lokalni ekonomski razvoj, gospodarstvo, poljoprivredu i turizam, telefonom na broj: 525-242; 626-874.

Nepotpuni i neblagovremeni zahtjevi neće biti razmatrani.

PREDSEDNIK OPĆINE
Géza Kucsera

Mala škola ljudskih prava i demokracije

Medijske slobode kao mjera demokracije

Prema posljednjem izvješću »Reportera bez granica«, Srbija i Crna Gora zauzimale su dosta slabo 65. mjesto, dok je Hrvatska bila plasirana, također ispod očekivanja, na 56. mjestu

Piše: Davor Marko

Prvi amandman na Ustav Sjedinjenih Američkih Država (1787.), inspiriran člankom 11. Francuske deklaracije o pravima čovjeka i građanina iz 1789. godine, regulira, značajnim dijelom, slobodu govora i tiska. Mnogo puta citirani američki Prvi amandman regulira samo prava, ali ne i odgovornosti, za razliku od francuskog dokumenta u kojem piše da »svaki građanin može slobodno govoriti, pisati, tiskati, s tim što odgovara za zlouporabe ove slobode u slučajevima određenim zakonom«.

Ovakvu klauzulu preuzimaju brojni potonji ustavi razvijenih zemalja u svijetu, i ruše mit o apsolutnosti slobode izražavanja koja se, za razliku od slobode mišljenja, u pojedinim situacijama može ograničiti.

PRAVO NA SLOBODU IZRAŽAVANJA: »Svatko ima pravo na

slobodu mišljenja i izražavanja, što obuhvaća i pravo da ne bude uznemiravan zbog svog mišljenja, kao i pravo da traži, prima i širi obavještenja i ideje bilo kojim sredstvima i bez obzira na granice«.

Na ovaj način članak 19. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima Ujedinjenih naroda, definira pravo na slobodu izražavanja smatrajući ga jednim od osnovnih ljudskih prava. Na temelju ovog članka Univerzalne deklaracije, nastala je i istoimena organizacija »Article 19«, koja se bavi promicanjem ljudskih prava i koja je specifično usmjerena na promidžbu slobode izražavanja i slobode razmjene informacija diljem svijeta (www.article19.org). No, po svojoj prirodi Univerzalna deklaracija nije pravno obvezujući dokument, već ima isključivo politički karakter, što je slučaj i sa spomenutim člankom. Ovo je, kasnije,

nadomešćeno Paktom o civilnim i političkim pravima, koji je pravosnažan postao 1976. godine, koji je osim prava da se slobodno misli i izražava, uveo i određene restrikcije, u vidu dužnosti i odgovornosti, koje propisuju određene restrikcije u slučajevima: »zaštite prava i ugleda drugih osoba«, kao i »zaštite nacionalnih sigurnosti, javnog poretka, javnog zdravlja ili morala« (članak 19. Pakta, stavak 2). Članak 20. Međunarodnog pakta o civilnim i političkim pravima zabranjuje »svako propagiranje rata«, kao i »širenje nacionalne, rasne, ili vjerske mržnje«. Slobodu govora, ali i situacije u kojima su restrikcije opravdane, regulira i članak 10. Europske konvencije o ljudskim pravima Vijeća Europe iz 1950. godine.

MJERILO STUPNJA DEMOKRATIZACIJE: Uz situacije koje su navedene, i u kojima je ograničavanje slobode izražavanja opravdano, a to su situacije jasno precizirane i predviđene zako-

nom, sloboda izražavanja važno je ljudsko pravo i jedno od mjerila stupnja demokratizacije u svakom društvu. Stoga, velike svjetske organizacije, poput »Media Watcha«, »Reportera bez granica«, »Amnesty Internationala«, svake godine izvještavaju o stanju medijskih sloboda u svim zemljama svijeta i ukazuju na osnovne probleme i propuste. Koristeći različitu metodologiju one ujedno i pokazuju napredak svake zemlje ponaosob, kako u podršci medijskim slobodama, tako i u procesu demokratizacije.

Prema posljednjem izvješću »Reportera bez granica«, Srbija i Crna Gora zauzimale su dosta slabo 65. mjesto, dok je Hrvatska bila plasirana, također ispod očekivanja, na 56. mjestu (dva mjesta slabije nego godinu dana ranije). Od zemalja regije iznenadio je plasman Bosne i Hercegovine na 33. mjesto, dok je Makedonija zauzimala 43. poziciju. Među prvih deset svrstana je Slovenija (9). ■

»Šokačko veče« oduševilo publiku

Sonta je bila središte Šokadije

*Na početku »Vojvodina«, a na kraju »Šokadijo dok ti ime traje, čuvat ćemo tvoje običaje«
Na veliko zadovoljstvo publike, sudionici osjetno probili predviđenu minutažu nastupa
Kao nikad do sad, djeca oduševila brojnošću i kvalitetom nastupa*

Piše Ivan Andrašić

U subotu, 25. studenoga, velika dvorana Doma kulture u Sonti bila je središte šokačke pisme, igre i divana. U organizaciji Kulturno prosvjetne zajednice Hrvata »Šokadija« održana je sad već tradicionalna folklorna manifestacija, peta za redom, »Šokačko veče 2006«. Pored organizatora, u

programu su sudjelovali i: KUD »Horvati« iz Zagreba, KUD »Bektež« iz Bekteža, »Šokačka grana« iz Osijeka, KUDH »Bodrog« iz Bačkog Monoštora, HKUPD »Dukat« Vajska-Bođani, te OKUD »Ivo Lola Ribar«, tamburaški orkestar »Tandora«, dječja tamburaška sekcija i recitatori OŠ »Ivan Goran Kovačić« iz Sonte.

Na početku programa pjevački zbor »Šokadije« izveo je pjesmu »Vojvodina«, koja već postaje zaštitni znak ove institucije, a koju je na vlastiti tekst uglazbila bivša članica »Šokadije« *Božana Vidaković*, koja danas živi u Crnoj Gori. Uz pomalo šaljivu, ali kratku i efikasnu konferansu, koju je opušteno i precizno vodila *Ljiljana Tadijan*, gosti na pozornici smjenjivali su se u pjesmi i plesu, a na veliko zadovoljstvo više od 300 gledatelja, svi sudionici su znatno probili najavljenju minutažu nastupa, tako da se program odužio na više od dva i pol sata.

PJESMA I PLES: Neobična je bila i pozdravna riječ predsjednika »Šokadije« *prof. Zvonka Tadijana*. Umjesto suhoparnog pozdrava i nabiranja gostiju, čuli smo polu-šaljivi monolog, koji je bio pravo osvježanje za ovakav tip manifestacije, kao i imendanska čestitka svim Katama prisutnim u dvorani. Kako i priliči,

Gosti su se na pozornici smjenjivali u pjesmi i plesu

folklorni dio programa otvorili su domaćini, uz neizbježno »Faljen Isus i Marija, tako piva Šokadija«, te stari običaj »Kraljice«, u izvedbi dječjeg folklornog odjela pod vodstvom *Kate Bukovac*. Vidjeli smo i dječji odjel »Dukata«, koji je ove godine sudjelovao na dječjim »Vinkovačkim jesenima«. Kroz pjesmu i ples od Bačkog Monoštora, preko Slavonije, pa sve do Zagreba, odnosno Prigorja, vodili su nas ove večeri izuzetno raspoloženi gosti.

Otvorena i izložba

U okviru »Šokačke večeri« u prostorijama knjižnice u Sonti, a pod pokroviteljstvom pokrajinskog Tajništva za upravu, propise i nacionalne manjine, održana je izložba slika članova likovnog odjela »Šokadije«, a postavljeni su i eksponati koje su uradili, ili ušćuvali od zaborava, članovi etno-odjela. Postavku je vidjelo dosta posjetitelja, koji su bili pomalo i iznenađeni širokim spektrom djelovanja ove zajednice.

Iako je program trajao neuobičajeno dugo, publika ga je ispratila u jednom dahu, ne štedeći dlanove, a za vrijeme nastupa tamburaša ni glasne žice. Najdinamičnije je bilo pri kraju programa. Atraktivan nastup gostiju iz Zagreba, sentimentalne note tamburaškog orkestra »Šokačka duša« i nova, po reakciji publike bi rekli izuzetno uspjela koreografija domaćina, nikog u sali nisu ostavili ravnodušnim. Aplauzi su bili glasni, a posljednje stihove pjesme »Šokadijo, dok ti ime traje, čuvat ćemo tvoje običaje« publika je pjevala skupa s folklorasima »Šokadije«.

USPJELA MANIFESTACIJA:

Sve u svemu, bila je to manifestacija koja zasigurno postaje zaštitni znak Sončana, manifestacija koja ima svoju probranu publiku i koja polako, ali sigurno, prerasta lokalne okvire.

»Ove pjesme iz Zagreba podsjetile su me na mladost, na vrijeme studija u tom divnom gradu. Ova manifestacija je bila izuzetna, vidjeli smo na jednom mjestu pravo etno-bogatstvo, vidjeli smo da se vojvođanska i slavonska ravnicu ne razlikuju i da su ti ljudi istog kova. Svi mi koji smo odrasli u ravnoj Vojvodini, nosimo u sebi iskonsku ljubav prema tom melosu i kad imamo priliku da ga ovako slušamo, po pravilu se u duši vraćamo u svoju mladost. Jedna smo od rijetkih sredina koje su izdvojile značaj-

1. prosinca 2006.

Neizbježne tambure na šokačkim proslavama: tamburaški orkestar iz Sonte

na sredstva za razvoj kulturnog amaterizma, a najveće bogatstvo Općine Apatin je upravo ovaj multikulturalizam. Raduje me što je u selima naše Općine jako razvijen rad KUD-ova nacionalnih manjina, jer njegovanje svoje tradicije i međusobno uvažavanje razlika samo jača naše

zajedništvo. Općina Apatin će i ubuduće podržavati i financirati ovakav rad i najozbiljnije podupirati održavanje ovakvih manifestacija«, rekao je predsjednik Općine Apatin *dr. Živorad Smiljanić*.

Na manifestaciji »Šokačko veče« bili su nazočni i brojni uzvanici: predsjednik Općine Apatin dr. Živorad Smiljanić, konzulica Generalnog konzulata RH u Subotici Iva Aranjoš, sončanski župnik vlč. Željko Augustinov, predsjednik Savjeta MZ Sonta Antun Zlatar, tajnik MZ Tomislav Silađi, direktor i glavni i odgovorni urednik NIU »Hrvatska riječ« Zvonimir Perušić, član Izvršnog odbora HNV-a Joza Kolar, predsjednica Šokačke grane iz Osijeka dr. Vera Erl, prof. Zdenko Samardžija, vijećnik HNV-a iz Sonte Andrija Ađin, predsjednik MO DSHV-a Stipan Silađev, te predstavnici Kulturnog centra i Narodne biblioteke iz Apatina, institucija kulture iz Budrovaca, Vajske i Bačkog Monoštora.

Nastup KUDH »Bodrog« iz Bačkog Monoštora

Svečanost u povodu obilježavanja svetog Nikole

Pokloni za djecu iz Bačke

NOVI SAD - Zajednica bačkih Hrvata u Republici Hrvatskoj - Vinkovci u suradnji sa HKUPD »Stanislav Preprek« iz Novog Sada, i uz pomoć velečasnih - *Antuna Kopilovića* iz Futoga, *Josipa Kujundžića* iz Vajske, *Franje Lulića* iz Titela i *Gorana Jovičića* iz Novog Sada, organiziraju u subotu, 2. prosinca, u

poslijepodnevnom satima (15 i 30) malu svečanost za djecu iz Bačke, u povodu obilježavanja Svetog Nikole. Na svečanosti koja će biti održana u prostorijama novosadske župe Imena Marijina očekuje se 60-ero djece iz Novog Sada i Futoga, Vajske, Bođana i Titela. Djeca iz Vajske i Titela, koju pripremaju vlč.

Josip Kujundžić i vlč. Franjo Lulić, svojim će vršnjacima prirediti prigodni program, dok će im predstavnici Zajednice bačkih Hrvata u RH uručiti poklone. Održavanje ove svečanosti podržalo je i Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Beogradu.

D. Po.

Promocija kalendara

Dvanaest mjeseci Gradske kuće

Zajednički projekt fotografa Augustina Juriga i »Rotografike« iz Subotice

SUBOTICA - U utorak 28. studenoga, u subotičkoj knjižari »Plato«, održana je kraća prigodna promidžba luksuzno opremljenog kalendara za predstojeću 2007. godinu, zajedničkog projekta fotografa *Augustina Juriga* i renomirane tiskare »Rotografika« iz Subotice. Na dvanaest tematskih kalendarskih stranica predstavljene su fotografije najljepše subotičke građevine, Gradske kuće, nastale kroz objektiv ovog majstora fotografije, a kalendar je nastao u namjeri darivanja poslovnim partnerima i prijateljima »Rotografike«.

Prema kazivanju autora, kalendar će biti i u

slobodnoj prodaji već od ove nedjelje (3. prosinca), uz ekskluzivno pravo na prodaju u knjižari »Plato«, domaćinu ove promidžbe koju je vodila i lirski obilježila pjesnikinja *Marija Šimoković*. Tiskaru Rotografika zastupao je njen direktor *Antun Bašić* koji je prilikom predstavljanja kalendara naglasio kako ovaj kalendar predstavlja izazov u prezentiranju kvalitete usluge koja njihova tiskara pruža i

dokaz međunarodno priznatog standarda kvalitete. Autor fotografija Augustin Juriga, u kraćoj izjavi prilikom otvorenja prigodnog skupa, osvrnuo se na svojih 20 godina provedenih u Gradskoj kući, te brojnih fotografijama nastalih iz tog razdoblja koje su i uvjetovale realiziranje davnašnje želje za jednim ovakvim projektom.

Dražen Prčić

Općinska Smotra dječjeg folklora

STARA PAZOVA - U subotu 25. studenoga u organizaciji Saveza amatera Općine Stara Pazova održana je Općinska smotra dječjeg folklora. Smotra je održana u kazališnoj dvorani Centra za kulturu u Staroj Pazovi. Nastupilo je 12 dječjih skupina iz isto toliko društava iz Općine. Na smotri je dobar nastup imao i Dječji folklorni odjel Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Tomislav« iz Golubinaca koji je se predstavio igrama koje su prigodne njihovoj dobi.

Djecu je za nastup dobro pripremio *Pero Žuljević* koji nekoliko mjeseci vodi brigu o najmlađem folklornom uzrastu Društva »Tomislav«. Pokraj ove smotre u Općini Stara Pazova, Dječji folklorni odjel »Tomislav« sudjelovao je 10. rujna ove godine i na »Dječjim Vinokovačkim jesenima«.

I. R.

Sjećanje na članove HKPD »Matija Gubec«

TAVANKUT - U posljednjoj nedjelji u crkvenoj godini, svetkovini Krista Kralja, unazad nekoliko godina, služi se sv. misa za sve žive i pokojne članove HKPD »Matija Gubec«. U okviru proslave 60-te obljetnice od osnutka ovog Društva, mladi u narodnoj nošnji bili su nazočni na sv. misi, a potom su članovi HKPD »Matija Gubec« obišli grobove *Ivana Prčića Gospodara*, *Vince Dulića* i *Anice Balažević*, koji su sahranjeni u Donjem Tavankutu i položili cvijeće, pri tome se sjećajući i ostalih članova koji su svojim životom obilježili rad i postojanje ovoga društva, doprinoseći očuvanju tradicije i običaja.

L. S.

Reprezentacija vojvodanskih Hrvata - FK Čantavir 3:0

U nedjelju 26. studenoga, reprezentacija vojvodanskih Hrvata je u posljednjoj pripremnoj utakmici pred odlazak u Split na kvalifikacije za Svjetsko prvenstvo, svladala momčad Čantavira s 3:0.

Strijelac prvog povijesnog pogotka za reprezentaciju bio je *Tumbas* nogometaš subotičkog »Severa«, dok je druga dva pogotka postigao *Vuković*.

Reprezentacija vojvodanskih Hrvata će se u Splitu natjecati u skupini s Crnom Gorom, Slovenijom i Mađarskom.

Piše: Alojzije Stantić

Praznovirje bunjevački Hrvata (II. dio)

Rođenje diteta

Kadgod su se žene porodile kod kuće, nuz pomoć babice *
Do posli II. svickog rata kad su uveli obavezu da žene moraje roditi
u špitalju (bolnici) naglo je opalo umiranje dice posli rođenja

Rođenje diteta raduje se najviše mater, a onda otac i drugi iz obitelji i roda (rodbine). Kadgod su se žene porodile kod kuće, nuz pomoć babice. Porodaj su obavili kako su onda znali, a današnjim očima gledano o njemu su znali dobrim (prilično) manje neg danas. Onda se dolazak na svit diteta često svršio kako nisu tili, dešavalo se da je mater umrla na porođaju el malo posli njeg, a i tušta dice je umrlo friško posli rođenja. Zato su onda dite već drugog dana posli rođenja odneli u crkvu i krstili ga, jel ako friško umre da ovaj svit ne napušti ko poganin, već kršten, kako su kazali »ko ando Božji«.

Da je toliko tušta dice umrlo friško posli rođenja to se desilo i zato jel su se držali danas nam čudnog adeta (običaja). Po starovinskom virovanju kod tušta naroda, pa tako i kod Bunjevaca zemljodilaca, muškom ditetu su posli rođenja pupak ocikli srpom. Ovo su uradili s virovanjem da će muško dite s tako ocičenim pupkom bit dobar ratar, zemljodilac. Ovaj adet je u početku XX. vika počo nestajat, a posli I. svickog rata su ga se okanili.

Danas srpom sičenje pupka mož pripisat neukosti, al ako se spuštimo u vrime takog običaja zemljodilci bi mogli pitat - a zašto da tako ne urade kad je dobro poželit da muškarac kad odraste bude dobar zemljodilac. Oduvik je bilo da je što bolji zemljodilac imo »veći zalogaj kruva« i bolje je živio.

SMRT MALE DICE: Do posli II. svickog rata kad su uveli obavezu da žene moraje roditi u špitalju (bolnici) naglo je opalo umiranje dice posli rođenja. Koliko je kadgod dice poumiralo mož samo nagadat, al ako se raspitamo malo u našim obiteljima više kolina unatrag onda mož doznat koliko su naše majke dice rodile, a koliko odranile. Na priliku moja majka s očeve strane je rodila dvanejstoro dice, a od nji su šestoro odranili i

Mater (desno) prid mrtvim ditetom

udomili, a znam i da je moja baba-strina rodila osamnaestoro dice od koji je troje odranila, a svi drugi su joj pomrli ko mala dica. I Marija, moja sestra koju je mama rodila oma posli mene, umrla je posli samo šest nedilja. Kad sam dobrim posli pito mamu od čeg je Marija umrla kratko mi odgovorila »Bog dao, Bog uzo«, kako su kadgod pravdali smrt male dice.

Onda nije bilo na ritko da je čer imala starije od matere.

ODRANJIVANJE DITETA: Naspram današnjeg znanja još donedavno odranjivanje dice bilo je dobrim (prilično) oskudnije neg danas. Spominiću jedan nemio adet koji je počo nestajat posli II. svickog rata. Znamo za dosta odrasle čeljad koji su malo »zaostanuti«, čak i (malo) falični (manjkavih umnih mogućnosti) samo zato jel su njim dali da piju teju (čaj) od

makovi lupinja (čajura) ¹

U oskudici odrasle čeljadi u obitelji, ako su muškarci radili u ravni, el ako su živili obaško a čovik bio u vojski, da mater na vrime uradi poso u avliji oko josaga, nemirno dite u kolivki je smirila tejom od lupinja (čajura). Podikojem ditetu su pritirali s takim smirivanjem, došlo je do trajnog oštećenja mozga, a kad je odrasto često su za njeg kazali da je »treću noć nedočuvan«. To su dovodili u vezu s adetom oko komarnika.

KOMARNIK: Kad je ženi došlo da rodi u krevet ispod uzgljance (jastuka) metnili su joj mrvica od Božića i komadić bilog luka od badnje večeri, oko vrata je obisila kesicu s sitno isickanim korenem sv. omana² (lat. *Inula helenium L.*), da srično rodi i malo soli i kruva što je dobro protiv vištica.

Tušta nji su porodilju smistili u

komarnik. U čoš sobe oko kreveta su razapeli, od zemlje do plafona, komad sukna (vunena tkanika) el postava (platna). Porodilja prvu noć nije smila spavat, na to su pazili oni koji su je čuvali. Lampaš (petrolejska lampa) je gorio prve tri noći s izvučenim tinjom (stijenjom), punim sjajom, a kroz šest nedilja gorio s uvučenim tinjom, slabije je svitilo.

Žena je ostala pod komarnikom tri dana, sa čuvarom el s više nji, da vištice ne ukradu njezino dite i ne podmetnu nepoznato dite, »podmeče« (»podmače«). Da budu cigurniji u svaku čošu komarnika, na pendžer i kod vrata metnili su češanj bilog luka. Dok su porodilja i dite pod komarnikom tako čuvani vištica njim nije mogla napakostit. Spominje se i da su nuz sv. oman mećali i majkinu dušicu, likovito i začinsko rastinje.

Dešavalo se da nisu brez pristanka (neprekidno) pazili na dite. Ako je dite odranjeno u zaostalo el pomalo falično čeljade za njeg su kazali da je »treću noć nedočuvan«, jel su virovali da je nečuvano dite vištica zaminila »podmečtom«, nakaznim ditetom.

*****

¹ Teju su spravljali od rukom isciđeni zeleni lupinja maka, nikoliko kapi izcidka sasuli su u lončić s uskuvanom vodom, zašećerali je, i dali ditetu da pije. Dite je friško zaspalo, a i kad se probudilo ostalo je mirno u kolivki.

U vrime kad nije bilo zeleni lupinja onda su u komad bilog postava metnile ošećerano sime maka, svezale ga i metnile ditetu u usta da ga sisa. Sime maka je uspavalo i smirilo dite.

² Oman (dobar je narodni lik zato mu narod dodo »sveti«) od njegovog isickanog korena koji lipo mriši spravljali su teju (čaj) i hasnirali ko lik protiv velikog kašlja i bola (bolesti) organa za disanje, kožni bola, reume i sl. Kadgod su omanovim dimom rastiravali kumarce.

TOPAO VIKEND, SVA SREĆA

Hrvatsko-srpski odnosi se iz faze mržnje pa ljubavi i mržnje polako pomiču prema ljubavi čemu je dokaz blogger Aparatczyk koji je jednostavno otišao u Beograd da vidi kako je i što je to tamo. Impresije su vrlo pozitivne: »Lud grad. Pun života... Birtije rade do kasno u noć (pa i u četvrtak), ulice pune ljudi, kudgod da pogledaš nešto se događa. Život u Beogradu se vrti od 0-24, akcija nikada ne prestaje... Važnije obilježje grada su Beogradanke. Nikada nisam vidio tako puno prekrasnih i dotjeranih žena. Možda sam imao predrasuda prema njima, ali Srkinje su uistinu lijepe, i poprilično kokete. A bogami vole se i oskudno obući, tako da i u ove jesenske dane puno otkrivaju. Srećom, bio je to vrlo topao vikend... Kuća cvijeća je još uvijek gdje je i bila, a njen glavni eksponat je i dalje tamo gdje je i bio. Danas nema više počasne straže, kompleks je čist ali zastario, prodaje se neki jadan merchandising (smiješna je stvar što su za Slovence drugačije cijene)... Prometno ludilo poput beogradskog još nikada nisam vidio, kršenje svih prometnih propisa je normalna stvar, a kao pješak treba biti vrlo oprezan jer ovdlašnji se baš i ne zaustavljaju pred zebrama.«

OGRANIČENO TRAJANJE EMOCIJA

Knjiga Porijeklo emocija Marka Devona identificira svrhu, uzrok i efekt svake emocije. Neki od izvadaka ili zaključaka iz knjige su: Majke vole svoju djecu 33 mjeseca; Muškarci vole žene 42 mjeseca; Samo žene osjećaju slomljeno srce i zaludnost; Samo muškarci osjećaju ljubomoru; Želite osvetu kada vas povrijedi netko tko prekrši pravila; Osjećate ponos kada se vaš čin ili rang povećava; Ljudi najvišeg ranga ne osjećaju ponos.

ANI ČETIRI PIŠTOLJA

Jedna 92-godišnjakinja ubijena je u Atlanti u Georgiji, nakon što je pucala na policajce u civilu iz odjela za narkotike, koji su pokušali provesti nalog za pretres njezine kuće, objavili su dužnosnici. Susjedi i prijatelji tvrde kako se sigurno radilo o slučaju zamjene identiteta, dok policija kaže da su imali točnu adresu.

Trojica policajaca u civilu približili su se kući oko 19 sati navečer, kada je starica iz kuće počela pucati pogo-

divši svakog od njih, rekao je policijski glasnogovornik Joe Cobb. Jedan policajac pogođen je u ruku, drugi u bedro a treći u rame, a svi su hospitalizirani.

PREDSJEDNIKOV OMILJENI PISAC

»**U**marketinškom smislu to što je na beogradskom sajmu predsjednik Srbije Boris Tadić kupio samo jednu – moju knjigu može samo pomoći«, kaže Marko Vidojković, srbijanski pisac mlađe generacije, jedan od najviđenijih gostiju na Danima srpske kulture u Zagrebu. »Svakako je bolje da je kupi Tadić nego, recimo, Tomislav Nikolić (vođa radikala).«

Na pitanje bi li poslao neobjavljeni rukopis na natječaj V.B.Z.-a i Večernjeg lista, Vidojković odgovara:

»Naravno. Nemam nikakvih predrasuda kad su Hrvatska i hrvatski narod u pitanju. Mislim da u vas mogu imati podjednako mnogo čitatelja kao i u Srbiji, što bi svakako trebalo biti i s hrvatskim piscima u nas. Veoma slični i međusobno razumljivi jezici najveći su dar za pisca na zapadnom Balkanu i nikada neću preboljeti što se moje knjige prije nisu pojavile u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.«

OBOŽAVATELJ LIKA I DJELA

Na predizbornoj skupi Jean Marie Le Pena, predsjedničkog kandidata francuskog Nacionalnog fronta, javno su izložene majice sa slikama Ratka Mladića i Radovana Karadžića. Le Pen, već poznat i osuđivan zbog rasizma i antisemitizma, time je još jednom iskazao svoj stav prema ratnim zločincima, a francuski mediji ocijenili su ovaj potez kao provokaciju u svrhu zadobivanja medijske pažnje. Ovo inače nije prvi takav Le Penov istup, u svibnju ove godine morao je platiti sudsku kaznu od 15 tisuća eura zbog poticanja rasne mržnje.

ZASTUPNICI ŽIVOTINJA

Nizozemske životinje prve su u svijetu dobile svoje zastupnike u parlamentu izborom dvoje članova Stranke za životinje (PvdD) u novi saziv parlamenta u Kraljevini Nizozemskoj. Čelnica stranke Marianne Thieme svoj uspjeh na parlamentarnim izborima održanima prošle srijede ocijenila je »povijesnim probom«, a uspjeh njezine stranke »jedin- stvenim u svijetu«.

PRSTEN ZA LIJEPU ANU

Uloga hercegovačke snahe Matije Kincel Dragan u serijalu »Obični ljudi«, koji se prikazuje na HTV-u, donijela je studentici treće godine glume na zagrebačkoj Akademiji dramske umjetnosti, 25-godišnjoj Ani Majhenić, popularnost i – vjenčani prsten. Ovo posljednje, zasad, samo privremeno, kao nužan glumački rekvizit. »Nosim ga stalno, jer da ga na večer skinem, vjerojatno bih ga sutradan zaboravila ponijeti na snimanje. Gotovo ga i ne primjećujem na ruci, no, drugi su ga zato i te kako zamijetili.«

JESSICA ALBA NOVA GORANOVA PARTNERICA

Iako snimanje remakea kultnog hongkonškog triler »The Eye« započinje tek za koji mjesec u njemu će se, najavili su u distributerskoj tvrtki Blitz, uz Jessicu Albu kao glavnu žensku ulogu i Toma Cruisea kao producenta, pojaviti i hrvatski glumac Goran Višnjić. Radnja filma prati slijepu violinisticu Allison, koju tumači Alba i koja će progledati zahvaljujući novoj metodi transplantacije očiju, ali njeno privikavanje na novi svijet prate i zastrašujuće vizije o vlastitoj smrti. Nakon što je te vizije počnu proganjati Allison pokreće istragu kako bi otkrila čije je oči dobila te kakve tajne ta osoba skriva.

KONAČNO

Eduardo da Silva, Dinamov napadač i hrvatski nogometni reprezentativac: »Sad se osjećam kao pravi Hrvat!« Globus

ŽENSKI TAKSI

Sobzirom na sve veći porast nasilja prema pripadnicama nježnijeg spola, o kojem govori alarmantan podatak o 500 silovanih žena godišnje u Zagrebu, nametnulo se pitanje može li se u metropoli, kao što je to u Londonu, organizirati ženski taksí.

Pink Ladies Cabs, namijenjen je isključivo sigurnom prijevozu žena. Ružičaste taksije voze taksistice koje su prošle tečaj samoobrane, a njihovi automobili opremljeni su navigacijskim sustavom.

Uz 1076 taksista, zagrebačkim ulicama taksí vozi samo sedam žena, koje upravo zbog sigurnosti izbjegavaju noćne vožnje.

BECKHAMOV TERENAC ZALUTAO U MAKEDONIJU

Luksuzni terenac marke BMW X5 koji je u Madridu ukraden zvijezdi Real Madrida Davidu Beckhamu pronađen je u Makedoniji, objavila je makedonska televizija.

Terenac vrijedan 180.000 dolara pronađen je u raciji na makedonsko-albanskoj granici, a pritom je priveden i jedan makedonski državljanin.

OSVOJENO SRCE JELENE ROZGE

Jelena Rozga, 29-godišnja prirodna plavuša krhke građe u intervjuu objavljenom u najnovijem broju Extre govorila je o svojem bogatom iskustvu na hrvatskoj estradi, te izjavila kako čvrsto stoji iza toga da pjesme koje ona pjeva nisu lake note te da je u onome što radi sigurno najbolja. U tom je intervjuu prvi put progovorila i o svojoj intimi. Iako nije željela otkriti ime muškarca koji joj je osvojio srce, Jelena ne skriva da je pronašla čovjeka svog života koji joj je najveća podrška na njezinom novom početku. Priznala je da je jako ljubomorna ali i dodala kako bez ljubomore nema ni prave ljubavi, koja joj je oduvijek bila najveći i jedini pokretač u životu.

Tamburaški orkestar HKC »Bunjevačko kolo« i tenor Tino Favazzo ostvarili su zajednički projekt

Suradnja je urodila plodom

Zajednički projekti zasnivaju se na autentičnosti glazbe određenog kraja i podneblja, te predstavljanju mladih umjetnika * U svom glazbenom putovanju tenor Tino Favazza i violinistica Snežana Nena Tintor putuju po Europi i stvaraju kontakte s ljudima, umjetnicima, te rade zajedničke projekte

Koncert koji nosi naziv »Pjesme ljubavi i sunca« održan je u srijedu, 22. studenoga, u Subotici, a održan je u sklopu projekta »Tino, Nena i prijatelji«. U programu ovoga koncerta nastupio je, među ostalim, i Tamburaški orkestar HKC »Bunjevačko kolo« pod ravnanjem prof. Mire Temunović.

Iako je subotička publika navikla slušati talijanske kancone na tamburi, ipak je zanimljiva suradnja između ovoga mladog orkestra i vrhunskog pjevača iz Italije.

Zajednički projekti zasnivaju se

na autentičnosti glazbe određenog kraja i podneblja, te predstavljanju mladih umjetnika. Tenor i gitarist Tino Favazza, pravi predstavnik Sicilije, otoka prepoznatljive ljepote, svojim glasom i šarmom oduševio je prepunu vijećnicu subotičke Gradske kuće.

Ova nesvakidašnja suradnja između tamburaškog orkestra i umjetnika iz Italije rodila se sasvim slučajno. Tenor Favazza, kako je i sam rekao, oduševio se s odnosom tambure i glasa, te je poželio ostvariti suradnju i sa njima, i to u okviru projekta »Tino, Nena i pri-

jatelji« kojega realizira već deset godina unatrag. U svom glazbenom putovanju tenor Tino Favazza i violinistica Snežana Nena Tintor putuju po Europi i stvaraju kontakte s ljudima, umjetnicima, te rade zajedničke projekte. Jedan od takvih projekata je bio i njihov zajednički nastup u Srijemskoj Mitrovici i Subotici, a na ovom zajedničkom nastupu našle su se poznate napolitanske pjesme, koje ljudi rado slušaju i prepoznaju. Profesorica violine Snežana Nena Tintor svojim umjetničkim izričajem i interpretacijom oduševila je

publiku, no, uz ovo dvoje umjetnika i već spomenuti Tamburaški orkestar HKC »Bunjevačko kolo«, nastupili su i drugi gosti: pijanistica Dragana Petković, ansambl »Romanović« s vokalnom solisticom Milicom Romanović, koji na poseban način njeguje izvornu narodnu i rusku cigansku glazbu, glumica Marijana Petrović, zatim Dejan Randelović na mandolini, dok se tradicionalnim izvornim pjevanjem predstavila Marija Bječanović, vokalna solistica-gugutka.

Željka Vukov

Izložba slika članova Likovnog odjela »Bunjevačko kolo« u Martonošu

Sportsko-ribolovački klub »Šaran«, u subotu 2. prosinca, u prostoru Srijama »Kuglane« u Martonošu organizira izložbu slika članova Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice. Riječ je izložbi radova nastalih tijekom II. Likovnog susreta pod nazivom »Martonoška tisa«, održanih sredinom lipnja ove godine. Otvorenje je u 14 sati.

Javni satovi tambure

U cilju populariziranja tambure, Subotički tamburaški orkestar organizirao je nekoliko javnih satova u osnovnim školama u Subotici. Na ovim satima djeca su imala prigodu upoznati tamburu kao instrument specifične ljepote i neograničenih mogućnosti. U ovome projektu sudjelovala su djeca koja su članovi Subotičkog tamburaškog orkestra, učenici niže Muzičke škole u Subotici, te učenici osnovnih škola koje su do sada posjećene. Javni sat održala je i prof. *Sonja Jaramazović*, koja je djeci pokušala približiti orkestarsko muziciranje. U drugom polugođu, u planu je obilazak još nekoliko škola, no, dosadašnje zanimanje djece za ovaj instrument, dovoljni je pokazatelj koliko su nam potrebni ovakvi projekti, koji će, nadamo se, ostvariti svoj željeni cilj.

Likovni natječaj na temu »Snovi«

U cilju poticanja umjetničkog stvaralaštva mladih i razvijanja likovne kulture lokalne zajednice, Fokus Fondacija za omladinsku kulturu i stvaralaštvo raspisuje Likovni natječaj na temu »Snovi«. Natječaj je otvoren do 17. prosinca 2006. godine, a pravo sudjelovanja imaju učenici viših razreda osnovnih škola, srednjoškolski, studenti i postdiplomci s teritorija Općine Subotica.

Radove sa osnovnim podacima o autoru (ime i prezime, škola, fakultet, kontakt telefon ili e-mail) slati na: FOKUS Fondacija, »Za likovni natječaj«, Matka Vukovića 1., 24000 Subotica ili donijeti osobno svakim radnim danom od 10 do 12 sati. Na natječaj se šalju radovi proizvoljne tehnike i dimenzija. Radove ocjenjuje stručni Žiri FOKUS Fondacije i najboljim autorima se dodjeljuju novčane nagrade.

Za prvu nagradu dodjeljuje se 30.000, drugu 20.000, treću 10.000, a četvrtu i petu nagradu po 5.000 dinara. Odluka Žirija je konačna. Radovi koji ne budu potpisani i koji budu pristigli van navedenih rokova neće biti uzeti u razmatranje.

Pri kraju realizacije konkursa, FOKUS Fondacija će organizirati izložbu na kojoj će prikazati sve pristigle radove.

»Fritzspiel« gostuje u Osijeku

Predstava »Fritzspiel« Drame na srpskom jeziku Narodnog kazališta iz Subotice, rađena po tekstu *Borisa Senkera*, a u režiji *Roberta Raponje*, gostovat će idućeg petka, 8. prosinca, na »Krljezinim danima« u Osijeku. Inače, u okviru repertoara subotičkog Narodnog kazališta, predstava će biti igrana u srijedu 6. prosinca, na sceni Jadran. Početak je u 19 i 30 sati.

Predstavljanje petog sveska Leksikona u Zagrebu

U organizaciji Hrvatske matice iseljenika i Udruge za potporu bačkim Hrvatima, u Zagrebu će danas, u petak 1. prosinca, biti održano predstavljanje petog sveska »Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca«, u izdanju Hrvatskog akademskog društva iz Subotice. Predstavljanje će se održati u velikoj dvorani Hrvatske matice iseljenika, na Trgu Stjepana Radića 3., s početkom u 13 sati.

O Leksikonu će govoriti *Naco Zelić*, pravnik u mirovini, *Tomislav Žigmanov*, izvršni urednik, *Jasna Ivančić*, viši leksikograf i urednica u Leksikografskom zavodu »Miroslav Krleža« u Zagrebu i *dr. Slaven Bačić*, glavni urednik Leksikona. Predstavljanje će voditi *Vesna Kukavica*, a u umjetničkom dijelu programa nastupit će tenor *Marin Kopilović*.

Godišnji koncert dječjih folklornih skupina HKC »Bunjevačko kolo«

Godišnji koncert Dječjeg ansambla narodnih plesova i pjesama HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice održat će se u nedjelju, 3. prosinca, u Dvorani sportova u Subotici. Ulaznice za ovaj koncert, po cijeni od 200 dinara, mogu se kupiti u uredu HKC »Bunjevačko kolo« dok će se na dan koncerta prodavati na blagajni Dvorane sportova. Početak koncerta je u 19 i 30 sati.

Novi broj »Matica«

U novom broju revije Hrvatske matice iseljenika »Matica«, za mjesec studeni, među ostalim, možete čitati o nastupu HMI na međunarodnom sajmu knjiga i učila Interliber u Zagrebu, Trećim susretima književnika hrvatskih manjina u Rovinju, kao i o svečano obilježenoj danu rođenja bana *Josipa Jelačića*, blagdanu hrvatske nacionalne manjine u Republici Srbiji. Novo broj donosi i razgovor s *Mirjanom Bohanec Vidović*, pomoćnicom ministrice MVPEI, te piše o temama - »Kako se stječe hrvatsko državljanstvo«, »Tržište nekretnina u Hrvatskoj« i »Uzlet hrvatskog maslinarstva«. Također, na stranicama revije možete pročitati i o sastanku hrvatskog premijera *Ive Sanadera* s američkim predsjednikom *Georgeom Bushom* u Washingtonu, o statističkim podacima o broju Hrvata u Njemačkoj, kao i o 26. smotri hrvatske kulture u Švedskoj. Tu su i rubrike vijesti iz Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine, iseljeničke vijesti i vijesti iz života hrvatskih manjina, prikazi novih knjiga i glazbenih izdanja, CRORAMA, športske vijesti, te kolumne.

U tijeku »Dani Matice hrvatske u Bačkoj«

Različiti kulturni programi u više gradova

U Subotici otvorena izložba slika osječkog likovnog umjetnika Vladimira Džanka *
Predstavljena biblioteka »Stoljeća hrvatske književnosti« u Somboru * Književna večer posvećena djelu
»Kulturna povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata« dr. Matije Evetovića, održana u Subotici

U okviru programa »Dana Matice hrvatske u Bačkoj« koje organizira ogranak Matice hrvatske u Subotici, prošle srijede, 22. studenoga, u vestibulu Gradske kuće otvorena je izložba slika Vladimira Džanka, likovnog umjetnika iz Osijeka. Na ovoj izložbi, koju je otvorila povjesničarka umjetnosti Olga Šram, Džanko se predstavio sa preko četrdeset slika, mahom akvarela ali i radova u kombiniranoj tehnici gvaša i akrila. Na izloženim djelima umjetnik se bavi primorskim i slavonskim motivima, portretima, ali i apstraktnim pikturnim rješenjima.

Vladimir Džanko (1932.) diplomirao je na Akademiji za primijenjenu umjetnost u Beogradu (odsjek slikarstvo) 1963. godine. Imao je više samostalnih, te sudjelovao na mnogim skupnim izložbama u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

PREDSTAVLJANJE U SOMBORU: U okviru manifestacije, u subotu 25. studenoga, u Velikoj dvorani Hrvatskog doma u Somboru održana je književna tribina »Stoljeća hrvatske književnosti«. Pozdravljajući nazočne i goste predsjednik HKUD-a »Vladimir Nazor« Šima Raič ukazao je na značaj obilježavanja 70-te obljetnice djelovanja Društva, a akademik Julijan Tamaš čestitao je jubilej u ime Vojvodanske akademije nauka i umjetnosti iz Novog Sada. O višegodišnjoj tradiciji organi-

Osječki likovni umjetnik Vladimir Džanko ispred svojih radova

ziranja književnih tribina u Društvu govorio je Mato Matarić, a o nakladničkoj djelatnosti i aktivnostima članova somborskog Društva Marija Šeremešić.

Biblioteku Matice hrvatske »Stoljeća hrvat-

ske književnosti« predstavili su profesori Ivan Janjić i Ivo Pranjković prenoseći čestitke i potporu središnjice Matice hrvatske iz Zagreba. Biblioteka je jedan od najvećih zahtjevnih poduhvata jer će obuhvatiti sva značajna i vrijedna djela hrvatske književnosti prema ciklusima stvaranja i vrstama djela, počev od Bašćanske ploče iz vremena vladavine Kralja Zvonimira do danas. Obuhvaćeni će biti autori koji su pisali hrvatskim jezikom iz Hrvatske, dijaspori i emigracije koji imaju zaokružen i završen opus stvaralaštva, istaknuto je ovom prigodom.

Prvo izdanje u okviru ove biblioteke je knjiga Ante Starčevića objavljena 1995. godine, a do sada su objavljeno ukupno 84 knjige. Značajan aspekt ovog nakladničkog poduhvata predstavljaju djela objavljena na jezi-

Dio slika s izložbe u vestibulu Gradske kuće u Subotici

Predstavljanje biblioteke
»Stoljeća hrvatske književnosti«
u Somboru

ku kojim su i pisana, što je, kako je naglašeno, veoma značajno za očuvanje govora i dijalekata, koji su prethodili stvaranju hrvatskog standardnog jezika. Biblioteka »Stoljeća hrvatske književnosti« je sistematičan poduhvat, temeljno zasnovan, sveobuhvatan i stručno organiziran u više redakcijskih razina, čulo se tijekom predstavljanja.

Inače, večer je na veliko zadovoljstvo publike, kazivanjem odabranih tekstova *Marulića*, *Gundulića*, *Nazora*, *Ujevića*, *Matoša*, *Šimića* uveličao i obogatio dramski umjetnik *Joško Ševo*.

ZNAČAJAN RUKOPIS: U nastavku programa Dana, u ponedjeljak 27. studenoga, u Velikoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo« u Subotici, o značaju rukopisa »Kulturna povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata« dr. Matije Evetovića (1894.-1972.), govorili su književnik *Milovan Miković* i ravnatelj Povijesnog arhiva u Subotici *Stevan Mačković*.

**Nastavak programa
Dana**

Večeras, u petak, 1. prosinca, u Velikoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo« u Subotici, s početkom u 19 i 30 sati, bit će priređena književna večer Jasne Melvinger i Petka Vojnića Purčara, na kojoj će pokraj navedenih književnika govoriti dr. sc. Zoran Đerić i Jovan Zivlak.

U nastavku manifestacije, u petak 8. prosinca, u Velikoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo« u Subotici, s početkom u 19 i 30 sati, bit će priređena večer posvećena književnom djelu Lazara Merkovića, na kojoj će sudjelovati pisci Subotičkog književnog kruga, te suradnici časopisa »Klasje naših ravni« i nakladničke djelatnosti NIU »Hrvatska riječ«.

Izložba »Pozdrav iz Osijeka - Osijek na starim razglednicama« bit će otvorena u ponedjeljak, 11. prosinca, u Gradskom muzeju u Subotici. Prigodom otvorenja (koje je zakazano za 19 sati), govorit će ravnatelj Državnog arhiva u Osijeku dr. sc. Stjepan Sršan i ravnatelj Povijesnog arhiva u Subotici *Stevan Mačković*.

Riječ je o djelu koje je dr. Evetović završio početkom 1941. godine i koje po svom obujmu i obuhvatu, kako je istaknuo Miković, spada među najznačajnije radove o Hrvatima u Podunavlju.

Najavljujući skoro objavljivanje ovog djela koje ima 602 stranice u strojopisu i još 187 stranica rukopisa, Miković je naglasio kako je značaj »Kulturne povijesti bunjevačkih i šokačkih Hrvata« u tome što je njezin autor obilazeći veliki broj arhiva i pregledavši više tisuća izvornih dokumenata, prvi stvorio cjelovitu i istinitu predodžbu o Bunjevcima i Šokcima kao dijelu hrvatskoga naroda. Također, kako je

dodao, značaj rukopisa čini njegova aktualnost, »budući da je često citirano.«

Povjesničar *Stevan Mačković* u svome se izlaganju osvrnuo na društveno-političke uvjete u kojima je dr. Evetović živio i stvarao, pojašnjavajući u tom kontekstu pojedine detalje iz autorova života.

Inače, ovaj se rukopis od 2002. godine u nastavcima objavljuje u časopisu »Klasje naših ravni«, te u posljednje dvije godine redovito u segmentima predstavlja i u okviru programa na hrvatskom jeziku Radio Subotice.

D. B. P. i Z. Č.

O značaju rukopisa »Kulturna povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata« dr. Matije Evetovića, govorili su *Milovan Miković* i *Stevan Mačković*

Stari splitski plesovi

Godišnji koncert Ansambla narodnih plesova i pjesama i Glazbenog odjela HKC »Bunjevačko kolo«

Dobar večer draga grličice

Na koncertu ansambla narodnih plesova i pjesama našlo se devetnaest točaka, koje je pratio Tamburaški orkestar HKC »Bunjevačko kolo« * Premijerno izvedene i dvije nove koreografije

Ansambl narodnih plesova i pjesama HKC »Bunjevačko kolo« u subotu, 25. studenoga, održao je svoj godišnji koncert, prve reprezentativne grupe, koji je nosio naziv »Dobar večer draga grličice«.

Na koncertu su nastupili članovi Ansambla i Glazbenog odjela, te su publici pokazali svoj rad i umijeće.

POZITIVNE OCJENE: Kulturno umjetnički program započeli su i završili zajedničkim nastupom svih

izvođača, pjevajući pjesme »Kolo igra« i »Podvikuje bunjevačka vila«. Kao i prijašnjih godina i ove godine su u svoj program uvrstili dvije koreografije, koje su bile premijerno izvedene. Na programu se našlo još sedamnaest koreografija, koje je pratio Tamburaški orkestar HKC »Bunjevačko kolo« koji je pripremila ravnateljica Glazbenog odjela *prof. Mira Temunović*, kao i solisti na harmonici, gajdama i tapanu. Na godišnjem koncertu ovoga Ansambla nazočili su i članovi CIOFF-ove komisije,

koji su imali zadatak ocijeniti rad Ansambla narodnih plesova i pjesama. Podsjetimo, CIOFF je velika, svjetska obitelj folkloru, udruga u koje su uključeni najbolji svjetski folklorni ansambli. Kako neslužbeno saznajemo, članovi ove komisije pozitivno su ocijenili koncert i sam rad Ansambla narodnih plesova i pjesama HKC »Bunjevačko kolo«, no, konačna ocjena očekuje se u neko skorije vrijeme.

IZVEDENE KOREOGRAFIJE: Na programu su se našli

plesovi iz Posavine »Ljepo pjeva«, plesovi i pjesme bunjevačkih Hrvata iz Bačke »Silo sunce«, tradicijski napjev iz Splita »Dobar večer ružo moja«, kao i plesovi iz Splita. Predstavili su se i plesovima i pjesmama iz Hercegovine »Kamen goro prozeleni rano« i koreografijom »Hercegovačka poskočica-Lindo«, plesovima i pjesmama Promine »Sve bi svoje stavila u oje«, zatim plesovima iz Makedonije-ženska, plesovima iz istočne Srbije-fragmentima iz koreografije »Tri srpske igre«, Čobanskim nadigravanjem »Trojno«, veselim banatskim plesovima, plesovima i pjesmama Baranje »Volim gajde, nek tambure troje«, mađarskim plesovima iz Szatmara »Szatmari tancok«. Odigrali su i koreografiju »Bunjevačko momačko kolo«, kao i plesove i pjesme iz Međimurja. Premijerno su izvedene dvije koreografije - »Osogovka« muški plesovi iz Makedonije i koreografija »Kriči kriči tiček« plesovi i pjesme Prigorja. Sve koreografije s mladim folklorcima uvježbao je umjetnički voditelj i učitelj pjevanja *Davor Dulić*. Na ovogodišnjem koncertu članovi Ansambla narodnih plesova i pjesama pokazali su svoje umijeće, tehniku, brzinu i spretnost, kao i ljepotu folklornog pjevanja, te raznolikost nošnje koju posjeduje HKC »Bunjevačko kolo«.

Željka Vukov

Veseli banatski plesovi

Godišnji koncert folkloraca i tamburaša HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta

Karika između prošlosti, sadašnjosti i budućnosti

Tijekom sat i pol programa svoje su plesачko umijeće prikazali članovi triju skupina folkloraca-mlađe, srednje i starije (reprezentativne), dok su se za glazbenu pratnju, uz jednu svoju samostalnu točku, pobrinuli članovi Tamburaškog orkestra Društva

Godišnji koncert koji, kako vole reći, predstavlja krunu njihova rada u protekloj godini, folklorci i tamburaši Hrvatskog kulturno prosvjetnog društva »Matija Gubec« iz Tavankuta održali su u nedjelju 26. studenoga, u tavankutskom Domu kulture. Prije njihova nastupa, nazočnima se obratila članica Izvršnog odbora HNV-a zadužena za kulturu *Antonija Čota* koja je čestitajući Društvu obljetnicu-60. godina od osnutka – istaknula da je Društvo tijekom ovih godina unatoč društvenim i političkim promjenama uspješno opstati, te sačuvavši tradiciju i baštinu, kako je dodala, postalo »karikom između prošlosti, sadašnjosti i budućnosti.«

Tijekom sat i pol programa, svoje umijeće prikazali su članovi triju skupina plesača narodnih plesova - mlađe, srednje i starije (reprezentativne), kao i jedanaesteročlani Tamburaški orkestar Društva, koji je osim što je pratio folklorce, izveo i samostalnu točku. Smjenjujući se na pozornici, folklorci različitih uzrasnih skupina prikazali su bunjevačke, baranjske, vlaške, mađarske, te plesove iz Baranje, Like i Posavine (ove godine obnovljena koreografija), dok su tamburaši pri kraju koncerta priredili kraći kolaž bunjevačkih i mađarskih pjesama.

Inače, mladu folklornu skupinu pripremila je *Sanda Benčik*, srednju *Suzana Gagić*, a stariju (reprezentativnu) *Boris Godar*. Tamburaše je pripremio umjetnički voditelj Subotičkog tamburaškog orkestra *Stipan Jaramazović* koji s njima radi u posljednje tri godine.

Na koncertu su, između ostalih, nazočili i predstavnici Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici – *Tihomir Šilović* i *Mirela Lucić*, predsjedavajući Instituta »Ivan Antunović« vlč. dr. *Andrija Kopilović* i ravnateljica OŠ »Matija Gubec« *Stanislava Stantić Prčić*.

D. B. P.

Svečano otvorena nova zgrada HKPD »Matija Gubec« iz Rume

Prostorije za još uspješniji rad

Moderna zgrada na kat, površine 120 četvornih metara, omogućit će još uspješniji i plodotvorniji rad Društva u budućnosti

Testiranje novoizgrađene ljetnje bine:
Nastup tamburaša HKPD »Matija Gubec«

Zahvala onima koji su pridonijeli svršetku projekta
izgradnje: Zlatko Kolarić (u sredini)

Unazočnosti mnogobrojnih uzvanika, u subotu 25. studenoga, svečano je otvorena nova zgrada HKPD »Matija Gubec« iz Rume. Zahvaljujući velikom entuzijazmu članova i prijatelja Društva, nakon dvije godine radovi na izgradnji ovog objekta uspješno su privedeni kraju.

Riječ je o modernoj zgradi na kat, površine 120 četvornih metara, koja će omogućiti da rad Društva u budućnosti bude još uspješniji i plodotvorniji. Pokraj novog objekta zahvaljujući velikoj pomoći općine Ruma izgrađen je i uređen ljetni vrt u dvorištu sa nadstrešnicom i binom za tamburaški orkestar, koja je danas jedna od najljepših u Vojvodini.

ZAHVALA NA POTPORI: Na samom početku svečanosti nazočne je pozdravio je predsjednik Društva *Zlatko Kolarić* koji se zahvalio svim onima koji su na bilo koji način pridonijeli uspješnom svršetku ovog velikog posla, spomenuvši da bi ovaj ambiciozni pothvat teško bio ostvaren bez dragovoljnog i besplatnog rada brojnih članova Društva, ali i pomoći općine Ruma, AP Vojvodine, Hrvatskog nacionalnog vijeća, Veleposlanstva Republike Hrvatske, kao i brojnih sponzora. Ovom prigodom predsjedniku općine Ruma *Srđanu Nikoliću* uručena je zahvalnica za financijsku potporu općine Ruma za izgradnju i uređenje ljetnog vrta, a predsjednik općine je, zahvaljujući se na priznanju, obećao i daljnju potporu rumske općine radu »Matije Gupca« te im poželio još uspješniji rad.

Nakon pozdravnog govora novoizgrađeni objekt blagoslovio je župnik crkve Uzvišenja svetoga križa *Željko Tovilo* a cijeli događaj ispatile su i ekipe Radio Srijema iz Rume i

Srijemske televizije.

DODJELA ZAHVALNICA: Uslijedio je manji koktel, prigodom kojega su po prvi puta na novoizgrađenoj ljetnoj bini, sa kraćim programom, nastupili i tamburaši ovog rumskeg društva. Nakon toga priređena je svečana večera, a brojnim zaslužnim pojedincima i ustanovama podijeljene su prigodne zahvalnice. Sa dinamikom i tijekom radova na objektu nazočne je ukratko informirao potpredsjednik društva *Milenko Kulušić* koji je i rukovodio svim ovim radovima, a nazočni su obaviješteni i da će na redovitom godišnjem koncertu Društva, zbog posebnog doprinosa uspješnosti cijelog ovog pothvata, najvećim priznanjem Društva - plaketom Matije Gupca, biti nagrađena dvojica njegovih potpredsjednika *Vladimir Jurca* i *Milenko Kulušić*. Nazočnima su se još obratili i *Maja Foretić-Pećnik*, tajnica Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu i *Erne Varnju*, pomoćnik tajnika za poljoprivredu i turizam AP Vojvodine. Svečanosti otvorenja nove zgrade, između ostalih, nazočili su i *Mato Groznica*, član Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća, *Đorđe Reparski*, predsjednik Druge mesne zajednice u Rumi, *Bora Topolić*, predsjednik Prve mesne zajednice u Rumi, *Boško Bogičević*, dirigent Gradskog tamburaškog orkestra »Branko Radičević«, *Nedeljko Patković*, dirigent Dječjeg tamburaškog orkestra »Plavi čuperak«, pravoslavni paroh *Jovan Jovičić*, te predstavnici hrvatskih udruga iz Srijema - HKC-a »Srijem« iz Srijemske Mitrovice, HKUD-a »Stjepan Radić« iz Novog Slankamena i HKUD-a »Tomislav« iz Golubinaca.

Nikola Jurca

Izložba grafika Ede Murtića u Galeriji likovne umjetnosti »Poklon zbirka Rajka Mamuzića« u Novom Sadu

Retrospektiva Murtićevog grafičkog opusa

Postavka sadrži 82 grafike iz obiteljske kolekcije, nastalih u periodu od 1958. do 2004. godine

Izložba grafika istaknutog hrvatskog slikara *Ede Murtića* (1921.–2005.) otvorena je u petak, 24. studenoga, u Galeriji likovne umjetnosti »Poklon - zbirka Rajka Mamuzića« u Novom Sadu uz nazočnost velikog broja poštovatelja umjetnosti Murtića, pokrajinskog tajnika za kulturu *Roberta Kolara*, umjetničkog kritičara *Save Stepanova*, supruge Ede Murtića, *Goranke Vrus Murtić* i veleposlanika Republike Hrvatske u Srbiji *Tončija Staničića*.

»Vjerujem da na ovaj način možemo ostvariti suradnju i na drugim područjima. Ako se jedan veliki autor kao što je Edo Murtić ovako tople dočekuje u Vojvodini, a vjerujem i u Srbiji, mislim da simbolično nema tog područja u kojem naši narodi i naše zemlje ne mogu surađivati«, rekao je veleposlanik Tonči Staničić na otvorenju.

Postavka sadrži 82 grafike iz obiteljske kolekcije, nastalih u periodu od 1958. do 2004. godine. Kako nam je rekao direktor Galerije likovnih umjetnosti *Lazar Marković* izložba je dio programa Galerije koja, pokraj stalne postavke, tijekom godine organizira izložbe autora čija su djela dio legata, a koji broji imena 35 umjetnika. Budući da Muzej Suvremene likovne umjet-

»Bez naziva«, 1973., serigrafija

»Hommage a Dubrovnik«, 1993., linorez

nosti u Beogradu ima u planu izložiti slike Eda Murtića, novosadskoj publici prikazana je mala retrospektiva grafika ovog plodnog stvaraoca koji je za života, od 1951. do 2004. svake godine izlagao i imao više od tri stotine samostalnih i isto toliko grupnih izložbi na svim kontinentima. Poznavatelji Murtićeve umjetnosti smatraju da je njegova umjetnost bitno utjecala na procese modernizacije slikarstva pritisnutog tradicionalizmima i pokušajima nametanja socijalističkog realizma, no da nikada nije bio zagovornik ontoloških i analitičkih preispitivanja, već je svoje umjetničko djelo bazirao na učinku likovnih elemenata – boje, linije, gesta, materije, rima... »Ova retrospektiva Murtićevog grafičkog opusa pokazuje kako svi listovi iz umjetnikove grafičke radionice pripadaju istom izvoru, istinski personalnom, osobnom umjetničkom shvaćanju i konceptu, specifičnom stvaralačkom moralu i jednoj zasebnoj stvaralačkoj etici. Zbog toga je Murtićevo djelo (p)ostalo trajni biljeg u hrvatskoj, južnoslavenskoj i europskoj umjetnosti«, rekao je Sava Stepanov.

Izložba je otvorena do 24. prosinca.

D. Po.

Povijest Hrvata – Hrvati u XX. stoljeću (135.)

Pregovori o budućnosti Jugoslavije

*Čak 93 posto građana, koji su izašli na referendum U Hrvatskoj, odlučilo se za rješenje prema kojem Hrvatska kao samostalna država može stupiti u savez s ostalim suverenim državama *
Međutim, građani Republike Hrvatske s područja Knina i okolice, većinom srpske nacionalnosti, nisu se odazvali pozivu na referendum*

Piše: Zdenko Samaržija

Zbivanja u socijalističkoj Jugoslaviji, međutim, nisu išla u prilog razvoju situacije u Hrvatskoj. Na sjednicama Predsjedništva Jugoslavije, pokušavalo se odlučiti kakav će oblik socijalistička Jugoslavija imati u budućnosti.

Ti su pregovori bili mukotrpn i dugi. Slovenija i Hrvatska su predlagale Jugoslavija postane konfederacija. Prema tom bi prijedlogu svaka republika bila suverena na svom području. Srbija i Crna Gora su predlagale da se postojeća jugoslavenska federacija više centralizira u unutarnjoj upravi. Ni jedna od dviju strana nije bila spremna na ustupke.

Radikalni na početku...

REFERENDUM: Političko je vodstvo u Hrvatskoj 19. svibnja 1991. godine organiziralo referendum na kojem su se građani Hrvatske izjašnjavali žele li da Hrvatska ostane u Jugoslaviji kao jedinstvenoj saveznoj državi, ili da kao suverena i samostalna država stupa u savez s ostalim suverenim državama. Čak 93 posto građana, koji su izašli na referendum, odlučilo se za rješenje prema kojem Hrvatska kao samostalna država može stupiti u savez s ostalim suverenim državama.

Na temelju referenduma, Sabor je 25. lipnja 1991. godine donio Deklaraciju o uspostavi

...i na kraju: Milan Babić

suverene i samostalne Republike Hrvatske.

OTPOR USPOSTAVI REPUBLIKE HRVATSKE: Na svibanjski referendum u Hrvatskoj nisu izašli svi građani Republike Hrvatske. Stanovništvo s područja Knina, koje je većinom bilo srpsko, nije se odazvalo. Još u veljači 1991. godine Skupština Općine Knin proglasila je svoje odvajanje od Republike Hrvatske i osnivanje Srpske autonomne oblasti Krajina.

Radikalni srpski političari, u to vrijeme okupljeni u vrhu Srpske demokratske stranke, među kojima su se posebno isticali *Jovan Rašković*, *Milan Martić* i *Milan Babić*, iskoristili su donošenje novoga hrvatskog Ustava da bi širili nesigurnost u područjima Hrvatske pretežno naseljenima srpskim stanovništvom. Tvrdili su da će Republika Hrvatska uskoro postati država slična Nezavisnoj Državi Hrvatskoj iz Drugoga svjetskog rata. Plašeći srpsko stanovništvo da

Mjesto dugotrajnih ali neuspješnih pregovora: Palača federacije u Beogradu

će, kao i u NDH, u Republici Hrvatskoj zaredati progoni Srba, poigravali su se s još uvijek živim sjećanjima ljudi na rasne progone iz vremena NDH.

PROPAGANDA URODILA PLODOM:

Istodobno, beogradski tisak i televizija također su podsjećali na vrijeme Pavelićevih progona i otvoreno uspoređivali ustaški režim s novom hrvatskom vlasti. Uz pojedine neodmjerene i neprimjerene izjave s hrvatske strane, pro-

Milan Martić

paganda je urodila plodom – među srpskim stanovništvom proširio se nemir. *Slobodan Milošević* je također, zajedno s mnogim drugim srpskim političarima otvoreno zagovarao ideju velike Srbije. ■

Početak nove liturgijske godine

Nadolazi vrijeme nade

Piše: vlč. dr. Andrija Kopilović

Advent je vrijeme

kada se mi kao

ljudi i kršćani

spremamo da

upravo sebe kroz

tih dvadesetak

dana

obnovimo,

ohrabrimo i

napunimo tim

Božanskim

svjetlom, koje je u

Isusu Kristu

garancija da Bog

čovjeka ne

napušta. Mise

zornice, koje

slavimo u Adventu,

žele biti ta poruka

da se razbije mrak

svjetlom, da se u

naš, često puta

tamni pogled,

unese zraka

svjetla

Pred nama je prva nedjelja Došašća, početak nove liturgijske godine. Crkvena godina započinje vremenom koje se zove Advent, ili Došašće. Moderna civilizacija, pogotovo europska, skrenula je pogled u drugom smjeru nego što nas vrijeme Adventa bitno podsjeća. Naime, adventsko vrijeme pomalo je postalo vrijeme intenzivne pripreve za proslavu Božića, a kako je ta proslava Božića - osobito na Zapadu - sve više manifestativna i samo vanjska, onda to vrijeme Adventa postaje vrijeme kupovanja, prodavanja, trgovine, darivanja, spremanja, trošenja i svega osim onoga što u stvari jest, a to je priprava za Kristov dolazak. Mentalitet potrošačkog društva je udario »smrtni udarac« Adventu kao vremenu pripreve za Kristov dolazak. Treba se ograditi od tog mentaliteta koji je prodro sa Zapada i do nas, jer se Advent često pretvara u »tehničku« pripravu za proslavu Božića. Kršćanin ne poznaje takozvane »tehničke pripreve«. Da bi se neki blagdan slavio, Otajstvo doživjelo, ne može drugačije nego samo na razini na kojoj se to znamenje događa. Otajstvo vjere se ne može dogoditi na razini manifestativnoga i vanjskoga, pogotovo ne potrošačkoga i prodavačkoga, nego se treba dogoditi na razini duhovnoga.

Prema tome, računati na Božić da će biti proslavljen kao blagdan Kristova dolaska, a da se duhovno ne spremi, je iluzija. Advent je vrijeme duboke i intenzivne duhovne pripreve na dolazak Kristov. Kad kažemo dolazak Kristov, onda mislimo ponajprije na onaj povijesni dolazak. Kada se Krist, dugo iščekivan, doista u tajnosti Betlehemske štale pojavio kao Bog i čovjek, rođen od Marije Djevice. Stoga je to Otajstvo, koje je bilo skriveno ondašnjim bogatašima, ondašnjim materijalistima, ondašnjim hedonistima i ondašnjem mentalitetu potrošačkog društva. Objavljeno je samo pastirima. Dakle, najjednostavnijem i »najnižem« sloju društva, jer su oni imali otvoreno srce i otvoren duh. To je za nas vrlo značajno, da se sjetimo kad se spremamo na prepoz-

navanje Krista u blagdanu njegova rođenja.

PRIPRAVA ZA SUSRET S KRISTOM: S druge strane Advent je vrijeme kada se sprema, odnosno podsjeća, na Kristov drugi slavni dolazak. Prema tome, Advent je vrijeme koje nas sprema i koje nas liturgijski obogaćuje, da svoj pogled dignemo prema nebu i gledamo u budućnost svršetka povijesti ovog našeg kozmosa, a to jest Kristov drugi - slavni - dolazak. Zato Advent nije samo vrijeme pripreve za Božić. Više je od toga, on je zapravo priprava za susret s Kristom, koji će slavan doći na koncu povijesti kao Kralj i Gospodar, da bi učinio, kako kaže Sveto Pismo: »Da bude Bog sve u svemu«.

Koje su odlike Adventa? Živimo u vremenu kada je čovjek sve više »razbaštinjen« u nadi. Više puta u prošlom stoljeću, koje je najkrvavije u povijesti, pa i u novije vrijeme bivamo razbaštinjeni upravo na području nade. Toliko je ljudi beznadno, toliko je situacija bezizlaznih, toliko je ljudi očajnih. Ta »mjera« je tako teška da očajnici traže izlaz čak i u samoubojstvu. Ako je ikoje vrijeme označeno teškim vremenom, onda je to nedavno prošlo vrijeme, čega smo mi dionici, označeno kao vrijeme koje je beznadno - bez nade. Sada pred nama stoji vrijeme koje je isto tako vrijeme neizvjesnosti, nesigurnosti i zato mnogima, kako siromasima, tako i najbogatijima, kako mladima, tako i starima, kako zdravima, tako i bolesnima često puta je velika napast pasti u očaj i beznade. Kršćanstvo je vjera koja ne poznaje beznade jer u našoj vjeri čvrsto ispo- vijedamo da Bog nikada nije napustio čovjeka.

KRISTOV DOLAZAK: Netko će reći: koliko puta sam ja sam osjetio da me je Bog napustio. Odgovor je: nisam dobro osjetio, jer Bog ne može napustiti onoga koga je stvorio za to da bude vječno sretan u Bogu, ali i na ovoj zemlji. Prema tome, Bog ga ne može napustiti. Vrijeme Adventa je, dakle, vrijeme kada se čovjek kršćanin »hrani« nadom da ga Bog ne može i da ga Bog neće napustiti.

Kao dokaz tomu da ga ne može i neće napustiti jest Kristov dolazak, koji se slavi u otajstvu Božića, koji nije samo 25. prosinac, nego cijeli »Bogojavljenjski« ciklus, a to je pojava Boga u našoj povijesti. U njemu nam Bog kazuje da nas ne napušta, da je i sam postao čovjekom, ali način na koji je postao bio je toliko skrovit i toliko ljudski da je ušao ne među nas, nego ušao je »u nas« i radi tog dolaska k nama i u same nas je u stvari vrijeme Adventa ono vrijeme kada se sabiremo da o tome razmišljamo, da to Otajstvo učinimo svojim pogledom na život i na sve događaje. Radi toga je to vrijeme nade kao snage i motiva za život. Daje čovjeku moć da se suoči sa svim izazovima modernog vremena, a moderno vrijeme je stvarno opterećeno velikim beznadem, velikom neizvjesnošću.

Međutim, kršćanin zna da ni u tom neizvjesnom vremenu koje nadolazi, Bog neće napustiti svijet. Advent je vrijeme kada se mi kao ljudi i kršćani spremamo da upravo sebe kroz tih dvadesetak dana obnovimo, ohrabrimo i napunimo tim Božanskim svjetlom, koje je u Isusu Kristu garancija da Bog čovjeka ne napušta. Mise zornice, koje slavimo u Adventu, žele biti ta poruka da se razbije mrak svjetlom, da se u naš, često puta tamni pogled, unese zraka svjetla. Zraka koja je davno zasjala u zracima nad Betlehemom, da zasja i u našim srcima. Nije suvišno za taj blagdan pripremati se i vanjskim načinom, ali pazimo da ne bi ta priprava zagušila ono što čovjek kršćanin doživljava, a to je susret s Bogom koji nikada ne napušta čovjeka. Advent vrijeme u kojem je čovjek udubljen u sebe, da bi u sebi prepoznao onoga koji je izvor njegove nade i snage u njemu samome, a to je Isus Krist koji je u čovjeku našao svoj Betlehem i u čovjeku se rodio svijetlošću, da bi čovjek bio uvijek čovjek nade i nikada ne napušten i nikada sam, jer ga može ostaviti otac i majka, brat i sestra, kao i društvo, ali ga nikada ne može ostaviti Bog koji je svoga Sina poslao da ljubi čovjeka kao Otac Sina.

Marko Stantić, II. b, OŠ »Matija Gubec«, Donji Tavankut

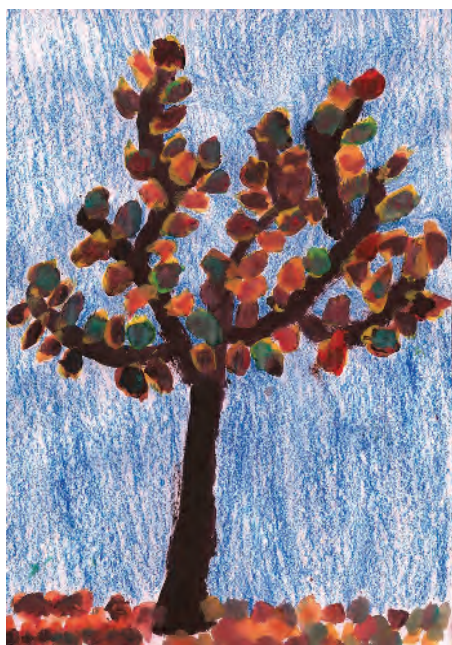
Martina Sivić, II. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Nina Kovačević, II. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Martina Stantić, II. b, OŠ »Matija Gubec«, Donji Tavankut

Božo Marjanović, II. c,
OŠ »Ivan Milutinović«, Subotica

Jesen u mom dvorištu

Pogledala sam kroz prozor i ugledala jesen kako šeće po mom dvorištu.

Izašla sam van da malo bolje pogledam. No vidjela sam još veće čudo. Po mom dvorištu išla su šarena kola i ostavljala za sobom suho lišće. Auto je otišao dalje šarati grad. Pozvala sam svoje frendice da skupljamo lišće. Skupljale smo lišće i od njega pravile slike. Brale smo i razne plodove koje nam jesen daruje. Uživale smo dok smo jele kestenje, grožđe i jabuke.

Volim jesen jer ona najljepše zamiříše u mom dvorištu. Zamiriše na pečeno kestenje i opalo lišće koje ukrašava moje dvorište. Jesen je moje omiljeno godišnje doba jer je tada moj rođendan.

Sara Dulić, III. c, OŠ »Ivan Milutinović«, Subotica

Elek Bonita, IV. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

HRCKOVA

SVEZNALICA

Sveti Nikola

Sveti Nikola rođen je u gradu Patari u Maloj Aziji u III. stoljeću prije Krista. Roditelji dugo nisu imali djece pa su od Boga izmolili malog Nikolu. Već kao mali, Nikola je volio sve ljude. Nažalost, rano mu umiru roditelji pa ostaje sam u bogatstvu koje su mu ostavili.

Uvijek je vodio brigu o ljudima pa je pomagao siromašnom susjedu ubacivši novac kroz prozor kako bi ovaj uspio udati kćeri. Uskoro Nikola postaje zaštitnik siromašnih. Odlazi u školu za svećenika gdje ga usmjerava njegov stric biskup u gradu Miri. Upućuje ga na svetost i pobožnost. Nikola postaje svećenik a kada mu umire stric on bježi u Palestinu gdje živi samačkim životom.

Vraća se nakon smrti stričeva nasljednika i tada postaje novi biskup. Od tada noći provodi moleći, a danju pomaže siromašnima šireći vjeru. Činio je čuda. Poput Isusa smirivao je uzburkano more i postao zaštitnik mornara. Blagoslovom ozdravlja dijete pa ga nazivaju i zaštitnikom djece. Uvijek se borio protiv nepravde i za ljubav prema bližnjemu. Iscrpljen pokorom i poslovima umire 6. prosinca 327. godine. Sveti Nikola je shvaćao kako je jedini životni put čovjeka – ljubav prema Bogu i bližnjemu. S tom ljubavi je činio čuda i zbog nje je proglašen svetim. Sveti Nikola daruje susjeda: U blizini roditeljske kuće sv. Nikole, živio je nekad bogat čovjek, koji je izgubivši carsku službu izgubio i sav imetak. Imao je tri kćeri koje su bile lijepe, ali ih nije mogao udati te je odlučio trgovati njihovom ljepotom i mladošću tako da nešto zaradi. One su molile za spas svoje časti i poštenja. Sveti Nikola je nekako doznao za tu odluku nesavjesnog oca pa je uzeo vrećicu i napunio je dukatima, umotao u platno i potajno ubacio dukate kroz prozor. Kad je otac shvatio da ima dovoljno novca da uda jednu kćer, to je i uradio, ali se onda isti slučaj dogodio i drugi i treći put. Kad je ubacivao novac kroz dimnjak za najmlađu kćer, susjed ga je sustigao i prepoznao Nikolu. Nikola ga je zaklinjao da šuti o tom događaju, ali je otac razglasio u čitavom mjestu tu priču. Tako je Nikola postao prijatelj siromašnih. Prema tom događaju raširila se tradicija Djeda Mraza da kroz dimnjak dostavlja darove u dječju čizmicu. Sveti Nikola odlučio je, naime, zlatnike spustiti kroz dimnjak, a budući da su se na ognjištu sušile čarape, zlatnici su upali ravno u njih. Nakon toga tradicija se raširila po cijeloj Europi i Sjevernoj Americi.

INTELOVA VIZIJA

Kako Intel vidi buduće procesore, prikazao je na IDF-u (Intel Developer Forum). Za četiri-pet godina novi procesori imat će mikro-arkitekturu Tera-Scale multiprocessor koji sadrži veliki broj jezgara. Intel očekuje performanse u teraflopsima. Probni prototipi sadrže 80 jezgara, a svaki procesor ima brzinu jednog teraflopa između jezgara i integrirane SDRAM memorije. Zadaci jezgara mogu biti posebni ili zajednički - svako jezgro može raditi zaseban proces ili u grupi na rješavanju zajedničkih problema. Pojedinačni procesori su puno jednostavnije konstruirani nego današnji procesori i obavljaju jednostavne operacije u pokretnom zarezu. Ovo je očekivano viđenje budućih procesora visokih performansi,

ali predstavlja problem za programere - teško je napisati softver koji će efikasno koristiti multijezgarne procesore. Primjer za to je procesor Cell koji sadrži osam jednostavnih jezgara. Za sada je ovo samo studija, a ostaju mnogi problemi koje treba riješiti (veza između jezgara, brz protok podataka ka periferiji, programiranje procesora, ruter koji povezuje cio sistem, tip veze...). Spominje se i korištenje optičkih (laserskih) veza između procesora koje su uspješno implementirane na silicijsku podlogu prošle godine. A cilj izgleda ovako: napraviti efikasan procesor sa 80 jezgara (svako radi na 3,1 GHz) koji će biti jednako popularan poput današnjeg Pentium-a i CoreDuo procesora. Prvi radni primjerci očekuju se naredne godine, kada ćemo više znati o tome u kom je pravcu krenuo Intel u razvoju svog »teraprocessora«.

KOMPJUTORI SA ŽIVIM STANICAMA

Istraživanja i pokušaji da se sadašnja elektronska kola sa silicija prebace u neki drugi oblik (recimo, organska kola, optička kola) za sada imaju ograničene rezultate. Proboj bi se mogao desiti sa novim DNA kompjutorom koji su razvili profesorica Joan McDonald i njeni glavni istražitelji suradnici. Ovdje su elektronska

kola umjesto u silicij »ugrađena« u DNA. Nazvan MAYAII (Molecular Array of Yes and And logic gate), ovaj projekt predstavlja novi korak u razvoju DNA »kompjutora«. Dakako, MAYAII se još uvijek ne može po brzini rada ili upotrebljivosti usporediti sa svojom silicijskom braćom, ali postoji velika mogućnost primjene, na primjer u medicini zbog toga što se može koristiti u fluidima, prije svega, u otkrivanju virusnih oboljenja ili kancera. Iako je do primjene potrebno još pet do deset godina razvoja, uloga ovakvih računala bi se lako mogla proširiti sa detektiranja na eliminiranje (na primjer stanica kancera) ili na kontrolu i upotrebu insulina kod dijabetičara. Maya II trenutačno ima 100 DNA kola, tj. četiri puta više nego MAYA I od prije tri godine.

COOLERMATER AOUAGATE VIVA

Da računalo ne izgleda da premoreno i sporo, pobrinuo se Coolermaster. Novi sustav za hlađenje AOUAGATE Viva jest zao-kruženo rješenje ako želite uvesti vodu u kompjutor. AOUAGATE Viva namije-

njen je prije svega za hlađenje dvije video-kartice (SLI ili Crossfire), ali se može lako transformirati i u sustav za hlađenje CPU (za sve nove Intel ili AMD procesore). Vodeni blok je od bakra, a ugrađen je senzor koji prilagođuje broj obrtaja ventilatora radi boljih performansi. Ugrađen je i alarmni sustav koji se aktivira kod svake nepredviđene situacije.

GLASOVANJE

Stari danski kompjutor za prebrojavanje glasova iz 1980. godine nedavno je, zahvaljujući radu nekoliko hackera, dobio sasvim novu ulogu. Hackeri su na ovaj prastari stroj koja ima samo 16 KB RAM-a instalirali šahovski program, a kada im je to dosadilo, originalni su softver zamijenili svojim programom PowerFraud koji je demonstrirao metode za generiranje lažnih rezultata glasanja. Ipak, budući da se ovaj stroj još uvijek koristi za prebrojavanje glasova na glasanjima, hakeri su bili dovoljno ljubazni pa su vlasnicima ovog računala objasnili kako su uspjeli preuzeti kontrolu nad kompjutorom.

Priređuje: Siniša Jurić

GASTRONOMSKI KUTAK

Čupava torta

- 10 jaja
- 250 g mljevenih oraha
- 1 margarin
- 250 g čokolade za kuhanje
- 350 g šećera
- 3 žlice brašna
- 200 g suhog grožđa
- malo ruma
- malo kakao praha

Umutiti 6 bjelanjaka s 8 žlica šećera, te malo kakaoa. U umućeni snijeg dodavati jedan po jedan žumanjak, brašno i mljeve-

ne orahe. Smjesu izliti u zamašćeni pleh okruglog oblika i peći na temperaturi od 180-200 stupnjeva najmanje 20 minuta. Fil: Umutiti na pari 4 cijela jajeta s šećerom, ali paziti da ne provri i potom skinuti s vatre, te dodati margarin i čokoladu. Uzmutiti i ostaviti da se ohladi. Groždice natopiti rumom i dodati ih u hladan fil. Po volji može se i tijesto malo posuti kojom kapljicom ruma. Gotovim filom premazati tijesto i dovršenu tortu staviti na hladno da prenoči.

ZA ONE ČIJI JE
POSLOVNI CILJ
DA BUDU USPEŠNI I
DA TRAJU

art Gastro

Skrb za zdravlje

Wellness postaje standard

Vrhunski turizam se danas više ne može zamisliti bez pratećih wellness sadržaja

Piše: Dražen Prčić

Pojam wellness koji se sve više rabi u svakodnevnom životu, a u svijetu vrhunskog turizma postaje gotovo neizbježan standard u ponudama najkvalitetnijih hotelskih sadržaja, još uvijek je, u velikoj mjeri, posve nepoznat najširem puku. U pitanju je izraz nastao kombiniranjem dijelova dviju pojmova, Well being (biti dobro) i fitness (biti u formi) koji forsiranjem dva iznimno važna životna načela, ugodno i vješto rječito spojena, objedinjuju glavni cilj. Skrb za zdravlje i kvalitetan način njegovog održavanja.

WELLNESS DANAŠNJICE: Surovi način življenja u modernoj svakodnevici, koja naprosto »ubija« svojom silovitom rutinom konstantnih stresnih situacija, inspirirao je stručnjake na ideju o kreiranju novog načina kvalitetnije skrbi, putem efikasnije sanacije mentalnog i tjelesnog zdravlja. Najbolji dokaz općeprihvaćenosti ovakvog načina razmišljanja, koji se praktično bavi

postizanjem i održavanjem duševnog mira, uz postizanje što veće razine tjelesne spremnosti i kondicije u specijaliziranim wellness centrima, su fantastični podaci o respektabilnom povećanju profita od 1990. godine kada je ova već svojevrsna »industrija« ostvarila promet od 450 milijuna USD, do posljednjih podataka iz 2004. godine koji su premašili nevjerovatnu brojku od preko 24,5 milijardi američkih dolara, uz 55 postotno sudjelovanje u ukupnim hotelskim aranžmanima. Hrvatska kao jedna od atraktivnijih europskih, a sve više i svjetskih egzotičnih turističkih destinacija, na vrijeme je prepoznala ovaj trend i danas već postoji šezdesetak specijaliziranih centara na njenom području.

Jedna od tema na prošlotjednom 4. Forumu menadžera hotelskih kućanstava Srbije, održanom na Paliću, bio je upravo wellness i njegova, sada već, neizostavna uloga u suvremenoj hotelskoj ponudi. Kao uvaženi gosti ovog dvod-

nevnog stručnog skupa, kao predavači i demonstratori nastupili su i *Kristijan Zulle*, stručnjak za Wellness iz Opatije i *Melita Matasić-Paić*, dipl. inž. arhitekture i ovlašten arhitekt za uređenje hotelskih i wellness sadržaja.

Melita Matasić – Paić, ovlaštena arhitektica
Sadašnje stanje je puno bolje nego što je bilo prije pet godina, kada se još nije uopće znalo u kojem smjeru će se razvijati tema wellnessa. Danas tako se već cijeli ovaj projekt razvija i kroz državne institucije, recimo konkretno kroz Hrvatsku gospodarsku komoru i njenu grupaciju wellnessa u kojoj rade stručni i operativni timovi iz oblasti projektiranja, marketinga. Svi skupa radimo na formiranju jednog prepoznatljivog standarda za marku hrvatskog wellnessa, i to iz dva konkretna smjera djelovanja. Prvo nastojimo odrediti sve što čini taj standard wellnessa i na što će se sve prilikom investiranja obratiti pozornost, dok drugi aspekt dotiče prob-

lem daljnjeg načina održavanja već izgrađenih objekata i načina pravilnog eksploatiranja spomenutih jedinica. Naglasak moga predavanja, ovdje na Paliću, bio je upravo na činjenici kako se više od 90 posto objekata u Hrvatskoj dobilo nakon rekonstruiranja određenih postojećih prostornih jedinica u velikim potencijalima od preko 250 hotela između tri i pet zvjezdica. U bliskoj budućnosti računamo kako će svi hoteli više kategorije uskoro imati ponudu wellnessa, ali i veći broj onih niže kategorizacije, jer ovaj trend izrazito brzo raste. Nažalost, još uvijek postoji problem izgradnje potpuno novih objekata isključivo za ovu namjenu i on se krije u brojnim ograničavajućim elementima zaštite obalnog pojasa na idealnim lokacijama potrebitim za ovaj vid ekskluzivne turističke ponude. Želja je da prirodne i ambijentalne cjeline budu iskorištene na najbolji i najkvalitetniji mogući način, ali će taj postupak ipak ići vrlo sporo.

Kristijan Zulle, stručnjak za Wellness

Osobno smatram kako bilo koji moderni hotel koji želi dovesti ljude na odmor, je danas obavezan imati wellness ponudu u odgovarajućem centru pratećeg sadržaja. Vrlo brzo će se na turističkom tržištu pokazati kako će hotel

bez ove ponude vrlo teško konkurirati hotelu s wellnessom u svojoj ponudi. Wellness, već sam po sebi svojom raznovrsnom ponudi iznimno privlači ljude, osobito vođeni dio u vidu bazena, jacuzzija, whirlpoola, sauna i cijela priča je vrlo interesantna i atraktivna modernom čovjeku koji ovim putem nastoji pobjeći od frenetičnog ritma suvremenog, stresnoga života. Iznimno važna značajka cijelog ovog organiziranog sustava specijalizirane vrhunske ponude, tiče se i mogućnostima efektivnog produljenja turističke sezone, osobito u pred i podsezoni, jer su upravo wellness paketi najatraktivniji izvan udarne špice u sedmom i osmom mjesecu. U ponudi ovog načina kombiniranja odmora i skrbi za zdravlje dominiraju kraći, najčešće trodnevni aranžmani (petak, subota, nedjelja), tijekom kojih se nastoji efektno spojiti relaksacija i skrb za mentalno i tjelesno zdravlje. Glede mog dolaska na ovaj stručni skup, mogu osobno kazati kako sam vrlo zadovoljan masovnošću odaziva i iznimnoj zainteresiranosti svih sudionika za unapređenje wellness u njihovim hotelskim sredinama.

Mali savjeti za skidanje suvišnih kilograma

- Svako jutro, neposredno poslije ustajanje iz postelje, popiti jednu čašu tople vode na prazan trbuh
- Obvezno doručkujte, nije potrebno pretjerivati u obilnosti po mnogima najvažnijeg dnevnog obroka, ali pojedite, primjerice, barem jednu kiflu i jogurt
- Iznimno je važno održavati pravilan razmak između obroka i najbolje je ako tijekom dana nekoliko puta pojedete po neki manji zalogaj umjesto da pravite velike razmake od nekoliko sati, a potom se za glavni obrok obilato najedete
- Poželjno je naučiti kalorijske vrijednosti za 100 grama osnovnih namirnica koje najčešće koristite u ishrani. (tijesto, meso, povrće, voće, slatkiši i sl.), jer će te tako najbolje znati koliko ste energetske vrijednosti unijeli tijekom svakoga obroka
- Skidanje kilograma je čista matematička operacija odnosa dnevno unesenih i potrošenih energetskih vrijednosti (kalorija), kombinirana s redovitom tjelesnom aktivnošću nužnom za uspješan proces slabljenja. Zbog toga je važno znati količinu kalorija koje unosite tijekom jednog obroka
- Jedite puno raznovrsnog voća, ali ne odjednom, nego nekoliko puta na dan
- Pijte što manje slatkih, gaziranih napitaka, a mnogo više obične vode i prirodnih sokova
- Prestanite jesti kada vam najviše prija!
- Minimalno i što ranije večerajte, a barem tri sata prije odlaska na počinak više nemojte ništa jesti.
- Budite karakterni i vjerujte u svoj uspjeh, rezultati neće izostati!

Kristijan Zulle: stručna prezentacija wellness programa

Kuda ide reprezentativna košarka

Nekad bilo...

U posljednjih nekoliko godina nacionalne selekcije s obje strane granice zaredale su brojne lošije rezultate

Piše: Dražen Prčić

Nedavne pobjede Cibone i Partizana protiv dvostrukog europskog prvaka Maccabiah otvorile su povod za raspravu na temu realnih mogućnosti hrvatske i srpske košarke, i bolno pitanje zbog čega je reprezentativna košarka u očividnoj silaznoj putanji, bez odličja na posljednja tri velika natjecanja. Primjerice, na OI u Ateni 2004. jedan od glavnih favorita za odličja bila je, spram svog renomea, momčad SiCG, a na koncu je zauzela mizerno 11. mjesto u konkurenciji 12 momčadi, dok Hrvatska nije niti izborila plasman na OI. Na prošlom EP, igranom 2005. godine upravo na teritoriju tadašnje SiCG, Hrvatska je zabilježila skromno sedmo mjesto, dok je momčad domaćina i svjetskih prvaka iz Indianapolisa 2002. zabilježila još slabiji plasman. Gotovo ista stvar dogodila se i na posljednjem SP ove godine u Japanu, kada je branitelj naslova SiCG zauzela, vrijedi li spominjati, 15. mjesto, a Hrvatska se opet nije uspjela kvalificirati. Sljedeće veliko natjecanje je predstojeće Europsko prvenstvo u Španjolskoj, sljedeće, 2007. godine, a hoće li se »suša« nastaviti ili će sjaj medalja ponovno zablistati na reprezentativnim prsimas ostaje nam da vidimo...

Leni Roko Ukić, play Hrvatske i Barcelone

Riječ stručnjaka

Karlo Kopilović, košarkaški trener

Potreban je sistematičniji način rada

► Zašto su posljednjih godina sve lošiji reprezentativni nastupi hrvatske i srpske košarke?

Lošiji reprezentativni rezultati nekadašnjih svjetskih košarkaških sila plod su velikog odliva igrača u inozemne klubove i učestalog, kontinuiranog slabljenja domaćih klupskih natjecanja. Uzročno posljedična okolnost slabe lige najčešće dovodi do slabljenja reprezentativne formacije, a najbolji primjer je upravo izuzetno jaka Prva savezna liga u nekadašnjoj zajedničkoj državi (SFRJ) kada su se kontinuirano redali najveći svjetski i europski reprezentativni uspjesi, uz klupske titule osvajača Kupa europskih prvaka u vitrinama Bosne (Sarajevo), Cibone (Zagreb), Jugoplastike (Split) i Partizana (Beograd).

► Zbog čega vrhunski internacionalci, kada dođu igrati za reprezentaciju, rijetko pruže svoj igrački maksimum?

Igrači koji nastupaju za velike inozemne klubove gotovo uvijek nalaze neke razloge uslijed kojih nisu u mogućnosti pružiti svoj puni doprinos, najčešće se ističe premor zbog duge sezone i nemilosrdnog tempa igranja od po dvije tri utakmice tjedno i nedostatak vremena za odmor i adekvatnu pripremu za reprezentativne nastupe.

► Što je po vama, kao dugogodišnjem košarkaškom stručnjaku, rješenje za ovaj problem?

Mislim da bi se, prije svega, sastav reprezentacije trebao mnogo prije i sustavno raditi, a ne kao što se to danas radi, u posljednji čas neposredno prije početka priprema uz nedoumicu tko će se uopće odazvati pozivu izbornika. Najmanje četiri do pet mjeseci izbornik bi trebao znati na koga može računati, i u takvim sredenim okolnostima kreirati plan budućeg rada. Na ovaj način, zasigurno ni rezultati neće izostati.

Bojan Ostrogonac, kapetan nogometne reprezentacije vojvođanskih Hrvata

U Splitu ćemo pružiti maksimum

Ovog vikenda izabrana nogometna vrsta nastupit će na kvalifikacijskom turniru za plasman na Svjetsko prvenstvo hrvatskih manjinskih reprezentacija

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Na dan objavljivanja ovog razgovora nogometna reprezentacija vojvođanskih Hrvata bit će, već, u Splitu, gradu domaćinu kvalifikacijskoga turnira za plasman na Svjetsko nogometno prvenstvo hrvatskih selekcija iz cijeloga svijeta i pokušat će izboriti prvo mjesto koje, iduće godine, vodi put Zagreba. U sklopu priprema, reprezentacija je odigrala nekoliko trening susreta u kojima se nastojala uigravati momčad, okupljena za ovu povijesnu prigodu prilike nastupa na međunarodnoj nogometnoj sceni. Neposredno prije susreta protiv NK »Bačke«, najstarijeg nogometnog kluba na prostorima nekadašnje zajedničke države i prvog službenog reprezentativnoga nastupa na teritoriju Vojvodine, razgovarali smo s *Bojanom Ostrogoncem* (1982.), nogometašem kluba domaćina i kapetanom izabrane nogometne vrste vojvođanskih Hrvata.

► **U ovom, svojevrsnom, i za povijest prvom zabilježenom nogometnom susretu reprezentacija vojvođanskih Hrvata na domicilnom prostoru, kao igrač izabrane vrste našli ste se u nesvakidašnjoj situaciji igranja protiv svog matičnog kluba »Bačke«. Kako doživljavate poziv za nastupanje u reprezentaciji?**

Kada mi je, svojevremeno prilikom okupljanja reprezentacije, upućen poziv za igranje u izabranoj vrsti vojvođanskih Hrvata, nisam uopće dvojio i drago mi je što sam postao dijelom momčadi koja će nastupiti na kvalifikacijskom turniru u Splitu. Također, drago mi je što

ovaj, prvi susret na našim prostorima igramo upravo protiv mog kluba.

► **Kakvo je ozračje u momčadi?**

Ozračje među igračima, koji dolaze iz raznih dijelova Vojvodine, je zbilja odlično i već od prvoga okupljanja uspostavljena je kvalitetna komunikacija, kako na terenu tako i prema tehničkom vodstvu momčadi.

► **Na koji način biste ocijenili prve trening susrete reprezentacije protiv jačih i renomiranih hrvatskih momčadi, drugoligaša Belišća i prvoligaša Cibalie u Vinkovcima?**

Za prvi oficijelni susret, protiv Belišća, sakupili smo se putem telefona i gotovo da smo se, svi, prvi puta vidjeli u autobusu prilikom polaska na utakmicu. Unatoč svemu, već na prvom susretu krenuli smo s uigravanjem buduće momčadi, a već na drugoj utakmici, u Vinkovcima, protiv prvoligaške momčadi Cibalie vidio se određeni pomak u kvaliteti igre, obzirom kako, ponavljam, izuzev igre na ova dva susreta nismo imali niti jedan zajednički trening.

Nogometna karijera

Bojan Ostrogonac već deset godina igra u majici NK »Bačke«, igrajući za sve njene selekcije od kadeta do seniorske momčadi u kojoj danas nastupa na obrambenoj poziciji štopera.

► **Kao kapetan reprezentacije što očekujete od nastupa na kvalifikacijskom turniru u Splitu?**

Mi idemo u želji da pružimo svoj maksimum i očekujemo osvajanje prvoga mjesta, jer jedino prvoplasirana momčad stječe pravo sudjelovanja na Svjetskom prvenstvu hrvatskim manjinskih reprezentacija, sljedeće godine, u Zagrebu. Naš puni doprinos na terenu bit će najbolji odgovor svima koji su zaslužni za stvaranje ove momčadi. ■

**PETAK
1.12.2006.**

06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Villa Maria, serija
10.00 - Vijesti
10.05 - Peta dimenzija:
Deborah, kraljica ronilaca
10.30 - Sunce - naš prijatelj i
neprijatelj: Kupališta u
Montgatu
10.55 - Vijesti iz kulture
11.05 - Među nama,
znanstveno-
obrazovna emisija
12.00 - Dnevnik
12.16 - TV kalendar
12.30 - Zora, serija
13.15 - Radni ručak
14.15 - Odletjet ću, serija
15.00 - Vijesti + prijevod
za gluhe
15.10 - Timon i Pumbaa,
crtana serija
15.30 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Znanstvena petica
16.35 - Život uživo
17.25 - Vijesti
17.35 - Znanstvene vijesti
17.50 - Najslabija karika, kviz
18.35 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
20.02 - Sport
20.15 - Idemo u Ameriku
21.05 - The Adventures of Pluto
Nash, film
22.45 - Vijesti
22.55 - Emisija opće prakse
00.00 - Vijesti iz kulture
00.10 - Osvježanje u plavom,
britanski film
02.00 - The Rainbow,
britanski film
03.50 - Nzrder Without Motive:
The Edmund Perry Story,
američki film
05.25 - Odletjet ću, serija
06.10 - Apsolutna moć 2.,
humoristična serija
06.40 - Nitko nije savršen 3.,
humoristična serija
07.00 - Zora, serija

07.30 - TEST
07.45 - TV raspored
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Grimmove bajke,
crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - 10 minuta

09.55 - Kokice
10.20 - Sjednica Hrvatskog
sabora, prijenos
13.25 - Vijesti na drugom
13.30 - Prihvatljivi rizici,
američki film
15.00 - Alias 4., serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na drugom
16.10 - Večera za prijatelje,
dokumentarna serija
16.45 - M.A.S.H. 4.,
humoristična serija
17.10 - Allo, allo 9. -
humoristična serija
17.40 - Život je lijep
18.10 - Županijska panorama
18.32 - Vijesti na drugom
18.55 - Zemlje-ljudi-
pustolovine,
dokumentarna serija
19.45 - Nitko nije savršen 3.,
humoristična serija
20.10 - Genijalci
20.45 - Večernja škola
21.20 - Vijesti na drugom
21.35 - Apsolutna moć 2.,
humoristična serija
22.10 - Lie With Me,
mini-serija
00.30 - Alias 4., serija
01.15 - Pregled programa
za subotu

07.00 Princeza Sissi,
crtana serija
07.25 Klinci s Beverly Hillsa
07.50 Šaljivi kućni video
08.15 Svi vole Raymonda,
serija
09.20 VIP DJ, glazbena emisija
10.00 Nova lova, TV igra
12.00 Sudnica Melani
Vukmirice
13.00 Vijesti
13.25 Tanka plava linija, serija
14.00 Vrtlarova kći, serija
14.50 Oluja, serija
16.00 Zemlja strasti, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.10 Zemlja strasti, serija
18.15 Sudnica Melani
Vukmirice
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Deseto kraljevstvo,
mini serija
21.40 Dvoboj, talk show
22.55 Vijesti Nove TV
23.05 Seinfeld, serija
23.35 Jesu li stvarni? Duhovi
23.40 Cabaret, igrani film
01.50 Istraga,
kriminalistički magazin
03.20 Dva metra pod zemljom,
serija

04.05 Dnevnik Nove TV

05.20 Čarolija
06.10 Battle B'Daman
06.35 Medvjedići dobra srca
07.00 Princ iz Bel- Aira
07.30 Fifi i cvjetno društvo
07.40 Puna kuća
08.10 Pod istim krovom
08.40 Bračne vode
09.05 Roseanne
09.35 Sudnica
10.30 Eksploziv
10.55 Big Brother
12.05 Vijesti
12.10 Zabranjena ljubav
12.40 Macho muškarci
13.40 Začin života
14.30 Čarolija
15.20 Princ iz Bel- Aira
15.50 Puna kuća
16.20 Pod istim krovom
16.45 Sam svoj majstor
17.15 Bračne vode
17.45 Sudnica
18.45 Vijesti
19.10 Eksploziv
19.40 Zabranjena ljubav
20.05 Big Brother
22.20 Dani ludila, film,
00.05 Vijesti
00.15 Big Brother
00.25 Prijevara, film
02.00 Krvavi zločin, film

**SUBOTA
2.12.2006.**

07.50 - TV kalendar
08.00 - Idemo u Ameriku
08.45 - Vijesti
08.50 - Kinoteka
10.55 - Vijesti iz kulture
11.05 - Meta, emisija za
branitelje
12.00 - Dnevnik
12.15 - TV kalendar
12.30 - Zora, serija
13.20 - Prizma, multinacionalni
magazin
14.10 - Duhovni izazovi
14.30 - Vijesti
14.45 - Oprah Show
15.35 - Reporter: Planiranje
revolucije!
16.45 - Vijesti
17.00 - Uzmi ili ostavi, TV igra
17.40 - Dogodovštine obitelji
čimpanza
18.35 - TV Bingo Show
19.15 - LOTO 7/39

19.30 - Dnevnik
20.10 - Kazalište u kući, serija
20.50 - Ples sa zvijezdama
22.00 - Zmajev poljubac, film
23.40 - Vijesti
00.00 - Pod sumnjom, film
01.35 - Vijesti dana
01.45 - Djevojka iz kineske
četvrti, film
03.15 - Xmas, film
04.40 - Nitko nije savršen 3.
05.05 - Simpsoni 16., serija
05.30 - Reporter: Planiranje
revolucije!
06.35 - Zora, serija

08.00 - TV vodič
08.50 - Obični ljudi, serija
11.20 - Kućni ljubimci
11.50 - Briljanteen
12.40 - Nulti sat
13.40 - O.C. 3., serija
14.25 - Automagazin
15.00 - Diana i ja, film
16.30 - Kulturni magazin
16.50 - Gilmoreice 6., serija
17.35 - Legally Blonde 2: Red,
White and Blonde, film
19.05 - Simpsoni 16.,
humoristična serija
19.30 -s Nitko nije savršen 3.,
serija
20.00 - Hrvatska nogometna
liga - emisija
20.10 - HNL - prijenos
utakmice
22.45 - Sportske vijesti
22.50 - Promet danas
22.52 - Keno rezultati
22.55 - Deadwood 1., serija
23.45 - Zločinački umovi,
serija
00.30 - Šaptačica duhovima,
serija

06.30 Tri sestre, serija
07.00 Ninja kornjače, serija
07.50 Atom, serija
08.15 Power Rangersi
S.P.D., serija
08.40 Bratz, crtana serija
09.05 Yu-Gi-Oh GX, serija
10.00 Nova lova, TV igra
12.15 Djevojke s Beverly
Hillsa
12.45 Čarobnice
13.45 Smallville
14.45 Navigator, magazin
15.15 Automotiv
15.45 Engleska nogometna
liga

16.50 Vijesti Nove TV
17.00 Engleska nogometna
liga
18.15 Kvskoteka
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Cimmer fraj, serija
20.40 Zuhra light show,
emisija
21.50 Patriotske igre,
igrani film
23.55 Apokalipsa,
igrani film
01.40 VIP DJ,
glazbena emisija
02.15 Ubiti je lako,
igrani film
04.20 Dnevnik Nove TV

06.35 Lud za tobom
07.05 Nikola
08.00 Fifi i cvjetno društvo
08.40 Jagodica Bobica
09.05 Trollz
09.30 SpužvaBob Skockani
09.55 Mladi mušketiri
10.40 Zabranjena ljubav
13.15 Lijepe žene
14.05 Kleopatra
15.40 Big Brother
17.40 Zvijezde Extra
18.45 Vijesti
19.10 Žuta minuta
20.05 Miris love, film
21.40 Big Brother
22.40 Momentum, film
00.10 Big Brother
00.20 Ljepota zadovoljstva,
film
01.55 Gimnazija za divljake,
film
03.20 Prijevara, film

**NEDJELJA
3.12.2006.**

07.35 - TV kalendar
07.45 - Poludjelji pas,
film za djecu
09.20 - Nove pustolovine
medvjedića Winnieja Pooha
09.45 - Lilo i Stitch,
crtana serija
10.05 - Vijesti
10.15 - Helen West: Igra sjenki,
serija
12.00 - Dnevnik
12.30 - Plodovi zemlje
13.25 - Rijeka: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.05 - Vijesti
15.20 - Planeti: Mjesec
16.15 - Svirci moji

17.00 - Uzmi ili ostavi, TV igra
17.40 - Policijska akademija 3.
19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik
20.10 - Tko želi biti milijunaš?, kviz
21.10 - Družba Isusova, hrvatski film
22.40 - Vijesti
22.50 - Lica nacije
23.50 - Vijesti iz kulture
01.30 - Vijesti dana
01.35 - Vrijeme ljubavi, serija
03.15 - Obitelj Soprano 6., serija
04.10 - Slobodna zona, dokumentarni film
04.25 - Plodovi zemlje
05.15 - Nedjeljom u dva
06.15 - Rijeka: More

08.00 - TV
08.30 - Obični ljudi, serija
10.05 - Opera Box
10.35 - Skica za portret
10.50 - Biblija
11.00 - Vukovar: Misa, prijenos
12.05 - Vrijeme ljubavi, serija
13.50 - Mir i dobro
14.20 - Zmajev poljubac, film
15.55 - Sportski program
17.10 - Vaterpolo
18.30 - Arena
19.30 - Magazin nogometne Lige prvaka
20.05 - Tajanstvena pizza, film
21.50 - Post scriptum
22.40 - Promet danas
22.45 - Shpitzza
23.30 - Sportske vijesti
23.40 - Evergreen - Ime ruže, film

06.30 Tri sestre, serija
06.55 Ninja kornjače, serija
07.45 Atom, serija
08.10 Power Rangersi S.P.D., serija
08.35 Bratz, serija
09.00 Yu-Gi-Oh GX, serija
09.55 National geographic report
10.00 Thorneberryevi na safariju, film
11.30 Cimmer fraj, serija
12.10 Naša mala klinika, serija
13.10 Izgubljeno carstvo, mini serija
15.50 Vijesti Nove TV
16.00 Pevecov kutak

16.05 Patriotske igre, film
18.10 Epicentar, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Nad lipom 35, show
21.05 Iz džungle u džunglu, film
23.00 Red Carpet, emisija
00.00 Visoka dama, igrani film
01.25 Zuhra light show, emisija
02.25 VIP DJ, glazbena emisija
02.55 Dnevnik Nove TV

07.25 Nikola
08.20 Fifi i cvjetno društvo
08.50 Looney tunes
09.15 Trollz, crtana serija
09.40 SpužvaBob Skockani
10.00 Red Bull Air Race: Perth
10.35 Od Zemlje do Mjeseca, dramska serija
11.25 Cijena savjesti, dramska serija
13.00 Ludo zaljubljen, dramska serija
13.50 Kleopatra, povijesna mini serija
15.25 Miris love, film,
17.00 Salto
18.05 Ekkluziv
18.45 Vijesti,
19.10 Big Brother
20.05 CSI
21.00 Invazija
21.55 FBI: Istraga
22.55 Novi forenzičari
23.45 Autopsija
00.20 Big Brother
00.30 Ljepota zadovoljstva, film
02.05 Momentum, film

**PONEDJELJAK
4.12.2006.**

06.50 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Villa Maria, serija
10.00 - Vijesti
10.05 - Peta dimenzija: 20.000 slika pod morem
10.30 - Prirodna bogatstva Rusije
10.55 - Vijesti iz kulture
11.05 - Riječ i život
12.00 - Dnevnik
12.15 - TV kalendar
12.30 - Zora, serija
13.15 - Radni ručak

14.15 - Odletjet ću, serija
15.00 - Vijesti + prijevod za gluhe
15.08 - Vrijeme danas
15.10 - Timon i Pumbaa, crtana serija
15.30 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Eko zona
16.35 - Život uživo
17.28 - Moj novac
17.30 - Vijesti
17.38 - Vrijeme sutra
17.50 - Najslabija karika, kviz
18.35 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
20.10 - Latinica
21.40 - Na posebnom zadatku
22.10 - Bioprogrnoza
22.20 - Otvoreno
23.15 - Vijesti iz kulture
23.25 - Na rubu znanosti: Geekovi
00.30 - Vijesti dana
00.35 - Dobro ugođena večer
01.35 - Odletjet ću, serija
02.20 - CSI: Las Vegas, serija
03.05 - Nitko nije savršen 3., serija
03.25 - Slobodna zona, dokumentarni film
03.40 - Na posebnom zadatku
04.10 - Direkt
04.40 - Latinica
06.00 - Zora, serija

08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Grimmove bajke, crtana serija
09.35 - Pročitani
09.55 - Kratki spoj
10.20 - Četvero protiv Z, serija
10.45 - Fantastična četvorka, serija
11.30 - Crtani film
11.35 - Policijska akademija 3, film
13.10 - Vijesti na drugom
13.15 - Race to Space, film
15.00 - Alias 4., serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na drugom
16.10 - Maja, talk-show
16.45 - M.A.S.H. 4., serija
17.10 - Allo, allo 9. - serija
17.40 - Direkt
18.10 - Županijska panorama
18.28 - Vrijeme sutra
18.30 - Moj novac, PP
18.32 - Vijesti na drugom
18.55 - Zemlje-ljudi-pustolovine, dokumentarna serija
19.45 - Nitko nije savršen 3., serija
20.10 - CSI: Las Vegas, serija

20.55 - Luda kuća 2., serija
21.30 - Promet danas
21.35 - Vijesti na drugom
21.45 - Keno rezultati, pp
21.50 - Bounty, film
00.00 - Djed i baka ser astaju, hrvatski film
01.25 - Alias 4., serija

07.00 Princeza Sissi, serija
07.25 Klinci s Beverly Hillsa, serija
07.50 Šaljivi kućni video
08.15 Svi vole Raymonda, serija
09.20 VIP DJ, emisija
10.00 Nova lova, TV igra
12.00 Vijesti
12.25 Tanka plava linija, serija
12.50 Sudnica Melani Vukmirice, show
14.00 Vrtlareva kći, serija
14.50 Oluja, serija
16.00 Zemlja strasti, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.10 Zemlja strasti, serija
18.15 Sudnica Melani Vukmirice, court show
19.15 Dnevnik Nove TV
19.50 Sport Nove TV
20.05 Istinite priče, talk show
21.50 Uvod u anatomiju, serija
22.50 Vijesti Nove TV
23.00 Medij, serija
00.00 Seinfeld, serija
00.30 Tanka plava linija, serija
00.55 Strogo povjerljivo, film
02.30 Red Carpet, zabavna emisija
03.25 Dva metra pod zemljom, serija
04.20 Dnevnik Nove TV

06.05 Battle B'Daman
06.30 Medvjedići dobra srca
06.50 Princ iz Bel- Aira,
07.20 Fifi i cvjetno društvo
07.35 Puna kuća
08.05 Pod istim krovom
08.30 Bračne vode
09.00 Roseanne
09.30 Sudnica,
10.25 Ekkluziv,
11.00 Big Brother
12.05 Vijesti

12.10 Zabranjena ljubav
12.40 Macho muškarci
13.35 Začin života
14.30 Čarolija
15.20 Princ iz Bel- Aira
15.50 Puna kuća
16.20 Pod istim krovom
16.45 Sam svoj majstor,
17.15 Bračne vode
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Eksploziv
19.40 Zabranjena ljubav
20.05 Big Brother
21.00 Invazija,
22.00 Eksplozivni Simon, film
23.30 Vijesti
23.45 Big Brother
23.55 CSI
00.45 Invazija
02.30 FBI: Istraga
03.20 Novi forenzičari

**UTORAK
5.12.2006.**

06.50 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Villa Maria, serija
10.00 - Vijesti
10.05 - Peta dimenzija: Ispod arktičkih glečera
10.30 - Prirodna bogatstva Rusije
10.55 - Vijesti iz kulture
11.05 - Normalan život, emisija za osobe s invaliditetom
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
13.15 - Radni ručak
14.15 - Odletjet ću, serija
15.00 - Vijesti + prijevod za gluhe
15.10 - Timon i Pumbaa, crtana serija
15.30 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Potrošački kod
16.35 - Život uživo
17.23 - Moj novac
17.25 - Vijesti
17.35 - Znanstvene vijesti
17.50 - Najslabija karika, kviz
18.35 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
20.10 - Globalno sijelo
20.45 - Kontraplan
21.40 - Poslovni klub
22.20 - Otvoreno (+Vijesti)
23.15 - Vijesti iz kulture
23.25 - Priče iz New Yorka
00.10 - Sjena, film
01.35 - Odletjet ću, serija
02.20 - Dr. House, serija
03.05 - Nitko nije savršen 3., humoristična serija

03.30 - Priče iz New Yorka
04.00 - Potrošački kod
04.30 - Globalno sjelo
05.00 - Poslovni klub
05.30 - Umnjak
06.00 - Zora, serija

07.50 - TV kalendar
08.55 - Grimmmove bajke, crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Abeceda EU
09.55 - Promjene: Tea na Ghei
10.20 - Četvero protiv Z, serija
10.45 - Fantastična četvorka, serija
11.30 - Crtani film
11.40 - Slobodna zona, dokumentarni film
11.55 - Legenda o Johnnyju Lingu, film
13.25 - Vijesti na drugom
13.30 - Closer and Closer, film
15.00 - Alias 4., serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na drugom
16.10 - Maja, talk-show
16.45 - M.A.S.H. 5., humoristična serija
17.10 - Allo, allo 9. - humoristična serija
17.40 - Umnjak, znanstveni magazin
18.10 - Županijska panorama
18.30 - Moj novac
18.32 - Vijesti na drugom
18.55 - Zemlje-ljudi-pustolovine, dokumentarna serija
19.45 - Nitko nije savršen 3., humoristična serija
20.10 - Humoristična serija
20.40 - Nogometna Liga prvaka, prijenos
22.37 - Keno rezultati
22.40 - Vijesti na drugom
22.55 - Dr. House, serija
23.40 - Sažeci nogometne Lige prvaka
00.20 - Alias 4., serija

07.00 Princeza Sissi, crtana serija
07.25 Klinci s Beverly Hillsa, serija
07.50 Šaljivi kućni video
08.15 Svi vole Raymonda, serija
09.20 VIP DJ, glazbena emisija

10.00 Nova Igra, TV igra
12.00 Vijesti
12.25 Tanka plava linija, serija
12.50 Sudnica Melani Vukmirice
14.00 Vrtlarova kći, serija
14.50 Oluja, serija
16.00 Zemlja strasti, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.10 Zemlja strasti, serija
18.15 Sudnica Melani Vukmirice
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Naša mala klinika, serija
21.00 Flashdance, igrani film
22.45 Vijesti Nove TV
22.55 Seinfeld
23.25 Tanka plava linija, serija
23.50 JAG
00.40 Nevidljivi čovjek, film
02.10 Epicentar, talk show
03.10 Dva metra pod zemljom, serija
04.00 Dnevnik Nove TV

06.10 Battle B'Daman,
06.35 Medvjedići dobra srca,
07.00 Princ iz Bel-Aira
07.30 Fifi i cvjetno društvo
07.45 Puna kuća
08.10 Pod istim krovom
08.40 Bračne vode
09.05 Roseanne
09.35 Sudnica
10.30 Exploziv
10.55 Big Brother
12.05 Vijesti
12.10 Zabranjena ljubav
12.40 Macho muškarci
13.35 Začin života
14.30 Čarolija
15.20 Princ iz Bel-Aira
15.50 Puna kuća
16.20 Pod istim krovom
16.45 Sam svoj majstor
17.15 Bračne vode
17.45 Sudnica
18.45 Vijesti
19.10 Exploziv
19.40 Zabranjena ljubav
20.05 Big Brother
21.15 Bibin svijet
21.55 Krivi čovjek, igrani film
23.30 Vatrene dečke
00.30 Vijesti
00.45 Big Brother
00.55 Eksplozivni Simon, igrani film
02.20 Vatrene dečke

**SRIJEDA
6.12.2006.**

07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Villa Maria, serija
10.00 - Vijesti
10.05 - Peta dimenzija
10.30 - Prirodna bogatstva Rusije
10.55 - Vijesti iz kulture
11.05 - Treća dob, emisija za umirovljenike
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
13.15 - Radni ručak
14.15 - Odletjet ću, serija
15.00 - Vijesti + prijevod za gluhe
15.10 - Timon i Pumbaa, crtana serija
15.30 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Glas domovine
16.35 - Život uživo
17.18 - Moj novac
17.20 - Vijesti
17.40 - Najslabija karika, kviz
18.20 - Promet danas
18.25 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
20.10 - Piramida, zabavni program
21.15 - Sudski poziv
21.55 - Otvoreno
22.50 - Vijesti iz kulture
23.00 - Drugi format
23.55 - Vijesti dana
00.05 - Festivali filmovi
01.50 - Odletjet ću, serija
02.35 - Galactica 1., serija
05.30 - Euromagazin
06.00 - Zora, serija

08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Grimmmove bajke, serija
09.35 - Športerica
09.55 - Iznad crte
10.20 - Sjednica Hrvatskog sabora, prijenos
13.20 - Vijesti na drugom
13.25 - To nije raj, film
15.00 - Alias 4., serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na drugom
16.10 - Sasvim obični ljudi: Dijabetes
16.45 - M.A.S.H. 5., serija
17.10 - Allo, allo 9. - serija
17.40 - Euromagazin
18.10 - Županijska panorama
18.32 - Vijesti na drugom

18.55 - Zemlje-ljudi-pustolovine, serija
19.45 - Nitko nije savršen 3., serija
20.35 - Prijenos utakmice
22.55 - Promet danas
23.00 - Vijesti na drugom
23.15 - Galactica 1., serija
00.00 - Sažeci nogometne Lige prvaka
00.40 - Alias 4., serija

07.00 Princeza Sissi, serija
07.25 Klinci s Beverly Hillsa, serija
07.50 Šaljivi kućni video
08.15 Svi vole Raymonda, serija
09.20 VIP DJ, glazbena emisija
10.00 Nova Igra, TV igra
12.00 Vijesti
12.25 Tanka plava linija, serija
12.50 Sudnica Melani Vukmirice
14.00 Vrtlarova kći, serija
14.50 Oluja, serija
16.00 Zemlja strasti, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.10 Zemlja strasti, serija
18.15 Sudnica Melani Vukmirice
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Kviskoteka, kviz
21.05 U sridu, društveno politički magazin
22.15 Vijesti Nove TV
22.25 Novac, business magazin
22.55 Seinfeld, serija
23.25 Will i Grace, serija
23.55 National geographic report
00.00 Tanka plava linija, serija
00.25 JAG, serija
01.15 Zločin ima poznato lice, igrani film
02.50 U sridu, društveno politički magazin
03.55 Dva metra pod zemljom, serija
04.45 Dnevnik Nove TV

06.00 Battle B'Daman
06.20 Medvjedići dobra srca
06.45 Fifi i cvjetno društvo
07.00 Roseanne
07.25 Sudnica,

08.20 Exploziv
08.50 Big Brother
10.15 Gusarsko blago
12.05 Vijesti
12.10 Zabranjena ljubav
12.40 Macho muškarci
13.40 Začin života
14.30 Čarolija
15.20 Princ iz Bel-Aira
15.50 Puna kuća
16.20 Pod istim krovom
16.45 Sam svoj majstor
17.15 Bračne vode,
17.45 Sudnica
18.45 Vijesti
19.10 Exploziv
19.40 Zabranjena ljubav
20.05 Big Brother
21.05 Kost
22.00 Nestali
22.55 Vatrene dečke
23.55 Vijesti
00.10 Big Brother
00.20 Krivi čovjek, film
01.55 Vatrene dečke

**ČETVRTAK
7.12.2006.**

07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Villa Maria, serija
10.00 - Vijesti
10.05 - Peta dimenzija: Bijela sjena Kleinsbajla
10.30 - Prirodna bogatstva Rusije
11.05 - Trenutak spoznaje, znanstveno-obrazovna emisija
12.00 - Dnevnik
12.16 - TV kalendar
12.30 - Zora, serija
13.15 - Radni ručak
14.15 - Odletjet ću, serija
15.00 - Vijesti
15.08 - Vrijeme danas
15.10 - Timon i Pumbaa, crtana serija
15.30 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Emisija pučke i predajne kulture
16.35 - Život uživo
17.28 - Moj novac
17.30 - Vijesti
17.38 - Vrijeme sutra
17.50 - Najslabija karika, kviz
18.30 - Promet danas
18.35 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
20.10 - Tko želi biti milijunaš?, kviz
21.10 - Brisani prostor
22.05 - Pola ure kulture

22.45 - Otvoreno (+Vijesti)
 23.40 - Vijesti iz kulture
 23.50 - Transfer
 00.25 - Vijesti dana
 00.30 - Film
 02.10 - Odletjet ću, serija
 02.55 - Američka predsjednica 1., serija
 03.40 - CSI Miami 3., serija
 04.25 - Slobodna zona, kratki dokumentarni film
 04.40 - Pola ure kulture
 05.10 - Brisani prostor
 06.00 - Zora, serija

08.00 - ŽUTOKLJUNAC
 08.55 - Grimmove bajke, crtana serija
 09.20 - NULTI SAT
 09.35 - Navrh jezika
 09.55 - Glazbeceda
 10.20 - Sjedinjena Hrvatskog sabora, prijenos
 13.20 - Vijesti na drugom
 13.25 - Putovanje velike vojvotkinje, francuski film
 15.00 - Alias 4., serija
 15.45 - Hrvatska danas
 16.00 - Vijesti na drugom
 16.10 - Sasvim obični ljudi: Dijabetes u djece
 16.45 - M.A.S.H. 5., humoristična serija
 17.10 - Complete Savages, humoristična serija
 17.35 - Znati živjeti
 18.05 - Moj novac
 18.10 - Košarka
 20.10 - Američka predsjednica 1., serija
 20.55 - Keno rezultati
 21.00 - Vijesti na drugom
 21.15 - CSI Miami 3., serija
 22.00 - Promet danas
 22.05 - American Heart, američki film
 23.55 - Alias 4., serija

07.00 Princeza Sissi, serija
 07.25 Klinci s Beverly Hillsa
 07.50 Šaljivi kućni video
 08.15 Svi vole Raymonda, serija
 09.20 VIP DJ, glazbena emisija
 10.00 Nova lova, TV igra
 12.00 Vijesti

12.25 Tanka plava linija, serija
 12.50 Sudnica Melani Vukmirice
 14.00 Vrtlarova kći, serija
 14.50 Oluja, serija
 16.00 Zemlja strasti, serija
 17.00 Vijesti Nove TV
 17.10 Zemlja strasti, serija
 18.15 Sudnica Melani Vukmirice
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.05 Istraga, kriminalistički magazin
 21.35 Forenzičari u potrazi za istinom, serija
 22.30 Vijesti Nove TV
 22.40 NAVY CIS, serija
 23.40 Seinfeld, serija
 00.10 Tanka plava linija, serija
 00.35 JAG, serija
 01.25 Bez izlaza, igrani film
 03.05 Novac, business magazin
 03.30 Dva metra pod zemljom, serija
 04.20 Dnevnik Nove TV

06.10 Battle B'Daman
 06.35 Medvjedići dobra srca
 07.00 Princ iz Bel-Aira
 07.30 Fifi i cvjetno društvo
 07.40 Puna kuća
 08.10 Pod istim krovom
 08.40 Bračne vode
 09.05 Roseanne
 09.35 Sudnica
 10.30 Eksploziv
 10.55 Big Brother
 12.05 Vijesti
 12.10 Zabranjena ljubav
 12.40 Macho muškarci
 13.40 Začin života
 14.30 Čarolija
 15.20 Princ iz Bel-Aira
 15.50 Puna kuća
 16.20 Pod istim krovom
 16.45 Sam svoj majstor
 17.15 Bračne vode
 17.45 Sudnica
 18.45 Vijesti
 19.10 Eksploziv
 19.40 Zabranjena ljubav
 20.05 Big Brother
 21.05 Auggie Rose, film
 22.55 Vatrene dečki
 23.55 Vijesti
 00.10 Big Brother
 00.20 Kost
 01.15 Nestali
 02.10 Vatrene dečki

TV TJEDNIK NA YU ECO

Emisija na hrvatskome jeziku TV Tjednik emitirat će se u petak 1. prosinca u terminu od 22 i 30 sati na programu YU ECO televizije. Repriza ove emisije je u nedjelju 3. prosinca u 10 i 30 sati

FILM TJEDNA

BOUNTY

američki film

(THE BOUNTY, 1984.)

HRT2, ponedjeljak 4.11.2006., 21.50

Povijesna drama. Kapetan Greetham (E. Fox) i admiral Hood (L. Olivier) ispituju kapetana Williama Bligha (A. Hopkins) na suđenju u kojem on pokušava objasniti koji su događaji doveli do gubitka komande na brodu »Bounty«. Kapetan Bligh okupio je posadu i krenuo na putovanje brodom prema Tahitiju kako bi donio mladice hljebovca. Na brodu je i njegov prijatelj, mlad i ambiciozan Christian Fletcher (Mel Gibson). Kako bi dobio na vremenu, Bligh odluči oploviti oko Rta Horna, rutom koja je nesigurna i nepoznata. Posada jedva preživljava taj pothvat, što samo povećava napetost i nezadovoljstvo zbog Blighovog izuzetno okrutnog nametanja discipline. Kad napokon stignu na otok, raj-ska atmosfera briše sjećanje na sve sukobe i probleme. Fletcher se zalubi i upušta u strastvenu ljubavnu vezu s tahićanskom princezom, što još više uništava disciplinu i razara prijateljstvo između njega i kapetana Bligha. Vrijeme je povratka i posada nerado napušta otok, a sukobi se na brodu nastavljaju. Kad kapetan zapovijedi povratak istim opasnim putem, Fletcher donosi sudbonosnu odluku i preuzima brod. Kapetana i dio posade ostavlja u čamcu, a s ostatkom se vraća prema Tahitiju...

Vrlo dobra povijesna drama radena prema knjizi Richarda Hougha, utemeljenoj na istinitoj priči o nizu događaja koji su doveli do pobune na engleskom brodu »Bounty«. Iako već postoji nekoliko ekranizacija, ova verzija daje bolji uvid u likove i uspješno izbjegava karakterizaciju dobar - loš. Vizualno je film fantastičan, ima mnoštvo idiličnih prizora na otoku te izvrsne glumce. Vangelisova glazba daje izuzetan pečat filmu. Uloge: Mel Gibson, Anthony Hopkins, Daniel Day-Lewis, Bernard Hill, Liam Neeson, Laurence Olivier
 Redatelj: Roger Donaldson

Uvršteni u elitu

S velikim zadovoljstvom pročitao sam prethodni broj »Hrvatske riječi«, koja se pojavila u novom ruhu, na najkvalitetnijem papiru i u punom koloru.

Novo ruho, a cijena stara

Veoma sam ugodno iznenađen posljednjim brojem tjednika »Hrvatska riječ« od 24. studenoga 2006. godine. Sve stranice u

Sada se i tjednik hrvatske zajednice u Srbiji tiska na najsuvremeniji način i uvršten je među elitu u ovoj oblasti.

Čestitam Upravnom odboru i redakciji »Hrvatske riječi« i želim daljnji uspješan rad.

Josip Z. Pekanović
predsjednik HNV-a

boji, na kvalitetnom papiru, vrlo lijepo i pregledno složeno. Stekao sam dojam da čitam neku europsku reviju. Svaka čast.

Čestitke cijelom kolektivu, nastavite i u buduće tako.

Josip Horvat
Subotica

Vrime ga preduhitriilo, vrijeme ga pregazilo

Nedvojbeno u tijeku su globalne promjene koje se i na ovom našem prostoru osjećaju i vide. Sve to rezultat je detaljnih priprema, dogovora na najvišim razinama a sve prema nadležnostima i zaduženjima tijela koja su ušla u te promjene, ili žele ući. Imajući u vidu ovu konstataciju, vidimo da pojedinci nisu svjesni tih promjena i da i dalje žive u prošlosti, ne primjećujući ni sadašnjost ni budućnost. U Dnevnikovim Subotičkim od 10. studenoga 2006. na to nas upućuje članak o standardiziranom hrvatskom jeziku koji rabimo u crkvi, jer je on kod nas katolika od Rima odobren. Vrlo jasnom stavu Crkve suprotstavlja se drugi sugovornik, koji žali za vrimenom kada su se svećenici školovali u Kaloči, i kada su se otud vraćali kao Bunjevci, rodoljubi, a ne sada kada se školuju u Đakovu i Zagrebu, odakle se vraćaju s hrvatskim standardnim jezikom kao Hrvati.

Da vrijeme neumitno prolazi, i iza sebe ostavlja brojne kritičare željne vraćanju na stare prohajale pozicije, govore i članci poje-

dinih kritičara u listu Hrvatska riječ, koji ništa dobro ne vide ni u kom drugom osim sami u sebi, a bili su i pokazali što znaju i umiju. Umjesto da se ti ljudi uključe u daljnji rad institucija, i doprinose daljem napretku hrvatske zajednice u nas, to ne čine, već im je osnovni posao povratak na stare funkcije s kojih su promijenjeni. Ne smeta mi demokracija lista Hrvatska riječ glede objavljivanja pojedinih članaka i odgovora na iste, ali nalazim da bi te i takve članke koji već i prelaze granicu dobrog ukusa, uredništvo moglo objavljivati na mjestu koje to i zaslužuje, dajući prednost suživotu, znanosti, napretku i boljitku Hrvata na ovom našem prostoru. List Hrvatska riječ nije više samo subotičko glasilo, te nikako se ne bi smjelo dopustiti da se od njega stvori lokalni list s lokalnim ljudima i kritičarima svega i svačega što nije po njihovoj volji i njihovim tzv. zaslugama.

Stipan S. Pekanović,
odvjetnik iz Sombora

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,

telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavlja cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica - Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koje se dobije na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332din., a u jednom pravcu 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA DIREKTNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA PRAVCA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

agriA

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agriA@suonline.net

**Zlatna medalja
za kvalitetu 2005.**

Pravi izbor

www.tippnet.co.yu Tel.: 555-765 E-mail: support@tippnet.co.yu

S GODIŠNJEG KONCERTA HKC «BUNJEVAČKO KOLO» IZ SUBOTICE

